

Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 m. programos priemonės „LEADER programa“ veiklos srities „Parengiamoji parama“ įgyvendinimo taisyklių, taikomų projektams, skirtiems 2023–2027 metų vietos plėtros strategijoms parengti,
3 priedas

(Kaimo vietovių VPS forma)

VIETOS PLĖTROS STRATEGIJA

Vietos veiklos grupės pavadinimas:	Joniškio rajono partnerystės vietos veiklos grupė
Vietos plėtros strategijos pavadinimas:	Joniškio rajono partnerystės vietos veiklos grupės 2023-2029 m. vietos plėtros strategija
Vietos plėtros strategijos įgyvendinimo laikotarpis:	2023-2029 m.
Ar keičiasi VPS įgyvendinimo teritorija lyginant su 2014–2020 m.?	☐ Taip ☒ Ne
Teminė VPS	☒ Taip ☐ Ne
VPS tema	Verslumo aktyvinimas ir socialinė įtrauktis 2023-2029 m. Joniškio rajono partnerystės vietos veiklos grupės teritorijoje
VPS data:	2023-04-28
VPS versija:	1 versija, patvirtinta visuotinio narių susirinkimo Nr. sprendimu.

I SKYRIUS. KAS MES ESAME? (VVG TERITORIJOS SITUACIJOS ANALIZĖ IR POREIKIAI)	4
1. VVG TERITORIJOS SITUACIJOS IR POREIKIŲ ANALIZĖ	4
1.1. Trumpas VVG pristatymas	4
1.2. Pagrindiniai VVG teritorijos duomenys	4
1.3. VVG teritorijos išskirtinumas ir identitetas	6
1.4. VVG teritorijos gyventojų nuomonė apie VVG teritorijos situaciją ir poreikius.....	6
1.5. VVG teritorijos socialinė situacija (įskaitant informaciją apie skurdo riziką ir socialinę atskirtį patiriančius asmenis ir (arba) jų grupes).....	8
1.6. VVG teritorijos ekonominė situacija.....	15
1.7. VVG teritorijos socialinė infrastruktūra ir kultūros išteklių	22
1.8. VVG teritorijos gamtos išteklių analizė	28
1.9. Papildoma informacija.....	31
2. VVG TERITORIJOS STIPRYBĖS, SILPNYBĖS, GALIMYBĖS IR GRĖSMĖS (SSGG)	31
3. VVG TERITORIJOS POREIKIAI IR JŲ PAGRINDIMAS	33
3.1. VVG teritorijos poreikių sąrašas.....	33
3.2. VVG teritorijos poreikių pagrindimas.....	33
4. VPS TEMOS PAGRINDIMAS (PILDOMA TEMINĖMS VPS).....	35
5. VVG PRISTATYMAS IR VERTYBĖS, VVG TERITORIJOS VIZIJA IKI 2030 M. IR VVG MISIJA	37
5.1. Apibendrinta informacija apie VVG	37
5.2. Apibendrinta informacija apie VVG kolegialaus valdymo organo sudėtį.....	37
5.3. Informacija apie VVG kolegialaus valdymo organo kompetencijų įvairovės užtikrinimą	38
5.4. VVG vertybės.....	39
5.5. VVG teritorijos vizija iki 2030 m.	39
5.6. VVG misija.....	39
II SKYRIUS. KO MES SIEKIAME? (VPS TIKSLAI, RODIKLIAI IR SIEKIAMAI POKYČIAI)	40
6. VVG TERITORIJAI AKTUALŪS BŽŪP TIKSLAI.....	40
7. KIEKYBINIAI VPS TIKSLAI	41
7.1. VPS produkto ir rezultato rodikliai iki 2029 m.....	41
7.2. Metinės rodiklių reikšmės	42
8. POKYČIAI, KURIŲ SIEKIAMA VVG TERITORIJOJE (KIEKYBINE IŠRAIŠKA)	43
9. APIBENDRINTA INFORMACIJA APIE VPS.....	47
III SKYRIUS. KAIP MES PASIEKSIME UŽSIBRĖŽTUS TIKSLUS? (VPS PRIEMONĖS, FINANSINIS PLANAS, ĮGYVENDINIMO ORGANIZAVIMAS IR VALDYMAS)	49
10. VPS PRIEMONĖS	49
10.1. VPS priemonių sąrašas.....	49
10.2. VPS priemonių sąsajos su BŽŪP tikslais	50
10.3. VPS priemonių sąsajos su VVG teritorijos poreikiais.....	50
10.4. VPS priemonių aprašymas	51
10.5. VPS sąsaja su VVG teritorijos strateginiais dokumentais ir Europos Sąjungos Baltijos jūros regiono strategija (ESBJRS).....	86
10.6. VPS priemonių rezultato rodikliai.....	86
11. PRELIMINARUS VPS ĮGYVENDINIMO GRAFIKAS	86
12. VPS FINANSINIS PLANAS	89
12.1. VPS išlaidos pagal išlaidų kategorijas ir priemonių rūšis	89
12.2. Metinis VPS išlaidų planas	90
13. EŠ IR NACIONALINIŲ HORIZONTALIŲJŲ PRINCIPŲ IR PRIORITETŲ ĮGYVENDINIMAS	92
13.1. Subregioninės vietovės principas	92
13.2. „Iš apačios į viršų“ principas	94
13.3. Partnerystės principas.....	96
13.4. Bendradarbiavimo principas.....	97
13.5. Inovacijų principas	98
13.6. Jaunimas	99
13.7. Lyčių lygybė ir nediskriminavimas.....	100
14. VPS VIEŠINIMO IR VVG TERITORIJOS GYVENTOJŲ AKTYVUMO SKATINIMO VEIKSMAI	102
14.1. Informacija apie VPS viešinimą ir derinimą su visuomene VPS rengimo metu	102

14.2.	<i>VPS viešinimo ir VVG teritorijos gyventojų aktyvumo skatinimo strategija VPS įgyvendinimo metu</i>	<i>102</i>
15.	<i>VPS ĮGYVENDINIMO VIDAUS VALDYMO, STEBĖSENOS IR VERTINIMO SISTEMA</i>	<i>103</i>
15.1.	<i>VPS įgyvendinimo vidaus valdymo, stebėsenos ir vertinimo sistemos apibūdinimas</i>	<i>103</i>
15.2.	<i>VPS įgyvendinimo vidaus valdymo, stebėsenos ir vertinimo funkcijos pagal subjektus.....</i>	<i>105</i>
IV DALIS: VPS PRIEDAI		107

I skyrius: Kas mes esame? (VVG teritorijos situacijos analizė ir poreikiai)

1. VVG teritorijos situacijos ir poreikių analizė

1.1. Trumpas VVG pristatymas

Nuo 2000 m. Joniškio rajone pradėjo kurtis kaimo bendruomenės, kurios telkė kaimo žmones bendrai veiklai, ugdė jų bendruomeniškumą, organizavo kultūrinius ir švietėjiškus renginius, skatino sportinę veiklą ir kt.

2004 m. Joniškio rajono kaimo bendruomenių atstovai susipažino su „Leader+ pobūdžio priemone“, jos veiklos kryptimis, jų svarba telkiant vyriausybinės ir nevyriausybinės organizacijas kaimo plėtros tikslų įgyvendinimui ir galimybėmis. Kaimo bendruomenių aktyvas nutarė dalyvauti „Leader+ pobūdžio priemonės“ veikloje ir 2004 m. rugpjūčio 16 d. buvo įsteigta Joniškio rajono partnerystės vietos veiklos grupė (toliau – VVG).

Pirmaisiais gyvavimo metais VVG apjungė 20 narių. Nariais buvo tik fiziniai asmenys, kiekvienas jų atstovavo socialinius ekonominius partnerius bei asociacijas arba verslą, arba vietos valdžią. Narių skaičius didėjo nežymiai. 2010 m. pakeitus VVG įstatus atsirado nuostata, kad nariais gali būti ne tik fiziniai, bet ir juridiniai asmenys, ir 2011 m. pradžioje 10 iš 34 narių jau buvo juridiniai asmenys. 2014 m. narių skaičius perkopė 60, panašus jis išliko iki šiandienos. Dabar yra 61 narys, iš jų 19 fizinių asmenų.

VVG visą laiką jautė ir tebejaučia daugumos VVG narių palaikymą, aktyvumą ir įsitraukimą į VPS įgyvendinimą. Nors VVG nariai pasklidę visoje teritorijoje, jie aktyviai dalyvauja susirinkimuose, konferencijose, informaciniuose renginiuose, mokymuose, apklausose, diskusijose. VVG narių kompetencijas įrodo įgyvendinamų vietos projektų kiekis ir kokybė, sėkmingas dalyvavimas kitose finansavimo programose, apdovanojimai įvairiuose konkursuose, žiniasklaidos dėmesys.

Nuo pat įsteigimo VVG nariai dalyvauja mokymuose LEADER temomis. Ypač rūpinamasi valdybos narių kompetencija: jie įgyja žinias bei tobulina kvalifikaciją pagal neformaliojo tęstinio profesinio mokymo programą „LEADER metodo taikymas kaimo plėtros procese“ (kodas 596131007), yra išklauseę privačių interesų derinimo ir deklaravimo, korupcijos prevencijos kursus.

VVG valdybos sudėtyje visada yra išlaikomos proporcijos, atitinkančios partnerystės principams keliamus reikalavimus, išlaikomas lyčių pusiausvyros reikalavimas, dalyvauja jauni žmonės.

Per visą gyvavimo laiką VVG teritorija nekito, ji apima geografiniu, ekonominiu ir administraciniu požiūriu vientisą Joniškio rajono savivaldybės kaimiškąją teritoriją ir Žagarės miesto vietovę. Į šią teritoriją neįeina tik pati Joniškio miesto teritorija.

Nuo 2004 m. VVG vykdo aktyvią veiklą, parengė tris vietos plėtros strategijas, sėkmingai įgyvendino dvi, šiuo metu baigiama įgyvendinti trečia vietos plėtros strategija. Beveik 20 metų patirtis rengiant ir įgyvendinant vietos plėtros strategijas rodo VVG narių, VVG kolegialaus valdymo organo narių kompetencijas, aktyvumą bei įsitraukimą į VPS įgyvendinimą ankstesniais VPS įgyvendinimo laikotarpiais.

1.2. Pagrindiniai VVG teritorijos duomenys

Joniškio rajono savivaldybė yra Lietuvos šiaurinėje dalyje, Joniškio rajonas – šiaurės Lietuvos kraštas, esantis prie pat Latvijos sienos. Didžioji dalis yra Žiemgalos žemumoje, Šiaulių apskrityje (1 pav.).

1 pav. Joniškio rajono savivaldybės teritorija.

Šiaurėje Joniškio rajono savivaldybė ribojasi su Latvijos Respublika, rytuose ir pietryčiuose – su Pakruojo, pietvakariuose – su Šiaulių, vakaruose – su Akmenės rajonais.

Tai yra trisdešimt ketvirtas pagal dydį rajonas Lietuvoje. Joniškio rajono savivaldybės teritorijoje yra 2 miestai (Joniškis, Žagarė), 2 miesteliai (Kriukai, Skaistgirys). Pagal gyventojų būstų surašymo duomenis 2021 m. 15 asmenų gyveno keturiuose vienkiemiuose ir viensėdžiuose. 5600 gyventojų arba 49,3 proc. – kaimuose iki 200 gyventojų, likusieji – kaimuose ir miesteliuose nuo 200 iki 1000 gyventojų (R1).

Nevienoda gyventojų gyvenamosios vietos dislokacija apsunkina socialinių sąlygų gerinimo galimybes. Savivaldybės centras Joniškis yra Lietuvos šiaurėje.

Joniškio r. sav. yra viena iš mažiausiai intensyviai apgyvendintų Šiaulių apskrityje. Gyventojų tankis 2022 metų pradžioje viename km² Lietuvoje buvo 43, Šiaulių apskrityje – 30,6 ir Joniškio r. sav. – tik 18,2 gyventojų (R2). Tai yra apie 57 proc. mažesnis rodiklis nei šalyje ir 40 proc. – nei Šiaulių apskrityje.

Savivaldybės centras – Joniškio miestas, įsikūręs apie 14 km į pietus nuo Lietuvos-Latvijos sienos. Atstumas keliais nuo Joniškio iki Vilniaus – apie 229 km, iki Kauno – apie 219 km, iki Klaipėdos – apie 215 km. Joniškio rajono savivaldybės plotas – 1151 km² (13,5 proc. Šiaulių apskrities ploto). Joniškio rajono savivaldybės teritorijoje yra 10 seniūnijų (2 pav.) (R3).

2 pav. Joniškio rajono savivaldybės seniūnijos.

Pagal plotą didžiausia yra Žagarės seniūnija (181 km²), mažiausia – Rudiškių seniūnija (59,91 km²). Pagal gyventojų skaičių didžiausia yra Joniškio seniūnija (11,68 tūkst. gyventojų), mažiausia – Gaižaičių seniūnija (527 gyventojai). Ženkliai skiriasi ir gyventojų skaičius seniūnijose. 2021-01-01 Žagarės seniūnijoje gyveno 2525 gyventojai, Joniškio kaimiškojoje seniūnijoje – 1399 gyventojai, o Gaižaičių seniūnijoje tik – 352 gyventojai (R4). Dideli skirtumai tarp seniūnijų ir pagal gyventojų tankį (gyventojų skaičių, tenkantį vienam km²). Vidutiniškai VVG teritorijoje vienam km² tais pačiais metais teko 11 gyventojų, Kepalių sen. – 15,29, o Gaižaičių sen. tik 3,27

gyventojų (R5). Visose Joniškio rajono savivaldybės seniūnijose veiklą vykdo kaimo bendruomenės. Seniūnijose ugdymo paslaugas teikia ugdymo įstaigos, kultūros paslaugas – kultūros centrai ar jų filialai, viešosios bibliotekos filialai, keliose seniūnijose veikia muziejai. Beveik visose seniūnijose paslaugas teikia sveikatos priežiūros įstaigos ar medicinos punktai, tačiau netolygus gyventojų skaičiaus pasiskirstymas seniūnijose ir apgyvendinimo intensyvumas apsunkina vienodą ir kokybišką socialinių paslaugų teikimą skirtingose rajono vietovėse (R6).

Į VVG teritoriją patenka visi rajono savivaldybės kaimai ir miesteliai iki 600 gyventojų. Joniškio r. sav. atveju į VVG teritoriją nepatenka tik Joniškio miesto teritorija. Pagal savivaldybės informaciją, Joniškio miestas 2022 m. pradžiai užėmė 8,95 km². Iš Joniškio r. sav. teritorijos ploto 1151 km² atėmę Joniškio miesto 8,95 km² plotą gausime visą VVG teritorijos plotą, t. y. 1142,05 km². Jis sudaro 99,22 proc., visos rajono savivaldybės teritorijos. Rengiamos VPS strategijos priemonės bus nukreiptos 99,22 proc. vietos gyventojų teritorijos poreikių tenkinimui. VVG teritorijos plotas 2014–2021 m. nekito ir išliko stabilus 1142,05 km² ribose (R7). Tai teikia privalumų planuojant socialinę ir ekonominę plėtrą vietovėje.

1.3. VVG teritorijos išskirtinumas ir identitetas

Joniškio r. sav. išskirtinumą apsprendžia ir jo geografinė padėtis. Didžioji rajono dalis išsidėsčiusi pietinėje Žiemgalos žemumos dalyje. Šiaurėje Joniškio rajono savivaldybė ribojasi su Latvijos Respublika. Rajono gyventojų kultūrinei raidai ir ekonominiams santykiams įtaką daro ne tik tradicinės Lietuvos vertybės, bet ir latvių gyvenimo būdas. Be to, per rajono teritoriją vyksta gyventojų migracija abiem kryptimis. Tai turi įtakos socialinės ir ekonominės infrastruktūros formavimui.

Rajono teritorija teka upės Mūša, Platonis, Vilkija, Audruvis, Sidabra, Švėtė. Iš viso rajone priskaičiuojamos 49 upės ir upeliai. Svarbūs gamtosauginiai objektai – Pabalių botaninis, Vilkijos hidrografinis, Mūšos tyrelio telmologinis draustiniai, Žagarės regioninis ir Skaistgirio parkai. Yra 28 tvenkiniai (didžiausi – Žvelgaičių, Ramoškių, Beržėnų). Didesni miškai yra Tyrelio, Žagarės, Reibinių, Satkūnų, Didmiškio. Joniškio rajonas – tipiškas žemės ūkio rajonas. Žemės ūkio naudmenos užima net 72,2 proc. teritorijos, miškingumas nedidelis – 18 proc., keliai užima 1,7 proc., užstatyta teritorija – 2,3 proc., vandenys – 2 proc., kita žemė – 1,9 proc. Rajono žemės – vienos derlingiausių respublikoje – įvertintos 50 ekonominių balų. Rajonas taip pat išsiskiria ir durpynais bei dolomitų atsargomis. Yra svarbus žemės ūkio produktų perdirbimo centras.

Per rajoną eina svarbus tarptautinių pervežimų kelias Ryga-Kaliningradas, geležinkelis Talinas-Varšuva. Joniškio rajono šiaurine dalimi tęsiasi 68 km Lietuvos Respublikos valstybinė siena su Latvijos Respublika. Rajone yra du sienos kirtimo punktai: Kalvių ir Žagarės. Atstumas tarp šių postų apie 30 km. Joniškio krašte jaučiama pietinės Latvijos ekonomikos ir etnografijos įtaka.

1.4. VVG teritorijos gyventojų nuomonė apie VVG teritorijos situaciją ir poreikius

VVG, turėdama patirties taikant LEADER „principo iš apačios į viršų“ metodą, sėkmingai įgyvendino Vietos plėtros 2015–2023 m. strategiją bei tuo pačiu rengė naują strategiją. VVG, rengdama strategiją ir atstovaudama VVG teritorijos gyventojams, t. y. visos Joniškio rajono savivaldybės, išskyrus Joniškio miesto gyventojus, į atskirus vietos plėtros strategijos rengimo procesus įtraukė vietos gyventojus, bendruomenines organizacijas, kitas NVO, taip pat pilietinės visuomenės, verslo ir vietos valdžios atstovus. 2021 m. VVG teritorijoje gyveno 12672 gyventojai ir jų visų interesus nauju programiniu laikotarpiu atstovaus VVG.

VPS rengimo metu vienas iš VVG tikslų buvo skatinti kaimo plėtrą, inovatyviais ir efektyviais būdais panaudoti gyventojų išteklius kaimo vietovių plėtrai, skatinti ir palaikyti vietinių kaimo žmonių iniciatyvas.

VVG, rengdama VPS, taikė įvairius metodus bei išsamiai išanalizavo VVG teritorijos socialinę, ekonominę bei aplinkos situaciją ir gyventojų poreikius. Buvo atlikta:

1. Statistikos duomenų analizė;
2. Gyventojų anketinė apklausa;
3. Seniūnijų anketinė apklausa;
4. Susitikimų, renginių organizavimas su pilietinės visuomenės, verslo, valdžios atstovais, tikslinėmis grupėmis.

Surinkti objektyvūs statistiniai duomenys ir atlikta jų analizė, taikant loginį, palyginimo, grafinio vaizdavimo ir kitus metodus, taip pat buvo sisteminta ir apibendrinta rajono savivaldybės ir VVG teritorijos ekonominė, socialinė, aplinkosauginė būklė, jos lyginamasis svoris šalies ir Šiaulių apskrities mastu. Šių metodų pagalba buvo lyginami mažiausiai 2 objektai jų tarpusavio santykio įvertinimo tikslu. Buvo įvertinta VVG teritorijos būklė įvairiais aspektais, nustatyti pokyčiai ir pastebėti tam tikri dėsningumai. Minėti metodai leido sukaupti ir apdoroti objektyvią VVG teritorijos informaciją ir subjektyvų vietos gyventojų vertinimą.

VVG, norėdama išsiaiškinti vietos gyventojų subjektyvią nuomonę, vertindama VVG teritorijos ekonominę, socialinę, aplinkosauginę situaciją, jų poreikius ir problemas, atliko vietos gyventojų viešosios nuomonės tyrimą. Apklausa dažnai taikoma, kai tiriamas reiškinys yra susijęs su žmonių nuostatomis, poreikiais, interesais, motyvacija ir pan. Anketinė apklausa – pakankamai greitas ir patogus tyrimo duomenų rinkimo būdas, leidžiantis atskleisti tiriamųjų nuostatas, vertybes, elgsenos bruožus. Anketinė apklausa buvo atliekama naudojant internetinę apklausų platformą. Anketinėje apklausoje dalyvavo 117 gyventojai iš visų VVG teritorijos seniūnijų. Apklausos būdu buvo nustatytos vietos gyventojų problemos, jų poreikiai. Anketą galima rasti: <https://apklausa.lt/f/viesosios-nuomones-tyrimo-anketa-r7qnjma/answers/new.html>.

Šis metodas taikytas siekiant kuo didesnio vietos gyventojų įsitraukimo formuojant VPS. Anketinės apklausos duomenys praplėtė ir turiningai papildė susitikimų metu surinktą informaciją. Tarp atsakiusių buvo įvairių kaimiškų vietovių seniūnijų atstovai, abiejų lyčių respondentai, įvairaus amžiaus asmenys.

VVG, turėdama ilgametę patirtį, taikė LEADER „principo iš apačios į viršų“ metodą ir įtraukė vietos gyventojus, bendruomenines organizacijas, kitas NVO, taip pat kitus pilietinės visuomenės, verslo ir vietos valdžios atstovus į atskirus vietos plėtros strategijos rengimo procesus. VVG tam organizavo atskirus susitikimus su verslo ir vietos valdžios atstovais, tikslinėmis grupėmis. Jų metu buvo pristatytos naujo programinio laikotarpio tikslai, galimybės. Diskusijų metu buvo įvardinti poreikiai, jų sprendimo būdai, projektų idėjos bei priemonės, kurios tuos poreikius tenkintų.

VVG atliko visų VVG seniūnijų anketinę apklausą, kurioje kiekviena seniūnija pristatė savo vietovės išskirtinumą, veikiančias įstaigas, veikiančius verslus, pagrindines problemas, jaunimo, moterų ir socialinės atskirties asmenų problemas. Problemoms spręsti buvo pasiūlytos įvairios priemonės.

Visa tyrimų medžiaga leido įvertinti VVG teritorijos problemas, poreikius, numatyti vietos plėtros strategijos kryptį ir priemones vietos gyventojų poreikių tenkinimui.

VVG, atlikdama VVG teritorijos gyventojų poreikių analizę, nustatė pagrindinius VVG teritorijos plėtros poreikius:

Eil. Nr.	VVG teritorijos plėtros poreikiai
1.	Skatinti ekonomikos augimą, didinant vietos gyventojų užimtumą, kuriant ir plėtojant verslus.
2.	NVO iniciatyvų skatinimas, plėtojant ekonomines, socialines veiklas, didinant vietos gyventojų socialinę įtraukti ir tenkinant jų poreikius.

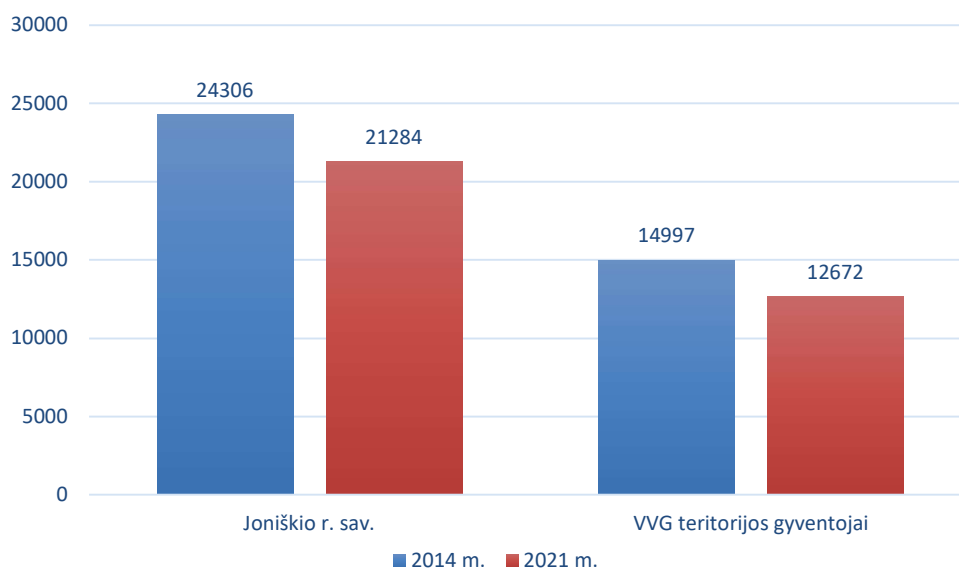
1.5.VVG teritorijos socialinė situacija (įskaitant informaciją apie skurdo riziką ir socialinę atskirtį patiriančius asmenis ir (arba) jų grupes)

Socialinė būklės tyrimo objektas ir subjektas yra žmogus. Žmogus kuria dvasines ir materialines vertybes ir tuo pačiu sprendžia savo socialinių poreikių tenkinimo būdus. Socialinė visuomenės struktūra yra gyvas organizmas, kuris reprodukuojasi ir kinta laiko tarpe. Vienas iš svarbesnių socialinės raidos rodiklių yra gyventojų skaičiaus kaita. Ji turi užtikrinti apsirūpinimo darbo jėga poreikį ir reikiamas proporcijas tarp gyventojų amžiaus grupių. ES ir Lietuvoje natūralios gyventojų kaitos proporcijos pažeidžiamos. Gyventojų skaičius 2022-01-01 lyginant su 2014 m. skaičiumi šalyje sumažėjo 4,9 proc., Šiaulių apskrityje 8,6 proc. ir Joniškio r. sav. - 9,9 proc. Gyventojų skaičius Joniškio r. sav. mažėjo 11,5 proc. sparčiau nei Šiaulių apskrityje ir du kartus – nei šalyje (R9). Toks spartus gyventojų skaičiaus mažėjimas kelia grėsmę pilnavertei rajono raidai ateityje. Gyventojų kaita neigiamai atsiliepia ir gyventojų tankiui. Gyventojų skaičius 1 km² 2022 m. pradžioje Joniškio r. sav. buvo 18,2 gyventojų, kai tuo tarpu šalyje – 43, o Šiaulių apskrityje – 30,6 gyventojų. 2022 m. pradžia Joniškio r. sav. viename km² gyveno 2,36 karto mažiau gyventojų nei šalyje ir 40,5 proc. – nei Šiaulių apskrityje (R10). Apgyvendinimo intensyvumas tiesiogiai įtakoja socialinių paslaugų infrastruktūros kūrimą ir jos kaštus.

Joniškio r. sav., Šiaulių apskrities ir šalies kontekste išryškėja dominuojanti agrarinė kryptis. Joniškio rajono sav. kaimo gyventojai 2014 m. sudarė 55,4 proc. bendro savivaldybės gyventojų skaičiaus, kai tuo tarpu jie šalyje sudarė 32,9 proc., Šiaulių apskrityje – 37,5 proc. 2022 m. gyventojų skaičius ir jų santykinis dydis mažėjo visuose teritoriniuose lygmenyse, tačiau Joniškio r. sav. išliko santykinai didžiausias. Jis tais metais sudarė 53,3 proc. nuo bendro gyventojų skaičiaus, šalyje – 32,9 proc. ir Šiaulių apskrityje – 35,7 proc. (R11). Tai leidžia daryti prielaidą, kad Joniškio r. sav. socialinis potencialas koncentruojasi kaimo vietovėje ir jo efektyvus panaudojimas žymia dalimi prisidės ir prie sėkmingos viso rajono ekonominės ir socialinės plėtros.

VVG teritorijos gyventojų skaičius 2021-01-01 lyginant su tuo pačiu 2014 m. laikotarpiu sumažėjo nuo 14997 iki 12672 gyventojų, arba 15,5 proc. (3 pav.)(R12).

Gyventojų skaičius metų pradžioje

3 pav. Gyventojų skaičius metų pradžioje.

Šaltinis: <https://osp.stat.gov.lt/lt/statistiniu-rodikliu-analize?hash=ed7a3f06-d78f-40cd-a208-c935e217059f##/>

VVG teritorijoje gyventojų skaičius mažėjo 24,69 proc. sparčiau nei vidutiniškai Joniškio r. sav. (R13).

Kaip jau buvo minėta, VVG teritorija užima 99,22 proc. visos rajono savivaldybės teritorijos. Joje 2021 m. pradžiai gyveno 40,5 proc. rajono sav. gyventojų (R14). Tai leidžia daryti prielaidą, kad VPS plane numatytos priemonės turi atsizvelgti į didžiosios teritorijos ir 40,5 proc. gyventojų poreikius ir pagal galimybes juos tenkinti.

Gyventojų gyventojų pasiskirstymas pagal lytį analizuojamu laikotarpiu kito nežymiai. 2014 m. pradžioje šalyje moterys sudarė 53,9 proc. vyrai 46,1 proc., 2022 m. pradžiai moterys – 53,4 proc. vyrai – 46,6 proc. Jonišio r. sav. teritorijoje per tą patį laikotarpį moterų lyginamasis svoris kito nuo 53,4 proc. iki 53,1 proc. ir vyrų nuo 46,6 proc. iki 46,9 proc. (R15). Gyventojų sudėtis pagal lytį laikosi stabiliai ir atitinka šalies raidos dėsninumus.

Joniškio geografinė padėtis leidžia išlaikyti stabilų tautinį gyventojų santykį. 2021 m. rajono sav. bendrame gyventojų skaičiuje lietuvių tautybės asmenys sudarė 97,75 proc. bendro gyventojų skaičiaus, rusų tautybės – 1,09 proc. Tas faktas, kad Jonišio r. sav. ribojasi su Latvijos Respublika ir jame gyvena tik 0,23 proc. latvių, verčia atlikti papildomus tyrimus ir bandyti nustatyti, kodėl tokia maža rajono savivaldybės trauka kitos šalies pasienio gyventojams.

Gyventojų skaičiaus kitimą apsprendžia du pagrindiniai veiksniai, tai natūrali gyventojų kaita ir tarptautinė migracija. Vertinant gyventojų skaičių savivaldybių lygmenyje čia jo kitimas įtakojamas ir vidinės migracijos. Natūrali gyventojų kaita (arba prieaugis) ir migracija yra du pagrindiniai demografiniai rodikliai, nurodantys gyventojų skaičiaus pokytį (t.y., jų dviejų suma ir apsprendžia populiacijos augimą/traukimąsi). Gimstamumas, mirtingumas ir natūralusis gyventojų prieaugis skaičiuojamas bendra apimtimi, tačiau šio rodiklio negalima lyginti teritorinėje plotmėje. Pokyčių lyginimui tinka gimstamumas ir mirtingumas apskaičiuotas tūkstančiui gyventojų. Analizuojamu laikotarpiu 2014 – 2021 m. tiek šalyje, tiek Šiaulių apskrityje ir visose jos savivaldybėse bendras mirtingumo rodiklis 1000 gyventojų yra rodantis blogėjančią būklę. Šalyje bendras mirtingumas padidėjo 24,09 proc., Šiaulių apskrityje – 27,59 proc., Jonišio r. sav. – 29,05 proc. (R16). Lyderiai šioje srityje Šiaulių apskrityje yra Kelmės ir Akmenės r. sav. Čia bendras mirtingumas 1000 gyventojų padidėjo net 36,87 proc. ir 46,41 proc. Atkreiptinas dėmesys, kad tai vyksta mažėjant bendram gyventojų skaičiui. Mirusių žmonių skaičius, norint išlaikyti gyventojų skaičių ir norimą demografinę stuktūrą, turėtų būti kompensuojamos gimstamumu. Tačiau gimstamumas 1000 gyventojų sumažėjo ir šalyje, ir visose Šiaulių apskrities savivaldybėse. Šalyje gimstamumas 1000 gyventojų lyginant 2022 m. su 2014 m. sumažėjo 19,42 proc., Šiaulių apskrityje – 27,08 proc. – Jonišio r. sav. – 20,24 proc. (R17).

Didėjantis mirtingumas 1000 gyventojų ir mažėjantis gimstamumas įtakojo natūralios gyventojų kaitos pokyčius. 2022 m. dėl natūralios kaitos Lietuva neteko 24416 gyventojų, arba 2,47 karto daugiau nei 2014 m., Šiaulių apskritis – 3018 gyventojų, arba 2,25 karto daugiau nei 2014 m., ir Jonišio r. sav. 2021 m. neteko 260 gyventojų – 68,7 proc. daugiau nei 2014 m. (R18). Mažėjant gyventojų skaičiui, didėjant mirtingumui ir mažėjant gimstamumui bendrasis natūralios gyventojų kaitos rodiklis 1000 gyventojų Šiaulių apskrities savivaldybėse yra neigiamas. Gimstamumas, mirtingumas ir natūralusis gyventojų prieaugis skaičiuojamas tūkstančiui gyventojų. Kai žmonių daugiau gimsta nei miršta, tada natūralusis prieaugis yra teigiamas, o kai gimstamumas mažesnis už mirtingumą – prieaugis neigiamas. Šalyje ir visose Šiaulių apskrities savivaldybėse bendrasis natūralios gyventojų kaitos rodiklis 1000 gyventojų kito neigiama linkme. Šalyje jis padidėjo 2,5 karto, Šiaulių apskrityje – 2,35 karto, o Jonišio r. sav. – 1,9 karto (R19).

Natūrali gyventojų kaita priklauso nuo daugybės ekonominių ir socialinių sąlygų. Norint pakeisti neigiamų tendencijų kryptį, būtina tvirta valstybinė politika, skatinanti šeimas gimdyti, įsitvirtinti ir likti tėvynėje ir t.t., vietos bendruomenės gali būti tik tarpininkai bendroje socialinės pertvarkos įgyvendinimo programoje.

Neigiama užsienio migracija buvo svarbiausia Lietuvos gyventojų skaičiaus mažėjimo priežastis 1990–2017 m. Pagal migracijos metraščio duomenis Lietuvos migracijos balansas (imigrantai minus emigrantai) 1990–2020 m. laikotarpiu (imtinai) yra – 679 244 gyventojai. Bendras emigrantų skaičius per tą laikotarpį – 1 052 241, imigrantų – 372 997. 1990–2018 m. migracijos balansas buvo neigiamas, tačiau pastaraisiais metais įvyko lūžis: smarkiai išaugo imigrantų skaičius, emigracija mažėja jau ketverius metus iš eilės, tad migracijos balansas (grynoji

emigracija) 2018 m. priartėjo prie nulio, o 2019 m. pagaliau perlipo į teigiamą pusę. Prie teigiamos Lietuvos piliečių migracijos prisidėjo ir nuolat augantis atvykstančių užsieniečių skaičius: praėjusiais metais, kartu su sugrįžtančiais Lietuvos piliečiais, Lietuvos gyventojų skaičių padidino beveik 20 tūkst. atvykėlių. Analizuojant mūsų pasirinktą laikotarpį 2014–2021 m., arba gavus duomenis 2022 m. pastebimos tos pačios tendencijos. Bendras išvykusiųjų ir emigrantų (asmenų) skaičius šalyje 2014–2021 m. 8,25 proc, o 2022 m. net 21,74 proc. buvo didesnis. Šiaulių apskrityje 2021 m. išvykusiųjų buvo 18,28 proc. mažiau nei 2014 m., bet 2022 išvykstančiųjų skaičius padidėjo ir 14,31 proc. viršijo atvykusiųjų skaičių. Joniškio r. sav. ir 2021 m., ir 2022 m. atvykstančiųjų asmenų skaičius buvo didesnis nei išvykstančiųjų. 2021 m. 23,43 proc., o 2022 m. – 18,78 proc. mažiau nei 2014 m. (R20). Emigracijos ir išvykstančiųjų skaičiaus mažėjimas Joniškio r. sav. rodo socialinį ir ekonominį rajono gyvybingumą ir potencialą sėkmingai ateities plėtrai.

Per pastaruosius 2014–2022 metus Joniškio rajono savivaldybėje gyventojų sumažėjo 3,4 tūkst. arba 14,0 proc. (R21). Tai vyksta tiek dėl neigiamo natūraliojo gyventojų prieaugio (gimsta mažiau žmonių nei miršta), tiek dėl neigiamos migracijos (išvyksta daugiau žmonių nei atvyksta).

Demografiniai pokyčiai įtakojami daugybės veiksnių ir yra vienas iš svarbiausių šalies, vietovės gyvybingumą atspindinčių rodiklių. Lietuvos demografinė raida per pastarąjį ketvirtį amžiaus keitėsi labai intensyviai. Nuo XX a. paskutinio dešimtmečio pradžios kardinaliai ir neigiamai pasikeitė gyventojų amžiaus struktūra ir visi pagrindiniai demografiniai procesai. Šių procesų pokyčiai, jau daugiau nei du dešimtmečius lemdami spartų gyventojų skaičiaus mažėjimą ir keisdami jų amžiaus struktūrą, kuria pamatines prielaidas sparčiam demografiniam nykimui iki šio amžiaus vidurio ir net tolimesnėje perspektyvoje. Tai lemia pirmiausia, kad Lietuvai tapus ES nare, gyventojų skaičius mažėja labai sparčiai: pagal šį rodiklį Lietuva yra tarp ne tik Europoje, bet ir pasaulyje sparčiausiai demografiškai nykstančių šalių. Antra, emigracijos mastas taip pat yra didelis ir kol kas nemažėja, o tuo tarpu gimstamumo lygis yra žemas ir gerokai atsilieka nuo lygio, galinčio užtikrinti kartų kaitą. Galiausiai, intensyvi jaunimo emigracija, žemi gimstamumo rodikliai labai sparčiai sendina populiaciją: sparčiai mažėja vaikų, jaunimo ir vidutinio amžiaus gyventojų grupės. Gyventojų amžiaus struktūra tapo svarbiu tolimesnio demografinio nykimo veiksniu ir pagrindine demografinė problema bei iššūkiu gyventojų politikai. Šeima ir gimstamumas, visuomenės sveikata, migracija, gyventojų senėjimas. Tai pagrindiniai Lietuvos demografinės situacijos indikatoriai. Visa tai įtakojo visos vietinės infrastruktūros pokyčius ir plėtros galimybes – sumažėjus vaikų skaičiui uždarinėjamos mokyklos, kultūros centrai, sveikatos priežiūros vietos ir t.t.

Lyginimui paimtas ilgesnis laikotarpis 2011-2021 m. Per 10 m. šalyje gyventojų skaičius sumažėjo 7,94 proc., vaikų 0-14 m. amžiaus grupėje – 8,2 proc., darbingo amžiaus gyventojų skaičius – 10,7 proc. Tik gyventojų virš 65 amžiaus grupėje skaičius padidėjo 2,7 proc. Joniškio r. sav. per analizuojamą laikotarpį gyventojų skaičius sumažėjo nuo 26322 iki 21288 arba 19,1 proc. Gyventojų skaičius 0-14 amžiaus grupėje sumažėjo 36,0 proc., 15 – 64 amžiaus grupėje 19,2 proc., grupėje virš 65 m. mažėjimas siekė 5,4 proc. Labai spartus gyventojų skaičiaus mažėjimas vaikų ir darbingo amžiaus žmonių grupėse Joniškio r. sav. jau kelia didelę grėsmę darniai rajono socialinei, ekonominei ir infrastruktūrinei plėtrai (R22).

Tai patvirtina ir išlaikomo amžiaus žmonių koeficientas metų pradžioje. 2014 m. šalyje 0-14 amžiaus grupėje jis buvo 22, Joniškio r. sav. – 21 asmuo, 2022 m. šalyje 23, Joniškio r. sav. 18 asmenų. Savivaldybėje išlaikomų virš 65 m. asmenų skaičius 2022 m. buvo 12,9 proc. didesnis nei šalyje (R23). Gyventojų skaičiaus mažėjimas ir neigiami demografiniai pokyčiai lėmė tai, kad išlaikomo amžiaus žmonių koeficientas metų pradžioje kito atvirkštine proporcija. Mažėjant vaikų ir jaunuolių skaičiui, šis koeficientas daugelyje Šiaulių apskrities savivaldybių mažėjo, o išlaikomo amžiaus 65 m. ir vyresnių žmonių koeficientas 2014-2022 m. didėjo: šalyje 10,7 proc., Šiaulių apskrityje – 13,8 proc. ir Joniškio r. sav. – 16,7 proc. Didėjanti išlaikomų gyventojų našta dirbantiems daro tiesioginę įtaką darbo rinkai ir vykdomai socialinei politikai (R24).

Valstybingumo atkūrimas atvėrė naujų Lietuvos socialinės, kultūrinės, ekonominės ir politinės raidos perspektyvų. Šie visuomeninio gyvenimo pokyčiai įmanomi tik keliant gyventojų išsimokslinimo lygį ir radikaliai reformuojant švietimo sistemą. Ta sistema turėtų užtikrinti galimybes jaunimui siekti aukšto išsilavinimo, nežiūrint gyvenamosios vietovės išskirtinumo,

materialinės padėties ir socialinio statuso. Dabartinė Lietuvos švietimo raida yra sudėtinga. Vienur matoma pažanga, kitur – nesėkmės, nuopolis ir nerimas. Mažėjantis gyventojų ir vaikų skaičius, ypač kaimiškiose vietovėse, radikaliai keičia nusistovėjusią švietimo sistemą. Uždaromos vietinės ugdymo įstaigos, vaikus reikia vežioti dideliais atstumais į centralizuotas mokyklas. Pasiiektas Lietuvos gyventojų išsimokslinimo lygis yra ilgų metų ir didžiulių pastangų rezultatas. Vienas svarbiausių visuomenės išsivystymo lygi apibūdinančių rodiklių – gyventojų išsilavinimas. 2021 m. visuotinio gyventojų ir būstų surašymo duomenimis, Lietuvoje aukštąjį, aukštesnįjį ir specialųjį vidurinį, vidurinį, pagrindinį ir pradinį išsilavinimą turėjo 98,3 proc. visų 10 metų ir vyresnių gyventojų.

Palyginti su pirmojo po Nepriklausomybės atkūrimo surašymo, kuris įvyko 2001 m., duomenimis, Lietuvos gyventojų išsilavinimo lygis sparčiai augo: gyventojų, turinčių aukštąjį išsilavinimą, dalis visuomenėje padidėjo daugiau nei 2 kartus – nuo 12,6 proc. (2001 m.) iki 27 proc. (2021 m.).

Tais pačiais 2021 m. Šiaulių apskrityje aukštąjį išsilavinimą turėjo 20,86 proc., o Joniškio r. sav. tik – 15,98 proc. gyventojų, t.y. 40,8 proc. mažiau nei vidutiniškai šalyje (R25).

Kaimo gyventojų tarpe šalyje 2021 m. aukštąjį išsilavinimą turėjo 18,11 proc., Šiaulių apskrityje – 14,57 proc., o Joniškio r. sav. tik 12,3 proc. gyventojų (R26). Įvertinant išsilavinimą pagal lytis pastebima, kad didesnis procentas moterų turi aukštąjį išsilavinimą. 2021 m. moterys su aukštesniu išsilavinimu sudarė 30,56 proc., vyrai – 22,82 proc. Panaši padėtis Šiaulių apskrityje, čia moterims teko 24,28 proc., vyrams – 13,94 proc., o Joniškio r. sav. moterys užėmė – 19,47 proc., o vyrai – 12,01 proc. Apibendrinant išsilavinimo būklę, darytina išvada, kad ji atitinka visuomenės raidos dėsningumus. Didesnis asmenų skaičius turintis aukštąjį išsilavinimą turi koncentruotis miestuose, nes čia veiklą vykdo universitetai, mokslo įstaigos, vyriausybės institucijos, kur reikalingi aukštesnio išsilavinimo darbuotojai. Pažymėtina, kad asmenų, turinčių aukštesnįjį ir specialų vidurinį išsilavinimą, santykis ir šalyje, ir kitose vietovėse yra panašus 15-16 proc. Ši asmenų grupė dominuoja tiek gamybos, tiek socialinių paslaugų teikimo ir vidutiniosios grandies vadovų tarpe ir sudaro prielaidas sėkmingai visuomenės plėtrai (R27).

VVG teritorijoje vykdoma ūkinė veikla, kurios funkcionavimui būtini žmogiškieji išteklių. Gyventojų skaičiaus mažėjimas, blogėjanti demografinė būklė verčia racionaliau panaudoti turimus išteklius. Šalyje 2014-2021 m. užimtų gyventojų skaičius padidėjo 3,76 proc., Šiaulių apskrityje sumažėjo 4,6 proc., o Joniškio r. sav. sumažėjo 14,43 proc. (R28). Kelmės ir Pakruojo r. sav. užimtų gyventojų skaičius sumažėjo per 30 proc. Toks spartus užimtųjų gyventojų skaičiaus mažėjimas kelia grėsmę ne tik ūkinės ir socialinės veiklos plėtrai, bet ir jau veikiančių ūkinių subjektų darniam funkcionavimui.

Darbo išteklių struktūroje Joniškio r. sav. neįžymiai atsilieka ir pagal užimtumą. 2021 m. šalyje 1000 gyventojų užimti gyventojai sudarė 529, Šiaulių apskrityje – 491, o Joniškio r. sav. – tik 453 gyventojus (R29). Joniškio r. sav. 1000 gyv. bedarbių buvo 19,3 proc. daugiau nei šalyje ir Šiaulių apskrityje. Ženkliai daugiau savivaldybėje buvo ir ekonomiškai neaktyvių gyventojų. Jų 1000 gyventojų buvo 15,4 proc. daugiau nei šalyje ir 5,4 proc. daugiau nei Šiaulių apskrityje. Ekonomiškai neaktyvūs gyventojai Joniškio r. sav. sudarė net 55,7 proc. bendro gyventojų skaičiaus (R30). Būtina ieškoti priemonių, kurios motyvuotų minėtą gyventojų grupę aktyvesnei ekonominei veiklai. Tai būtų galima siekti skatinant verslumą ir sudarant jam palankesnes sąlygas, arba sudominti samdomu darbu. Darbo jėgos pokyčiai rinkoje verčia ieškoti būdų, kaip ją papildyti panaudojant vidinius ar išorinius veiksnius. Išoriniai – leistų pritraukti specialistų arba kvalifikuotų darbininkų iš kitų rajonų arba užsienio. Tačiau tam reikalingi pokyčiai materialinio skatinimo sistemoje, socialinis gerbūvis. Tai pasiekama tik per kryptingą darbą ilgesnėje perspektyvoje.

Dabartiniu metu svarbu įdarbinti turimus vietinius gyventojus, mažinti bedarbių skaičių. Tam galimybių rajono savivaldybė turi. Vidutinis metinis bedarbių proc. nuo darbingo amžiaus gyventojų Joniškio r. sav. 2014 m. siekė 12,3 proc., kai tuo tarpu šalyje tik 9,5 proc., Šiaulių apskrityje – 9,7 proc. Koronaviruso pandemija labiausiai paveikė darbo rinką rajono savivaldybėje. Čia 2021 m. Joniškio r. sav. bedarbiai nuo darbingo amžiaus žmonių skaičiaus sudarė 14,8 proc., šalyje – 13,0, Šiaulių apskrityje – 12,7 proc. Padėtis žymiai pasikeitė jau 2022 m. Tais metais

Joniškio r. sav. bedarbių santykis su minėta amžiaus grupe jau buvo geriausias – 8,6 proc., šalyje – 9,0 proc., Šiaulių apskrityje – 8,8 proc. (1 lentelė) (R31).

1 lentelė. Vidutinis metinis bedarbių proc. nuo darbingo amžiaus gyventojų

Eil. Nr.	Teritorija	2014 m.	2022 m.
1.	Šalyje	9,5	9,0
2.	Šiaulių apskrityje	9,7	8,8
3.	Joniškio r. sav.	12,3	8,6

Šaltinis: <https://uzt.lt/darbo-rinka/statistiniai-rodikliai/8>

Teigiama, kad rajono savivaldybėje nėra didesnio kontrasto pagal lytinę sudėtį ir amžiaus grupes. 2022 m. vidutinis metinis bedarbių moterų proc. nuo darbingo amžiaus moterų sudarė 8,7 proc, vyrų – 8,5, vidutinis metinis jaunų (16-29 m.) bedarbių proc. nuo jaunų (16-29 m.) gyventojų – 5 proc. Šis rodiklis šalyje siekė 7,7 proc., Šiaulių apskrityje – 6,3 proc. (R32).

Joniškio rajono savivaldybėje įgyvendinama užimtumo didinimo programa, kuri didžiausią dėmesį skiria užimtumo priemonių ir socialinės paramos suderinamumui, integruojant nedirbančius asmenis į darbo rinką. Tikimasi palengvinti ilgą laiką nedirbančio asmens perėjimą nuo nedarbo prie užimtumo darbo rinkoje. Įgyvendinamos priemonės davė teigiamą rezultatą.

Mažėjant bedarbystei, mažėjo ir vidutinis metinis ilgalaikių bedarbių skaičius. Vidutinis metinis ilgalaikių bedarbių skaičius rajono savivaldybėje sumažėjo nuo 891,4 bedarbių 2014 m. iki 293,4 bedarbių 2022 m. arba 3 kartus (R33). Tos grupės asmenų skaičius mažėjo šalyje ir Šiaulių apskrityje. Visuose teritoriniuose lygmenyse santykinai didelis vidutinis metinis vyresnių kaip 50 metų bedarbių skaičius. Jų skaičius per analizuojamą laikotarpį mažėjo nežymiai. 2022 m. tokių asmenų šalyje buvo 63,2 tūkst., Šiaulių apskrityje – 6,2 tūkst. ir Joniškio r. sav. – 542 gyventojai (R34). Išskyla problema, kaip vyresnio amžiaus žmones perkvalifikuoti ir įtraukti į produktyvią veiklą.

Joniškio rajono savivaldybės įgyvendina užimtumo didinimo 2020–2022 metų programą, buvo vykdomos užimtumo skatinimo ir motyvavimo paslaugų nedirbantiems ir socialinę paramą gaunantiems asmenims modelio įgyvendinimo funkcijos. Modelyje 2022 m. dalyvavo 165 asmenys, jam panaudota 80,8 tūkst. eurų. Buvo atliktas visų įtrauktų asmenų poreikių ir galimybių vertinimas, profiliavimas, sudaryti atvejo vadybos planai, pasirašyti susitarimai ir vykdomas paslaugų teikimas. Modelio dalyviams buvo suteikta mokamų paslaugų už 60,6 tūkst. eurų. Prie užimtumo didinimo prisidėjo ir VVG vykdoma veikla. Vietos gyventojai buvo skatinami pradėti ir plėtoti verslą, buvo įgyvendinama ir remiama verslumo skatinimo programa NVO organizacijose.

Valdant socialinius pokyčius, būtina įvertinti objektyvius valdymo metodus. Nors jų yra trys – ekonominiai, administraciniai ir psichologiniai – jų darna keitėsi vykstant visuomenės transformacijai. Atkuriant Lietuvą, po ilgametės okupacijos pirmaisiais nepriklausomybės metais prioritetą teko ekonominiams metodams. Ieškodami geresnio atlyginimo, didelė gyventojų dalis emigravo į vakarų valstybes, kur buvo mokama daugiau ir aukštesnis pragyvenimo lygis. Tas pats poveikis buvo ir šalies viduje. Prasidėjo didelė migracija iš kaimų į miestus, ypač į Vilniaus, Kauno regionus. Tai iš esmės keitė suformuotą socialinę infrastruktūrą, paliesdama visas socialines institucijas – švietimo, medicinos ir kt. Pradėjus nusistovėti ekonominei sanklodai, didėjant darbo užmokesčiui, padėtis dalinai stabilizavosi. Tam didžiausią įtaką turėjo kylantis darbo užmokestis. Bruto mėnesinis darbo užmokestis Joniškio r. sav. didėjo nuo 537,3 Eur 2014 m. iki 1240,9 Eur. 2021 m. arba 2,3 karto. Bruto darbo užmokesčio augimo lygis rajone gan aukštas, tačiau lyginant šalies ir apskrities mastu ženkliai atsilieka. 2021 m. bruto darbo užmokestis šalyje buvo 1679,3 Eur. Joniškio r. sav. tik 1240,9 Eur. Jo lygis siekė tik 74,2 proc. šalies vidurkio (R35). Santykinai žemas rajone darbo užmokestis turėjo įtakos ir migracijai, ir socialinė būklės pokyčiams.

Savivaldybės gyventojų užimtumo lygis įtakoja ir pragyvenimo šaltinius. Pagal Lietuvos Respublikos 2011 m. visuotinio gyventojų ir būstų surašymo duomenis tik 7516 gyventojų gavo darbo užmokestį (28,7 proc.), 321 gavo pajamas iš savo ar šeimos verslo. Didžioji dalis pragyveno iš pensijų, pašalpų ir net 7217 asmenų buvo šeimos ar kitų asmenų išlaikytiniai. Gyventojų

pragyvenimo šaltinis 1,3 proc. gyventojų yra pajamos iš nuosavo verslo, net 35 proc. – iš pensijos ir pašalpų, 27,6 proc. – šeimos išlaikytiniai (R36).

Lieka labai aktualus klausimas sprendžiant užimtumo ir namų ūkio pajamų didinimo problemas. Iš tūkstančio gyventojų tik 287 arba 28,7 proc. gyventojų darbo užmokestis buvo pagrindinis pragyvenimo šaltinis. Norint pagerinti pragyvenimo lygį, būtinas verslumo skatinimas, darbo vietų kūrimas ir nedirbančių motyvacijos ugdymas. Lieka aktualu ir teisingai įgyvendinti socialinės paramos priemonės. Vietos bendruomenėje visada buvo ir yra asmenų, kurie dėl amžiaus, neįgalumo, socialinių problemų iš dalies ar visiškai neturi ar neįgijo arba prarado gebėjimus ar galimybes savarankiškai rūpintis savimi (šeima) ir dalyvauti visuomenės gyvenime.

Darbo užmokestis daugumai šalies gyventojų yra pagrindinis pajamų šaltinis, tačiau didelė dalis Lietuvos gyventojų, tame tarpe ir joniškiečiai, be darbo užmokesčio turi ir kitus namų ūkio pajamų šaltinius.

Socialinė apsauga – tai socialinių, ekonominių, organizacinių priemonių sistema, teikianti gyvenimui reikalingas lėšas ir paslaugas gyventojams, kurie įstatymų nustatytais atvejais dėl senatvės, negalios (invalidumo), mirties, ligos, motinystės (tėvystės), nedarbo ir kitų aplinkybių praranda savarankiškumą, pajamas ir negali pakankamai savimi pasirūpinti.

Socialinė ir ekonominė raida įtakojama išorės ir vidinių veiksnių. Kylantys atlyginimai ir sąlyginai stabilios kainos sudarė prielaidas gyventojų gerbūvio augimui. Prasidėjęs karas Ukrainoje ir energetinių išteklių kainų šuolis iš esmės pakeitė pragyvenimo lygį, įvyko sparti poliarizacija gaunamų pajamų lygmenyje. Pradėjo didėti asmenų skaičius, kuriems reikalinga socialinė parama. Tam, kad apsaugoti gyventojus krizės atvejais yra sukurta socialinės apsaugos sistema.

Socialinė parama teikiama iš Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybės lėšų. Iš valstybės biudžeto mokamos išmokos vaikams (išmoka vaikui, vienkartinė išmoka gimus ar įvaikinus vaiką, vienkartinė išmoka nėščiai moteriai, globos (rūpybos) išmoka ir tikslinis priedas, vienkartinė išmoka įsikurti asmenims, kuriems iki pilnametystės buvo nustatyta vaiko globa (rūpyba)), priežiūros (pagalbos) išlaidų ir slaugos išlaidų tikslinės kompensacijos. Iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto specialiosios tikslinės dotacijos lėšų buvo mokamos vienkartinės laidojimo pašalpos, skiriamas nemokamas maitinimas ir mokinio reikmenys vaikams. Iš savivaldybės biudžeto lėšų mokamos socialinės ir vienkartinės pašalpos, būsto šildymo išlaidų ir išlaidų karštam vandeniui, kieto ir kito kuro kompensacijos mažas pajamas gaunantiems asmenims. Asmenų skaičius, kuriam reikalinga socialinė priežiūra ir parama 2014-2022 m. keitėsi prieštarinčiai. Socialinės rizikos šeimų skaičius nuo 108 šeimos 2014 m. padidėjo iki 130 šeimos 2022 m., arba 27,8 proc. (R37) Vaikų, augančių socialinės rizikos šeimose, skaičius sumažėjo nuo 288 iki 270 vaikų 2022 m., arba 6,3 proc. (R38) VVG teritorijoje per minimą laikotarpį mažėjo ir socialinės rizikos šeimų skaičius – 21,6 proc., ir juose augančių vaikų skaičius – 26,2 proc. (R39). Tačiau per analizuojamą laiko tarpą suaugusių neįgalių asmenų skaičius padidėjo nuo 1062 asmenų 2014 m. iki 1775 asmenų 2022 m., arba 67,1 proc. (R40). Labai sparčiai daugėjo ir pensinio amžiaus gyventojų. Jų skaičius nuo 1281 gyventojų 2014 m. padidėjo iki 4731 asmens 2022 m., arba 2,3 karto (R41). Per minėtą laikotarpį, ypač 2014-2022 m. sparčiai kito prekių ir paslaugų kainos, todėl vertine išraiška galima tirti tik paskutinių dviejų metų laikotarpį.

Joniškio rajono savivaldybėje teikiama socialinė pinigine parama – socialinė pašalpa, būsto šildymo ir išlaidų vandeniui kompensacija, vienkartinė išmoka vaikui, globos (rūpybos) išmoka ir kt. tikslinės išmokos. Piniginę socialinę paramą gaunančių asmenų skaičius daugeliu atvejų mažėjo, tačiau išlaidos didėjo. Būsto šildymui ir vandeniui kompensuojamų asmenų skaičius sumažėjo, tačiau per tą patį laikotarpį kompensacijos apimtis padidėjo nuo 434,1 iki 1785,7 tūkst. Eur per metus. Didėjo bendra vienkartinė išmoka vaikui – 42,7 proc., globos (rūpybos) išmoka – 57,1 proc. ir kt. (R42).

Siekiant mažinti skurdą ir socialinę atskirtį Joniškio rajono gyventojams organizuojamos ir teikiamos bendrosios, socialinės priežiūros paslaugos ir socialinė globa savivaldybės administracijai finansuojant socialines paslaugas valstybinėse, savivaldybės biudžeto lėšomis išlaikomose ir viešosiose įstaigose. Organizuota vaiko laikinoji priežiūra, kai vaikas apgyvendinamas kartu su jo tėvais ar vienu iš jų arba kitais vaiko atstovais pagal įstatymą, kurie nekelia pavojaus vaiko fiziniam

ar psichiniam saugumui, sveikatai ar gyvybei, socialinę priežiūrą teikiančioje socialinių paslaugų įstaigoje. Joniško vaiko ir šeimos gerovės centre vaiko laikinoji priežiūra buvo teikiama 5 vaikams ir 2 suaugusiems asmenims. 2022 m. buvo finansuoti 5 akredituoti vaikų dienos centrai – Žagarės, Skaistgirio, Joniško, Kriukų ir Mekų.

Apibendrinant galima išskirti sekančias pagrindines socialinių paslaugų grupes, kurios teikiamos Joniško r. sav. gyventojams:

Ilgalaikės socialinės globos paslaugos;

Trumpalaikės socialinės globos paslaugos institucijose;

Dienos socialinės globos paslaugos asmenims namuose;

Pagalbos į namus (socialinės priežiūros) paslaugos;

Socialinės reabilitacijos paslaugos neįgaliesiems bendruomenėje;

Neįgaliųjų socialinė integracija;

Socialinės reabilitacijos paslaugos neįgaliesiems bendruomenėje;

Specialaus transporto paslaugos;

Socialinių įgūdžių ugdymo, palaikymo ir (ar) atkūrimo paslaugos šeimoms, patiriančioms riziką ir susiduriančioms su įvairiomis problemomis;

Vaikų dienos centrų paslaugos;

Kompleksinės pagalbos šeimai paslaugos;

Laikino apnakvindinimo/apgyvendinimo paslaugos Joniško rajone.

Socialinių paslaugų teikimui rajono savivaldybėje sukurtas organizacijų tinklas. Socialinių paslaugų tinklą Joniško rajono savivaldybėje sudaro *socialinės paslaugų įstaigos* (savivaldybės ir ne savivaldybės pavaldumo, viešosios įstaigos), nevyriausybinės organizacijos (toliau – NVO), asociacijos, šeimyna, parapija. (R43). Kaip ir kitų savivaldybių, Joniško rajono savivaldybės gyventojų socialinių paslaugų poreikį lemia šie veiksniai: mažas gimstamumas ir visuomenės senėjimas (neigiamas gyventojų prieaugis), negalia, emigracija, socialinė rizika, nedarbas, vaikų su specialiaisiais poreikiais skaičius. Minėtų paslaugų teikimui įkurti 5 globos namai, 8 šeimynos namai, 5 socialinės priežiūros namai, 2 dienos socialinės globos centrai ir kt. organizacijos.

Svarbų vaidmenį sprendžiant socialines paslaugas atlieka VŠĮ Joniško pirminės sveikatos priežiūros centras ir VŠĮ Joniško ligoninė. VŠĮ Joniško pirminės sveikatos priežiūros centras turi ambulatorijas Žagarės, Kriukų, Gataučių ir Skaistgirio seniūnijose. Jo teikiamų paslaugų skaičius 2021 – 2022 m. padidėjo nuo 8625 iki 9024, arba 4,6 proc. VŠĮ Joniško ligoninė aptarnauja viso rajono gyventojus ir be stacionarių gydymo paslaugų teikia gydytojų specialistų antrinio lygio paslaugas. Jų paslaugų skaičius per 2021 – 2022 m. padidėjo nuo 12 tūkst. iki 16 tūkst, arba 38 proc. Sparčiai ligoninėje didėjo ir palaikomojo gydymo paslaugų skaičius – 67,7 proc., medicininės reabilitacijos paslaugų skaičius – 54,3 proc. (R44).

VVG neturi finansinių, materialinių ir žmogiškųjų išteklių, kad galėtų savarankiškai įgyvendinti didesnes socialinės paramos programas. Nežiūrint to, VVG aktyviai remia ir pati organizuoja renginius, arba veiklas, remiančias socialinę įtrauktį.

APIBENDRINIMAS:

Socialinės būklės tyrimo objektas ir subjektas yra žmogus. Vienas iš svarbesnių socialinės raidos rodiklių yra gyventojų skaičiaus kaita ir ją įtakojantys veiksniai. Tyrimo metu nustatyta, kad ji Joniško r. sav. nepalanki. Gyventojų skaičius 2022-01-01 lyginant su 2014 m. skaičiumi šalyje sumažėjo 4,9 proc., Šiaulių apskrityje 8,6 proc. ir Joniško r. sav. – 9,9 proc. Kaimo teritorijoje gyvena 53,3 proc. rajono gyventojų. VVG teritorija užima 99,22 proc. visos rajono savivaldybės teritorijos. Joje 2021 m. pradžia gyveno 40,5 proc. rajono sav. gyventojų.

Tai leidžia daryti prielaidą, kad Joniško r. sav. socialinis potencialas koncentruojasi kaimo vietovėje ir jo efektyvus panaudojimas žymia dalimi prisidės ir prie sėkmingos viso rajono ekonominės ir socialinės plėtros.

Rajono ir VVG įgyvendinama socialinė politika davė teigiamų rezultatų – sumažėjo tarptautinė migracija, sumažėjo vidutinis metinis bedarbių proc. nuo darbingo amžiaus gyventojų, kuris Joniško r. sav. 2014 m. siekė 12,3 proc. Padėtis žymiai pasikeitė jau 2022 m. Tais metais Joniško r. sav. bedarbių santykis su minėta amžiaus grupe jau sumažėjo iki 8,6 proc. ir buvo

geresnis nei šalyje, kur šis rodiklis siekė – 9,0 proc., Šiaulių apskrityje – 8,8 proc. Per tiriamą laikotarpį padidėjo socialinių paslaugų vietos gyventojams apimtys ir įvairovė.

Socialinių paslaugų poreikio svyravimams daro įtaką natūrali kaita, migracija, užimtumas, nedarbo lygis. Lietuvos darbo biržos duomenimis užimtumo ir nedarbo problema, tai yra nesėkmingas integravimasis į darbo rinką ir užimtumo stoka, yra vieni svarbiausių neigiamų veiksnių, lemiančių daugelio kitų socialinių problemų atsiradimą.

Analizės duomenys rodo, kad didesnė dalis Joniškio rajono gyventojų gyvena kaime, todėl itin didelis dėmesys turi būti skiriamas būtent kaimo ir atokiose vietovėse gyvenančių asmenų įvairių paslaugų, tame tarpe ir socialinių paslaugų, prieinamumo didinimui ir jų kokybės gerinimui. Joniškio rajono savivaldybėje yra 10 seniūnijų, iš kurių gausiausios pagal gyventojų skaičių yra Joniškio, Žagarės ir Skaistgirio seniūnijos. Seniūnijų atlikta anketinė apklausa parodė, kad probleminė situacija išlieka atokiausiai nuo rajono centro nutolusiose seniūnijose, čia didžiausias skurdo ir nedarbo lygis, šių sąlygų sukeltų socialinių problemų mastas ir socialinių paslaugų poreikis. Nedarbas yra viena iš pagrindinių socialinių problemų atsiradimo priežasčių. Netekus darbo prarandamas pagrindinis pragyvenimo šaltinis. VVG teritorijos vieniši, senyvo amžiaus asmenys, kurie neturi nuolatinio pragyvenimo šaltinio ir priežiūros, susiduria su skurdu, socialine izoliacija, sveikatos priežiūros problemomis. Kaip pagrindinė priežastis nurodoma itin mažos pensijos, kurios veikia ir savirealizacijos, ir orios senatvės stoka.

Anketinė apklausa atskleidė pagrindines žmonių problemas:

Pirmą vietą pagal svarbą užima: nedarbas; darbo vietų trūkumas; mažos įsidarbinimo galimybių vietinėje darbo rinkoje; dingusi žmonių motyvacija dirbti ir užsidirbti.

Antrą pagal svarbą vietą užima: gyvenimas iš pašalpų neskatina dirbti; žalingi įpročiai (girtavimas ir pan.); medicininių, psichologinių paslaugų stoka; medicinos punktų nebuvimas; uždaromos įstaigos, mažinami etatai; retas mobilus pašto darbas.

Trečia pagal svarbą vieta: išsilavinimo stoka; žemas išsilavinimo lygis; socialinė atskirtis; vienišumas; skurdas; darbinių gebėjimų praradimas.

Anketavimo būdu gauta informacija patvirtina ir papildo VVG teritorijos atliktos socialinės situacijos analizės duomenis ir išryškina vietos gyventojų problemas ir poreikius.

Nepalanki demografinė padėtis: nedidelis gimstamumas, vietos gyventojų skaičiaus mažėjimas, jų senėjimas, jaunų asmenų išvykimas į užsienį ar kitus Lietuvos regionus didina socialines problemas ir įvairių socialinių paslaugų poreikį.

Vietos gyventojai kaip pagrindines problemas įvardina VVG teritorijos gyventojų skaičiaus mažėjimą dėl nedidelio gimstamumo ir dėl didelės migracijos, kas iš pagrindų keičia per ilgą laikmetį suformuotą socialinę infrastruktūrą: užsidaro mokyklos, mažėja lankytojų kultūros centruose, keičiasi darbo pasiūlos turinys, mažėja darbo vietų skaičius kvalifikuotiems darbuotojams. Ekonominiais sumetimais labiau išvykti yra linkę jaunesni asmenys, turintys aukštesnį išsilavinimą ir profesinius pasiekimus. Vietos gyventojai siūlo demografinę VVG teritorijos situaciją gerinti skatinant verslo kūrimą ir plėtojimą, kuriant darbo vietas, kuriant palankią socialinę infrastruktūrą, kokybiškų socialinių paslaugų plėtrą, kuri atitiktų gyventojų poreikius ir užtikrintų visavertį vietos gyventojų gyvenimą VVG teritorijoje.

Vietos gyventojai pirmumą suteikė pagrindiniams poreikiams ir prioriteto tvarka pirmą vietą suteikė poreikiui „Skatinti ekonomikos augimą, didinant vietos gyventojų užimtumą, kuriant ir plėtojant verslus“, antrą – poreikiui „NVO iniciatyvų skatinimas, plėtojant ekonomines, socialines veiklas, didinant vietos gyventojų socialinę įtrauktį ir tenkinant jų poreikius“. Minėtų poreikių įgyvendinimui VPS yra numatyta vizija, priemonės, kurios atitinka nustatytus vietos gyventojų poreikius ir jų įgyvendinimas leis juos patenkinti.

1.6. VVG teritorijos ekonominė situacija

Bendrasis vidaus produktas (BVP) – galutinis visų šalies teritorijoje veikiančių ūkinių vienetų gamybinės veiklos rezultatas, išreikštas pinigais. Jis žymi, už kokią vertę per tam tikrą

laikotarpį šalyje buvo sukurta prekių ir paslaugų ir yra vienas pagrindinių šalies ekonomikos išsivystymo lygį rodančių rodiklių. BVP yra svarbus šalies ekonominio pajėgumo indikatorius. Kuo ekonomikoje daugiau piniginių santykių, tuo daugiau mokesčių sumokama į biudžetą, o valstybė gali disponuoti didesniais ištekliais, didinti valstybinio sektoriaus finansavimą, taip pat ir šio sektoriaus darbuotojų atlyginimus, gerinti paslaugų kokybę ir prieinamumą.

Valstybės duomenų agentūros pateikta informacija nominalus BVP (keturių ketvirčių suma, mlrd. Eur) 2017–2022 m. padidėjo nuo 42,3 iki 67,1 mlrd. Eur, arba 67,1 proc. Tai gan spartus augimas, tačiau pandemija ir nestabili išorinė padėtis 2020 m. davė nulinį prieaugį. 2021 m. atsigauvant ekonomikai jis vėl pakilo 6 proc., tačiau prasidėjus karui Ukrainoje ir iškilus energetinei krizei 2022 m. BVP metinis prieaugis buvo tik 1,9 proc. Šalies ekonominė stagnacija paveikė visas ekonomines sritis. Sparčiai kilo kainos, aukštumas pasiekė infliacija, prasidėjo verslo įmonių bankrotai. Padėtį komplikavo ir tai, kad ekonominė būklė kito skirtingais tempais ir pasekmėmis skirtinguose Lietuvos regionuose. Ekonomiškai stipriausias Lietuvos regionas – Vilniaus apskritis. Joje sukurama daugiau nei 40 proc. viso Lietuvos BVP, o BVP tenkantis vienam gyventojui beveik 1,5 karto didesnis nei Lietuvos vidurkis. Šiaulių apskrityje, kurioje yra Joniškio r. sav., 2021 m. buvo sukurta 74,8 proc. BVP tenkančio vienam gyventojui lyginant su šalies vidurkiu. Tokiu būdu Joniškio r. sav. patenka į regioną, kurio ekonominis potencialas yra žemesnis už šalies vidutinį pajėgumą. Siekiant išsilaikyti konkurencinėje kovoje ir skatinti spartesnį ekonominį augimą, būtina efektyviau panaudoti vietinius išteklius, pritraukti investicijas, diegti inovacijas. Ekonomikos varomoji jėga yra efektyvus verslas ir jo kuriama pridėtinė vertė. Ji kuriama ūkio subjektuose. Jų skaičius lyginant 2014–2022 m. laikotarpį didėjo visuose teritoriniuose lygmenyse. Šalyje veikiančių ūkio subjektų skaičius padidėjo nuo 90790 subjektų 2014 m. iki 113516 subjektų 2022 m., arba 25,0 proc., Šiaulių apskrityje per tą patį laikotarpį padidėjo 13,37 proc. Apskrityje ūkio subjektų skaičius sparčiausiai didėjo Šiaulių r. sav. – 31,0 proc. Iš 9 apskrities savivaldybių 6 savivaldybėse ūkinių subjektų skaičius didėjo daugiau nei 10 proc. Išskirtinė liko Joniškio rajono savivaldybė. Čia ūkinių subjektų skaičius padidėjo tik 5,97 proc. Minėtų subjektų augimas buvo 4,2 karto mažesnis nei šalyje ir 2,2 karto mažesnis nei Šiaulių apskrityje (R45).

Verslo įmonių struktūroje dominuoja smulkus ir vidutinis verslas (SVV). Valstybinės institucijos deklaruoja siekį skatinti smulkų ir vidutinį verslą, nes tai leistų spręsti ir platesnes šalies problemas – paspartinti naujų darbo vietų kūrimąsi, stiprinti viduriniąją klasę, išlaikyti šalies bendrojo vidaus produkto augimą ir mažinti šalies regionų socialinę atskirtį. Tai ypač aktualu VVG teritorijoje, nes VVG apima kaimo ir miestelių iki 6000 gyventojų teritoriją, kuri dažnai atsilieka išplėtotą infrastruktūrą, materialiniais ištekliais ir didesne darbo jėgos koncentracija. Smulkus ir vidutinis verslas yra lankstus ir sugeba operatyviai prisitaikyti prie besikeičiančių rinkos sąlygų. SVV segmentas skatina konkurencingumą, o tai yra vienas iš pagrindinių laisvos rinkos veikimo principų. Nors Lietuvoje atkūrus nepriklausomybę kapitalas koncentravosi stambiuose prekybos centruose, žemės ūkio perdirbimo įmonėse, tačiau ūkio subjektų dominantas liko mažos ir vidutinės įmonės. 2022 m. smulkios ir vidutinės įmonės Lietuvoje sudarė 99,5 proc., Šiaulių apskrityje – 99,4 proc. ir Joniškio r. sav. – 100 proc. (R46). Ūkio subjektuose dominuoja uždarnosios akcinės bendrovės. Rajono savivaldybėje 2022 m. jų buvo 179 vnt., arba 52,8 proc. Joniškio r. sav. turi išskirtines žemės ūkio šakos vystymo sąlygas, todėl ir įmonių struktūroje joms tenka ženkli dalis. Veiklą vykdo 16 žemės ūkio įmonių, bendrovių ir kitų formų subjektų. Žemės ūkio kooperatyvas „Joniškio Aruodas“ superka grūdus, teikia elevatoriaus paslaugas, vykdo prekybą trąšomis, pesticidais ir grūdų bei rapsų sėklomis. UAB „Šiaurės vilkas“, įkurta 1993 m., jau antrą dešimtmetį sėkmingai dirba grūdų supirkimo, paruošimo, eksporto ir transporto paslaugų srityse. Bendrovės veikla prasidėjo nuo grūdų eksporto 1993 m. ir kasmet plečiant šios veiklos apimtį pasipildė transporto paslaugomis, pradžioje krovinius pervežant tik Lietuvoje, o nuo 1996 m. išiplečiant į tarptautinių pervežimų paslaugas. Joniškio r. sav. 2014 – 2021 m. didesnių pokyčių įregistruotų ir veikiančių subjektų struktūroje nebuvo. Bendras subjektų skaičius padidėjo nuo 452 iki 464, arba 2,6 proc., žemės ūkio, miškininkystės ir žuvininkystės subjektų skaičius – 25 proc., apgyvendinimo ir maitinimo paslaugų teikimo – 15,4 proc. (R47).

VVG teritorijoje 2014 – 2021 m. vyko sėkminga verslo plėtra. Veikiančių verslo subjektų skaičius padidėjo nuo 86 vnt. 2014 m. iki 103 vnt. 2021 m., arba 19,8 proc., įdarbintų žmonių skaičius nuo 687 iki 1400 darbuotojų, arba 2 kartus (2014 m. duomenis pateikė ne visos seniūnijos). Sėkmingiau verslas plėtojamas Skaistgirio seniūnijoje. Čia per tą patį laikotarpį įmonių skaičius padidėjo 33,3 proc., o dirbančiųjų skaičius net 95,3 proc. (R48). Sėkmingai verslo plėtrai postūmį davė ir VVG įgyvendinama VPS. VPS strategijoje numatytos priemonės rėmė ir skatino verslo kūrimą ir plėtrą. SVV įmonių struktūroje dominuoja įmonės, kuriose dirba nuo 0-4 darbuotojų. Tokios įmonės šalyje sudarė 69,0 proc. proc., Šiaulių apskrityje – 64,8 proc ir Joniškio r. sav. – 67,8 proc. (R49). Tokia verslo įmonių struktūra pagal dirbančiųjų skaičių rodo, kad smulkus verslas nepajėgus sukaupti didesnio kapitalo, kuris leistų įdarbinti didesnę darbuotojų skaičių. Tai atveria galimybę VVG teritorijoje verslą plėtojantiems asmenims. VVG vietos plėtros strategijoje bus numatytos priemonės paramai gauti verslo kūrimui ir plėtrai. Verslumo lygis yra vienas svarbiausių vietos ekonomikos konkurencingumo ir stabilumo veiksnių, parodantis verslo aplinkos patrauklumą. 2022 m. pradžioje 1000-iai Joniškio rajono savivaldybės gyventojų teko 16,2 veikiančių mažų ir vidutinių įmonių, šalyje – 33,0 ir Šiaulių apskrityje – 22,5. Pagal šį rodiklį Joniškio rajono savivaldybė atsiliko nuo šalies vidurkio 2 kartus, nuo Šiaulių apskrities 38,8 proc. (2 lentelė)(R50).

2 lentelė. Veikiančių ūkio subjektų, mažų ir vidutinių įmonių skaičius tenkančių 1000 gyventojų 2022 m. pradžioje

	Gyventojų skaičius	Veikiančių ūkio subjektų skaičius	Veikiančių mažų ir vidutinių įmonių skaičius	Tenka 1000 gyventojų	
				Veikiančių ūkio subjektų skaičius	Veikiančių mažų ir vidutinių įmonių skaičius
Lietuvos Respublika	2805998	113516	92628	40,5	33,0
Šiaulių apskritis	261145	7818	5883	29,9	22,5
Akmenės r. sav.	19259	408	285	21,2	14,8
Joniškio r. sav.	20898	479	339	22,9	16,2
Kelmės r. sav.	25401	572	449	22,5	17,7
Pakruojo r. sav.	18497	413	282	22,3	15,2
Radviliškio r. sav.	34559	699	529	20,2	15,3
Šiaulių m. sav.	101756	4095	3051	40,2	30,0
Šiaulių r. sav.	40775	1152	948	28,3	23,2

Šaltinis: <https://osp.stat.gov.lt/statistiniu-rodikliu-analize#/>

Veikiančių ūkio subjektų struktūra lemia ir dirbančiųjų skaičiaus pasiskirstymą ūkinėje veikoje. Šalyje 2021 m. žemės ūkyje, miškininkystėje ir žuvininkystėje dirbo 5,3 proc. darbuotojų, pramonėje – 18,8 proc., o paslaugų sektoriuje 68,4 proc. Šiaulių apskrityje didesnis buvo žemės ūkyje, miškininkystėje ir žuvininkystėje dirbančių žmonių skaičius. Jie sudarė 9,5 proc. bendro darbuotojų skaičiaus, pramonėje dirbo 19,6 proc. darbuotojų ir paslaugų sektoriuje – 62,2 proc. 2014 – 2021 m. laikotarpiu mažėjo žemės ūkyje, miškininkystėje ir žuvininkystėje dirbančių žmonių skaičius, o didėjo paslaugų sektoriuje. Tai siejama su pragyvenimo lygio kilimu ir galimybe dalies asmeninių buitinių paslaugų atlikimą perduoti specializuotoms tarnyboms. Panašios tendencijos vyko ir rajono savivaldybėje. 2021 m. žemės ūkyje, miškininkystėje ir žuvininkystėje dirbo 7,9 proc. bendro dirbančiųjų skaičiaus, pramonėje 5,5 proc., didmeninėje ir mažmeninėje prekyboje, variklinių transporto priemonių ir motociklų remonto įmonėse - 9,4 proc. Viešbučių ir apgyvendinimo paslaugų sektoriuje vietovėse, kur plėtojamas turizmas, dirba didelė dalis dirbančiųjų, tačiau Joniškio r. sav. tame sektoriuje dirba tik 1,5 proc. bendro dirbančiųjų skaičiaus. (R51).

Kuriant smulkų verslą ieškoma priimtinausios ūkio subjekto formos. Individualūs verslininkai, norėdami supaprastinti atskaitomybę ir turėti lankstesnę ir priimtinesnę mokesčių našta, įformina verslą įsigijus verslo liudijimą arba pagal individualios veiklos pažymą. Gyventojų skaičius dirbant įsigijus verslo liudijimą 2014 – 2022 m. mažėjo. Joniškio r. sav. jų skaičius sumažėjo nuo 596 vnt. 2014 m. iki 444 vnt. 2022 m., arba 25,5 proc. (R52). Mažėjimą lėmė

draudimas daliai verslų dirbti su verslo liudijimu ir kiti apribojimai. Priimtinesne ūkine veikla tapo darbas pagal individualios veiklos pažymą.

Į Joniškio rajono VVG teritoriją, kaip jau buvo minėta, patenka 10 seniūnijų, kuriose vykdoma gamyba, paslaugų verslai, sukurta socialinės infrastruktūros sistema. Kiekviena seniūnija turi savo išskirtinius požymius, sukauptą ilgametę materialinę bazę, išvystytus verslus. Darni seniūnijos plėtra tiek socialiniu, tiek ekonominiu požiūriu. Darnios plėtros pavyzdžiu būtų galima pristatyti Skaistgirio seniūniją. Skaistgirio miestelis nuo seno garsėja giliomis aplinkos puoselėjimo tradicijomis. Atvykstantys svečiai grožisi pavyzdžingai tvarkomomis sodybomis, 1963 m. įkurtu Skaistgirio J. Viliūno parku ir jame esančiu amfiteatru – vasaros estrada. Vietinių gyventojų ir svečių pamėgtas pažintinis sveikatingumo takas, įrengtas ant Uolyno kalno, pritaikyti poilsiui tvenkiniai, yra Koplytstulpių skveras išnykusiems kaimams atminti. Šioje seniūnijoje veikia Joniškio r. savivaldybės priešgaisrinė tarnyba, bažnyčia, 7 žemės ūkio bendrovės, sėkmingai besiverčiančios žemės ūkio produktų gamyba ir įdarbinusios 234 vietas gyventojus, veikia UAB „Litbyg“, kuri užsiima tekintų kuolų gamyba, taip pat veiklą vykdo UAB „Skaistgirio skalda“, kuri gamina įvairios frakcijos skalda, o įmonėje dirba 29 darbuotojai. Skaistgirio seniūnijos teritorijoje veikia 6 parduotuvės, Jurdaičių socialinės globos namai, 3 Joniškio r. savivaldybės J. Avyžiaus viešosios bibliotekos filialai.

Gataučių seniūnija garsėja Kazio Aukščionio pievagrybių ūkiu. Čia dirba 30 darbuotojų. Išauginta produkcija pasiekia ne tik vietas, bet ir užsienio rinkas. Verslų gausa išsiskiria Kepalių seniūnija. Čia dvi žemės ūkio bendrovės įdarbino 74 darbuotojus, UAB „Atokaita“ bei UAB „Žario paminklai“ užsiima akmens apdorojimu, paminklų gamyba, įdarbinta 11 vietas gyventojų. UAB „Joniškio mėsa“ gamina mėsos ir maisto produktus, kuriais aprūpinama vietinė rinka. Kolektyve dirba 18 asmenų. Tačiau ne visų seniūnijų pasiekimai vienodi. Rengiama VPS prisidės prie ekonominių ir socialinių sąlygų spartesnio gerinimo atsiliekančiose VVG teritorijos vietovėse.

Rajonui būtina įgyvendinti priemonių sistemą, kuri leistų didinti verslumą, kuriamų ir veikiančių ūkio subjektų efektyvumą. Įgyvendinant šį uždavinį, būtina orientuotis į žmogiškojo kapitalo kompetencijų ugdymą, kvalifikaciją, darbo įgūdžių suteikimą ir tobulinimą, teikiant pirmenybę aukštos pridėtinės vertės kvalifikacijoms ir kompetencijoms, ypatingą dėmesį skiriant informacinių technologijų aplinkos plėtotei, skaitmeninės atskirties mažinimui. Atsižvelgiant į tai, kad rajone dominuoja žemės ūkis ir jį aptarnaujantys verslai, ši sektorių reikėtų modernizuoti diegiant skaitmenines technologijas (R 53).

Ekonominei ir socialinei plėtrai būtinos investicijos. Jos gali būti vietinės arba pritrauktos iš investuotojų. Vienas svarbiausių ekonominių konkurencingumo rodiklių yra *tiesioginės užsienio investicijos* (toliau – TUI). TUI suteikia galimybes lengviau pasiekti naujas rinkas, didina vietinės ekonomikos integraciją, skatina tarptautinės vertės kūrimą.

TUI pokyčius bendra apimtimi galima lyginti tik toje pačioje vietovėje, nes jos apimtis ir galima nauda priklauso nuo gyventojų skaičiaus, teritorijos. Todėl skaičiuojamos TUI, tenkančios vienam gyventojui, 2014 m. siekė tik 22 Eur, ir buvo vienos mažesnių tarp visų analizuojamų savivaldybių, mažesni rodiklį turėjo Kelmės rajonas. 2021 m. TUI padidėjo, tačiau jų lygis žemiausias Šiaulių apskrityje. Čia TUI vienam gyventojui teko tik 182 Eur. Tai 53 kartus mažiau nei šalyje ir 10,8 karto mažiau nei Šiaulių apskrityje (R54). Į rajono savivaldybę ir VVG teritoriją buvo pritraukta investicijų iš ES ir kitų fondų. 2014 m. įgyvendintas 41 projektas, kurių vertė 7309,3 tūkst. Eur, 2022 m. 15 projektų, kurių vertė 4008,90 tūkst. Eur (R55).

Mažos investicijų apimtys ir jų stoka daro tiesioginį poveikį rajono savivaldybės ekonominei ir socialinei plėtrai. Padėtį šiek tiek švelnina materialinės investicijos. Statistinė informacija apima visas ūkio subjektų investicijas: valstybės investicijas, šalies ir užsienio privačios nuosavybės teisės subjektų investicijas (be ūkininkų investicijų) bei įvertintas fizinių asmenų investicijas į gyvenamųjų namų statybą, priskiriamas nekilnojamojo turto operacijų veiklai.

Materialinės investicijos pateikiamos to meto kainomis be pridėtinės vertės mokesčio (PVM), išskyrus atvejus, kai PVM įskaitomas į turto įsigijimo vertę, suskirstytos pagal sektorius (valstybės ir privatųjį) ir turto rūšį. Jos Joniškio r. sav. 2014 – 2021 m. padidėjo 12,5 proc. Ir šioje srityje rajono savivaldybė pagal augimo tempus ženkliai atsilieka nuo šalies ir Šiaulių

apskrities lygio. Per analizuojamą laikotarpį šalyje materialinės investicijos išaugo 1,7 karto. Tai 13,6 karto didesnės apimtys nei Joniškio rajono savivaldybėje (R56). Norint mažinti regioninį atsilikimą ir spartinti ekonominio augimo tempus būtina ieškoti būdų pritraukti TUI ir didinti materialinių investicijų apimtį.

Struktūriniai pokyčiai ūkio struktūroje kelia naujus reikalavimus ir darbo jėgos ištekliams. Analizuojamu laikotarpiu pastebima ryški tendencija – mažėja gamyboje dirbančių žmonių skaičius ir sparčiai didėja paslaugų sektoriuje. Atsakymas vienareikšmis – didėja darbo našumas ir mažesnis dirbančiųjų skaičius patenkina kylančius gyventojų poreikius, pasiturintis gyventojas didžiąją dalį savo buitines darbų perduoda specializuotiems paslaugų teikėjams. Vyksta darbo jėgos struktūriniai pokyčiai ir ūkio šakų sandaroje. 2021 m. Šiaulių apskrityje žemės ūkyje, miškininkystėje ir žuvininkystėje dirbo tik 3,9 proc. bendro dirbančiųjų skaičiaus, pramonėje – 9,7 proc. Tuo tarpu Joniškio r. sav. žemės ūkyje, miškininkystėje ir žuvininkystėje dirbo 7,9 proc. dirbančiųjų, pramonėje – 5,5 proc. nuo bendro dirbančiųjų skaičiaus (R57). Tai atspindi ekonominio potencialo augimo galimybes. Joniškis – žemės ūkio kraštas ir čia turi būti kuriama didžiausia pridėtinė vertė. Kaip jau buvo minėta anksčiau, didelį lyginamąjį svorį dirbančiųjų tarpe užima didmeninės mažmeninės prekybos sektorius.

Žemės ūkis – ūkio šaka, kurioje žemė yra naudojama maistui (iš)gauti, užauginti maistinius išteklius ir juos apdoroti, perdirbti. Prie žemės ūkio priskiriama žemdirbystė, taip pat ir gyvulininkystė, miškininkystė bei žuvininkystė (ūkį sudaro 3 pagrindinės šakos: žemės ūkis, pramonė ir paslaugos).

Lietuvoje žemės ūkis istoriškai buvo ir išlieka svarbi ūkio šaka, kuri didžiąjai daliai kaime gyvenančių gyventojų yra ekonominis ir socialinis gyvenimo pagrindas. Atkūrus nepriklausomybę ir pertvarkant žemės ūkio sistemą – grąžinant žemę savininkams – neišvengiamai patirta didelių sukrėtimų minėtame sektoriuje. Reikėjo pereiti iš vadinamos visuomeninės žemės nuosavybės prie privačios. Iš esmės keitėsi ir darbo santykiai kaime. Buvę specializuoti darbininkai, ūkio ir padalinių vadovai dažnu atveju tapo privataus žemės ūkio subjekto savininkais. Taip virsmas palietė daugumą gyventojų Joniškio r. sav. Lietuvos regionuose, kur derlingos žemės, žemės ūkio šaka yra pagrindinė verslo šaka ir pragyvenimo šaltinis. Žemės ūkis ir šalies mastu turi didelę ekonominę ir socialinę reikšmę. Žemės ūkyje, miškininkystėje ir žuvininkystėje sukuriama apie 3,5 proc. šalies BVP. Šiaulių apskritis šalyje pirmąją pagal pagaminamą žemės ūkio produkciją. Joniškio rajono žemės ūkis garsėja derlingomis žemėmis bei gerai išvystytu žemės ūkiu. Visa savivaldybės socialinė ir gamybinė infrastruktūra nukreipta šios šakos vystymui.

Joniškio r. sav. Šiaulių apskrities ir šalies kontekste išryškėja dominuojanti agrarinė kryptis. Kaip jau buvo minėta, Joniškio rajono sav. kaimo gyventojai 2014 m. sudarė 55,4 proc. bendro sav. gyventojų skaičiaus, kai tuo tarpu jie šalyje sudarė 32,9 proc., Šiaulių apskrityje. – 37,5 proc. 2022 m. gyventojų skaičius ir jų santykinis dydis mažėjo visuose teritoriniuose lygmenyse, tačiau Joniškio r. sav. išliko santykinai didžiausias. Jis tais metais sudarė 53,3 proc, nuo bendro gyventojų skaičiaus, šalyje – 32,9 proc. ir Šiaulių apskrityje – 35,7 proc. (R58). Tai leidžia daryti prielaidą, kad Joniškio r. sav. socialinis potencialas koncentruojasi kaimo vietovėje ir jo efektyvus panaudojimas žymia dalimi prisideda ir prie sėkmingos viso rajono ekonominės ir socialinės plėtros. Joniškio rajono savivaldybės plotas yra 1151 km², iš jų 73 proc. užima žemės ūkio naudmenų plotai. Joniškio r. sav. žemė priskirta I dirvožemių grupei, kur vyrauja labai geros ūkinės vertės dirvožemiai, įvertinti 48,7 balo. Aukštas žemės našumas apsprendė ir jos panaudojimo kryptį. Jei šalyje 2022 m. ariama žemė užėmė 88,63 proc. ploto, Šiaulių apskrityje – 94,65 proc., tai Joniškio r. sav. jai teko 97,95 proc. ir 1,85 proc. pievoms ir ganykloms (R59).

Palankioje žemės ūkio terpėje buvo reformuojamas žemės ūkio sektorius, kuris apėmė ne tik žemės ūkio produktų gamybą, bet ir jų sandėliavimą, paruošimą pardavimui, perdirbimui, aprūpinimą trąšomis, žemės ūkio techniką bei visą serviso sistemą. Derlingos žemės apsprendė ir ūkio kryptį. Ūkių specializacija turi ryškią augalininkystės kryptį. 2021-2023 m. ūkių skaičius nežymiai mažėja pagal visas specializacijos kryptis, tačiau dominuoja augalininkystės krypties ūkiai. Augalininkystėje 2023 m. specializavosi 1154 ūkiai, gyvulininkystėje – 93, o mišrią žemės ūkio veiklą vykdė tik 163 ūkiai (R60).

Įmonės ar ūkininkai dažniausiai specializuojasi auginti grūdines kultūras, cukrinius runkelius ir rapsus, todėl Joniškėje yra nemažai įmonių, užsiimančių būtent grūdų ir trašų prekyba. 2015-2022 m. bendras pasėlių plotas kito nežymiai, tačiau vidiniai struktūriniai pokyčiai buvo ženklūs. Minėtam laikotarpyje 18,8 proc. padidėjo žieminių kviečių plotai, žieminių rapsų – 39,5 proc. Per tą patį laikmetį 72,4 proc. sumažėjo vasarinių kviečių, 43,9 proc. – daugiamečių ganyklų plotai. Mažėjo ir dalies kitų kultūrų plotai. Žieminių kvietrugių net 2,5 karto. Auginamų kultūrų skaičių ir jų struktūrą lemia rinkos, kainų, paklausos poreikiai. Rajono savivaldybės ūkininkai sugeba prisiderinti prie minėtų pokyčių ir užtikrina sėkmingą ūkininkavimo rezultata. Kaip jau buvo minėta, Joniškio rajono savivaldybėje ryški augalininkystės specializacijos kryptis. Ji pasireiškia tuo, kad ūkininkai išaugintą augalininkystės produkciją parduoda arba kaip žaliavinį produktą, arba perdirba ir parduoda tinkamą jau vartojimui produkciją – miltus, įvairius gaminius. Gyvulių skaičius rajono savivaldybėje nėra didelis. 2022 m. rajono savivaldybėje buvo laikomos 3330 karvės, iš jų net 2774, arba 83,3 proc. žemės ūkio bendrovėse ir kitose įmonėse. Tai lėmė ir mažą poreikį pievų ir ganyklų plotams.

Kaip jau buvo minėta, atkūrus nepriklausomybę, vyko esminė žemės ūkio sektoriaus pertvarka. Ji vyko visuose teritoriniuose lygmenyse. Vadovaujantis 2020 m. sausio 1 d. Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centro duomenimis, Joniškio rajono savivaldybėje buvo 1 363 ūkio vienetai ir pagal šį rodiklį aplenkė Akmenės rajono savivaldybėje (829 ūkio vienetai) registruotų ūkių skaičių. Vidutinis vieno ūkio dydis Joniškio rajono savivaldybėje (21,76 ha) buvo ketvirtas pagal dydį tarp lyginamų savivaldybių ir lenkė šalies (12,06 ha) bei Šiaulių apskrities (20,92 ha) vidurkį. Taigi, Joniškio rajone vyrauja didesni nei šalyje ir Šiaulių apskrityje ūkiai.

Jei pradžioje kūrėsi smulkūs asmeniniai ūkiai, tai siekiant diegti pažangias technologijas, naudoti galingesnę ir našesnę techniką vyko ūkių valdų plėtra ir skaičiaus mažėjimas. Pagal rajono savivaldybės duomenis 2013 m. dominavo smulkūs nuo 1,0 iki 10,0 ha ūkiai. Iki 2022 m. jų skaičius mažėjo, didžioji žemės dalis jau buvo valdoma ūkininkų, turinčių žemės valdas po 100 ir daugiau ha. Vidutinis ūkio dydis padidėjo nuo 46,9 ha iki 62,67 ha, arba 33,5 proc.

Šalyje 2014-2023 m. valdų skaičius pagal žemės ūkio naudmenas iki 5 ha sumažėjo nuo 141397 iki 94747 valdų, arba 33 proc., Šiaulių apskrityje sumažėjo 35,6 proc. ir Joniškio r. sav. – 61,5 proc. Subjektų spartesnis stambėjimas pagal žemės ūkio naudmenas Joniškio r. sav. patvirtina teisingą pasirinktą kryptį. Čia stambūs ir lygūs laukų masyvai ir tik didesniuose plotuose galima efektyviau panaudoti naujas technologijas ir našią sudėtingą techniką. Visuose teritoriniuose lygmenyse mažėjo ūkio subjektų skaičius pagal žemės ūkio naudmenas nuo 6 iki 20 ha, nuo 21 iki 50 ha ir nuo 51 iki 100 ha. Didėjo toks subjektų skaičius, kurių valdų dydis virš 101 ha. Šalyje tokių subjektų padidėjo 24,1 proc., Šiaulių apskrityje – 6,0 proc., Joniškio r. sav. – 29,9 proc. (R61).

Ūkių stambėjimas, galimybės naudoti šiuolaikinę techniką ir technologijas turi tiesioginį ryšį su darbo jėgos išteklių poreikiu ir jų kvalifikacijos atitiktimi. Kylantis darbo našumas mažina darbo jėgos poreikį. Darbo jėgos ištekliai žemės ūkio subjektuose mažėja ir šalyje, ir Šiaulių apskrityje, ir Joniškio r. sav. Tas mažėjimas liečia visas ūkininkų amžiaus grupes. Šalyje 2014–2023 m. ūkininkų skaičius iki 40 m. sumažėjo 16,1 proc., Šiaulių apskrityje – 25,3 proc., ir Joniškio r. sav. – 29,0 proc. Jaunų ūkininkų skaičiaus mažėjimas lenkia šalies vidurkį 80 proc. Tai kelia grėsmę perspektyviam apsirūpinimui darbo jėga žemės ūkio sektoriuje. Be to, sparčiai mažėja ūkininkų skaičius pačioje produktyviausioje žmonių amžiaus grupėje – nuo 41 iki 55 metų. Toje amžiaus grupėje ūkininkų skaičius šalyje sumažėjo 39,5 proc., Šiaulių apskrityje – 45,3 proc. ir Joniškio r. sav. sumažėjo 51,0 proc. (R62). Ūkininkų skaičiaus virš 55 m. mažėjimas buvo ne toks ženklus. Daroma išvada, kad nesukūrus kaime reikiamų ekonominių ir socialinių sąlygų ir nesugebėjus pritraukti ir išlaikyti papildomų darbo jėgos išteklių kyla grėsmė paties žemės ūkio sektoriaus egzistencijai.

Tolimesnė žemės ūkio šakos raida žymia dalimi priklausys nuo kvalifikuotų ūkininkų – ūkio valdytojų rengimo ir pritraukimo į konkrečią vietovę. Rajono ūkininkai be tradicinės žemdirbystės užsiima ir ekologiniu ūkininkavimu. Intensyvi gamyba ir siekis gauti didesnius derlius rajono savivaldybės žemės ūkyje apribojo ekologinio ūkininkavimo plėtrą. 2022 m. ekologinė produkcija buvo gaminama tik 847 ha. Iš jų apie 50 proc. ploto užėmė grūdinės kultūros. Šalies ir Šiaulių

apskrities mastu ekologiškai ūkininkaujančių pasėlių plotai didėjo. Vietos gyventojai, siekdami mažinti priklausomybę nuo žemės ūkio, plečia veiklas, kooperuojasi, jungiasi į bendroves. Skaistgirio seniūnijoje įkurtos 7 bendrovės, kurios užsiima grūdinių kultūrų, pieninių galvijų auginimu, atsarginių dalių pardavimu. Įdarbinti 234 darbuotojai. Toje pačioje seniūnijoje yra paukštininkystės ūkis, kuriame dirba 8 darbuotojai. Kepalių seniūnijoje veiklą vykdo dvi mišrios krypties (augalininkystės, galvijininkystės, pienininkystės) žemės ūkio bendrovės, kuriose įdarbinti 74 darbuotojai.

Joniškio rajone pieno gamyba, jo perdirbimu ir realizavimu užsiima Bariūnų žemės ūkio bendrovė ir ūkininko Eugenijaus Stonio ūkis. UAB „Šiaurės Vilkas“ – grūdų priėmimo punktas, žemės ūkio bendrovė „Delikatesas“ – didžiausias mėsos produktų gamintojas, AB „Skaistgirio skalda“ – skaldos gamykla, UAB „Kaprolyta“ – biohumuso gamyba ir kt. Joniškio rajono savivaldybės duomenimis, rajone suskaičiuojama 15 žemės ūkio bendrovių ir kooperatyvų bei 11 ūkininkų ūkių, kurie deklaruoja daugiau nei 500 ha žemės ir yra priskiriami stambiems ūkiams.

Joniškio r. sav. yra nemažai rekreacijos reikmėms tinkančių kultūros paveldo objektų ir sąlygos bei palanki aplinka kultūriniam turizmui vystyti. Nors padidėjo apsilankančių turistų skaičius, tačiau apie 95 proc. visų turistų lankėsi Žagarėje.

Kaimo turizmo ir kitų kaimo verslų socialinė ekonominė plėtra įtakotų gyventojų užimtumą, investicijų mastus, regionų plėtros tempus, taptų reikšmingu veiksnium, kuris skatina ekonomikos plėtrą ne tik kuriant naujas darbo vietas šiame sektoriuje, bet ir verčia kurti bei teikti daugiau paslaugų, kurios tenkintų įvairius turistų bei vietos gyventojų poreikius.

APIBENDRINIMAS:

Joniškio r. sav. patenka į regioną, kurio ekonominis potencialas yra žemesnis už šalies vidutinį pajėgumą. Siekiant išsilaikyti konkurencinėje kovoje ir skatinti spartesnę ekonominę augimą, būtina efektyviau panaudoti vietinius išteklius, pritraukti investicijas, diegti inovacijas. Ekonomikos varomoji jėga yra efektyvus verslas ir jo kuriama pridėtinė vertė. Ji kuriama ūkio subjektuose. Lyginant 2014 – 2022 m. laikotarpį šalyje veikiančių ūkio subjektų skaičius padidėjo 25,0 proc., Šiaulių apskrityje per tą patį laikotarpį padidėjo 13,37 proc. Iš 9 apskrities savivaldybių 6 savivaldybėse ūkinių subjektų skaičius didėjo daugiau nei 10 proc. Išskirtinė liko Joniškio rajono savivaldybė. Čia ūkinių subjektų skaičius padidėjo tik 5,97 proc. Verslumo lygis yra vienas svarbiausių vietos ekonomikos konkurencingumo ir stabilumo veiksnių, parodantis verslo aplinkos patrauklumą. 2022 m. pradžioje 1 000-iai Joniškio rajono savivaldybės gyventojų teko 16,2 veikiančių mažų ir vidutinių įmonių, šalyje – 33,0 ir Šiaulių apskrityje – 22,5. Pagal šį rodiklį Joniškio rajono savivaldybė atsiliko nuo šalies vidurkio 2 kartus. Norint išsilaikyti konkurencinėje kovoje ir skatinti spartesnę ekonominę augimą, būtina efektyviau panaudoti vietinius išteklius, pritraukti investicijas, diegti inovacijas. Tačiau ir čia nustatytas didelis atsilikimas. Tiesioginės užsienio investicijos, tenkančios vienam rajono gyventojui, 2014 m. siekė tik 22 Eur, ir buvo vienos mažesnių tarp visų analizuojamų savivaldybių, mažesnę rodiklį turėjo Kelmės rajonas. 2021 m. tiesioginės užsienio investicijos padidėjo, tačiau jų lygis žemiausias Šiaulių apskrityje. Čia tiesioginių užsienio investicijų vienam gyventojui teko tik 182 Eur. Tai 53 kartus mažiau nei šalyje ir 10,8 karto mažiau nei Šiaulių apskrityje.

VVG teritorijoje 2014 – 2021 m. vyko sėkminga verslo plėtra. Padaugėjo veikiančių verslo subjektų, išaugo įdarbintų asmenų skaičius. Vien Skaistgirio seniūnijoje per tą patį laikotarpį įmonių skaičius padidėjo 33,3 proc., o dirbančiųjų skaičius – net 95,3 proc. Sėkmingai verslo plėtrai postūmį davė ir VVG įgyvendinama VPS įgyvendinti verslo projektai. VPS strategijoje numatytos priemonės rėmė ir skatino verslo kūrimą ir plėtrą. Joniškio rajone yra labai palankios sąlygos plėtoti žemės ūkį. Ta kryptimi ir vystomas ūkis. Joniškio rajono sav. 73 proc. teritorijos užima žemės ūkio naudmenų plotai. Joniškio r. sav. žemė priskirta I dirvožemių grupei, kur vyrauja labai geros ūkinės vertės dirvožemiai, įvertinti 48,7 balo. Aukštas žemės našumas apsprendė ir jos panaudojimo kryptį. Jei šalyje 2022 m. ariama žemė užėmė 88,63 proc. ploto, Šiaulių apskrityje – 94,65 proc., tai Joniškio r. sav. jai teko 97,95 proc. ir tik 1,85 proc. pievoms ir ganykloms. Joniškio kaime gyvena 53,3 proc. rajono gyventojų, šalyje – 32,9 proc. Aukštas žemės ūkio naudmenų našumo balas, lygus

reljefas ir kaime santykinai didelis rajono gyventojų skaičius lėmė šios šakos plėtrą. Jei atkūrus nepriklausomybę pradžioje kūrėsi smulkūs asmeniniai ūkiai, tai siekiant diegti pažangias technologijas, naudoti galingesnę ir našesnę techniką vyko ūkių valdų plėtra ir skaičiaus mažėjimas. Šioje šakoje pasiekti geri rezultatai ir tai postūmis sėkmingai VVG teritorijos plėtrai.

Anketinės apklausos rezultatai papildo VVG teritorijos atliktos ekonominės situacijos analizės duomenis ir išryškina vietos gyventojų problemas ir poreikius. Anketinėje apklausoje dalyvavo 26,20 proc. vyrų, 73,80 proc. moterų. Į klausimą „Kaip pasikeitė gyvenimo kokybė per 5 metus“ atsakė sekančiai: 47,50 proc. pasisakė, kad gyvenimo kokybė nepakito, kad pablogėjo atsakė 11,50 proc., labai pablogėjo – 5,70 proc., labai pagerėjo – 1,60 proc., pagerėjo – 33,60 proc. Šiuo metu apklaustųjų šeimoje bedarbių yra 78,70 proc. Pagal pareigas arba pagrindinį užsiėmimą daugiausia respondentų buvo tarnautojai – 28,70 proc., kiti pasiskirstė sekančiai: 1,50 proc. – vadovaujantys darbuotojai, darbininkai – 7,40 proc., verslininkai – 9,80 proc., bedarbiai – 4,10 proc., 4,9 proc. – namų šeimininkės, 14,80 proc. – pensininkai, 11,5 proc. – kita. Pajamos, tenkančios vienam šeimos nariui per mėnesį, siekia tik vidutinį atlyginimą, t.y. 36,90 proc. – 301-700 Eur, kiti rezultatai rodo, kad iki 300 Eur sudaro 12,30 proc., 701-1000 Eur – 28,70 proc., 1001-2000 Eur – 18,90 proc.

Buvo įvardintos opiausios problemos gyvenamojoje vietovėje. 23,50 proc. pasisakė, kad tai – mažos gyventojų pajamos, 13,4 proc. – didėjanti socialinė atskirtis, 12,80 proc. – darbo vietų trūkumas, 11,60 proc. – galimybė įsidarbinti, 11,60 proc. – bendruomeniškumo stoka, 7,10 proc. – nedarbas, 8,60 proc. – ribotos galimybės pradėti verslą, 5,10 proc. – socialinių paslaugų trūkumas.

Respondentų netenkina esama gyvenimo darbą į geriau apmokamą samdomą darbą.

Respondentai problemų sprendimui siūlė VPS numatyti priemones, kurios skatintų verslų kūrimąsi, esamų plėtojimą, darbo vietų kūrimą, paslaugų prieinamumo didinimą, NVO ekonominių ir socialinių veiklų, kurios teiktų paslaugas ir didintų jų prieinamumą, rėmimą. Buvo įvardintos šios priemonės: parama ne žemės ūkio verslui kurti, parama ne žemės ūkio verslui plėtoti, žemės ūkio priemonė, NVO socialinės veiklos aktyvinimas, NVO ekonominės veiklos skatinimas ir kt.

Vietos gyventojai pirmumą suteikė pagrindiniams poreikiams ir prioriteto tvarka pirmą vietą suteikė poreikiui „Skatinti ekonomikos augimą, didinant vietos gyventojų užimtumą, kuriant ir plėtojant verslus“, antrą – poreikiui „NVO iniciatyvų skatinimas, plėtojant ekonomines, socialines veiklas, didinant vietos gyventojų socialinę įtrauktį ir tenkinant jų poreikius“. Minėtų poreikių įgyvendinimui VPS yra numatyta vizija, priemonės, kurios atitinka nustatytus vietos gyventojų poreikius ir jų įgyvendinimas leis juos patenkinti.

1.7. VVG teritorijos socialinė infrastruktūra ir kultūros ištekliai

Nevyriausybė organizacija – laisva piliečių valia įkurta organizacija, kuri siekia tarnauti visuomenės grupių labui, nesiekia pelno ir tiesioginio dalyvavimo valdant valstybę. Nevyriausybinių organizacijų atsiradimo istorija labiau yra siejama su 1991 m., kai Lietuva atgavo nepriklausomybę nuo Sovietų Sąjungos. Tuo metu prasidėjo masinis ne pelno organizacijų kūrimasis. Apie 1994 m. buvo išleistas pirmasis Visuomeninių organizacijų įstatymas, kuriuo vadovaujantis kūrėsi nevyriausybinių organizacijų. Jų vaidmuo buvo labai didelis įgyvendinant demokratinius valdymo principus visuomenėje. Jei šalies mastu labiau kūrėsi specializuotos krypties NVO – apjungiančios tam tikros srities gyventojus bendro tikslo siekimui, tai kaimo vietovėje įsikūrusios bendruomenės labiau rūpinosi savo vietovės gerbūvio kėlimu. Bendruomeninė organizacija – asociacija, kurios steigėjai ir nariai yra gyvenamosios vietovės bendruomenės (jos dalies arba kelių gyvenamųjų vietovių) gyventojai (jų atstovai) ir kurios paskirtis – per iniciatyvas įgyvendinti viešuosius interesus, susijusius su gyvenimu kaimynystėje.

VVG teritorijos tolygus NVO tinklas sudaro seniūnijose palankias sąlygas vieningam vietos gyventojų problemų sprendimui. Visos bendruomeninės organizacijos turi patalpas veiklai. Bendruomenės aktyviai dalyvauja projektinėje veikloje, įvairiuose fonduose paramai gauti. Joniškio rajono VVG teritorijoje 2023 m. veikė 67 nevyriausybinių organizacijos, 2014 m. – 69, dauguma jų buvo kaimo bendruomenės. VVG teritorijos NVO 2022 m. įgyvendino 6 projektus,

kurių bendra vertė siekė 47 070,00 Eur, tuo tarpu 2014 m. įgyvendino 9 projektus, kurių vertė 55 152,06 Eur. (R63). Tai didelis indėlis gerinant viešąją infrastruktūrą ir plečiant visuomeninę veiklą. Joniškio r. sav. veiklą vykdė 9 religinės organizacijos ir parapijos, vienijančios asmenis, turinčius bendrų interesų ir (ar) pomėgių, organizacijos, kurios ugdo demokratijos ir pilietinės visuomenės tradicijas, atstovauja konkrečioms vietos bendruomenės narių interesams. Joniškio r. sav. administracija rajone skatina NVO veiklą. Kasmet iš Joniškio rajono savivaldybės biudžeto yra skiriamos lėšos nevyriausybinėms organizacijoms (įskaitant ir kaimo bendruomenes) veiklos rėmimui ir efektyvumo didinimui. Augant poreikiui, nevyriausybinėms organizacijoms projektams finansuoti ir kaimo bendruomenėms remti skiriamų lėšų sumos auga. Pastaruosius keletą metų priemonei „NVO veiklos kokybės gerinimo ir efektyvumo didinimo rėmimas“ skiriama 6 tūkst. Eur (paramą gavo 10 kaimo bendruomenių ir 4 nevyriausybinėms organizacijoms projektai), o kaimo bendruomenių veiklos rėmimui – 9 tūkst. Eur (paramą gavo 39 kaimo bendruomenės).

Ankstesnių vietos plėtros strategijų įgyvendinimo laikotarpiu NVO aktyviai dalyvavo sprendžiant vietos gyventojų problemas. NVO, įgyvendindamos projektus, sutvarkė ir prižiūri infrastruktūros objektus, susijusius su kaimo kultūriniu istoriniu paveldu, saugomomis teritorijomis ar/ir gamtiniu paveldu. Išpopuliarino savo krašto kaimo tradicijas ir sustiprino kultūrinių ir sporto renginių infrastruktūrą. Skatinant kaimo verslų plėtrą ir užimtumą VVG teritorijoje įrengti užimtumo centrai, įtraukiant jaunimą, moteris ir kitas tikslines grupes į kaimo plėtros idėjų įgyvendinimą. NVO aktyviai veikia sukurtą materialinę bazę ir sutvarkyti pastatai, kuriuose 2014-2023 m. programiniu laikotarpiu vykdoma ekonominė ir socialinė veikla vietos gyventojų poreikiams tenkinti.

Aktyvios NVO, vykdydamos veiklą, stiprina kaimo bendruomenės žmogiškąjį potencialą, skatindamos jų narių saviraišką ir socializaciją. NVO parengė ir įgyvendino bendradarbiavimo, mokymosi visą gyvenimą, pozityvaus mąstymo projektus, sveikatingumo ir žalingų įpročių prevencijos programas senyvo amžiaus, vaikų, rizikos grupių asmenims ir pritaikomas kaimo bendruomenės poreikiams (R64).

Joniškio rajono kaimo bendruomenės ir kitos VVG teritorijoje veikiančios organizacijos yra aktyvios kultūrinės, socialinės, sporto ir švietėjiškos veiklos vykdytojos. Dauguma jų organizuoja tradicines šventes (Užgavėnės, Joninės ir pan.) arba prisideda prie kultūros darbuotojų organizuojamų renginių. VVG teritorijos vietovėse, kur vyksta tradiciniai atlidai, bendruomenės ir kitos nevyriausybines organizacijos kartu su parapija rūpinasi šių renginių organizavimu, organizuoja kraštiečių susitikimus, meninę programą po atlidų. Joniškio VVG teritorijoje yra piligrimų kelio CaminoLituanio atkarpa, einanti pro aktyvias bendruomenes. Bendruomenės priima piligrimus poilsui, arbatos puodeliui, pabendravimui. NVO organizuoja saugaus eismo renginius. Žagarėje vykstančio tradicinio Vyšnių festivalio organizavimo partnerės yra ir vietos bendruomenės, sporto klubas, kitos nevyriausybines organizacijos. VVG teritorijos NVO taip pat yra tradicinių rajono ir šalies mugių dalyvės. Čia jos pristato savo veiklą, rankdarbius ir kulinarinį paveldą. Daugelis rajono NVO prieš Kalėdas lanko senjorus, organizuoja renginius vietos vaikams. Gaižaičių kaimo bendruomenė įrengė, prižiūri ir plečia akmenų skverelį su išnykusių kaimų alėja. Čia statomi atminimo akmenys išnykusiems apylinkių kaimams, įrengtas energetinis labirintas, yra skulptūrų iš akmenų. Viešai skelbiama, kad skveras yra lankytina Joniškio rajono vieta. Skaistgirio miestelio bendruomenė yra įrengusi ir prižiūri basų kojų taką prie Uolyno kalno, kuris taip pat įtrauktas į lankytinas rajono vietas. Juodeikių kaimo bendruomenė kartu su Gaižaičių seniūnija rūpinasi bažnyčia, Vytauto Didžiojo paminklu ir Tėvo Stanislovo nameliu. Mekių kaimo bendruomenė organizuoja jau tradicine tapusią inkilų gamybos šventę, turi įsteigusi vaikų dienos centrą. Stupurų kaimo bendruomenė garsi savo šakočių kepimo edukacijomis, liofilizuotais vaisiais ir uogomis. Ziniūnų kaimo bendruomenė turi amatų centrą, kuriame šaltuoju metų laiku gamina veltos vilnos gaminius, audžia tradicines juostas, gamina hidrolatus. Bendruomenė rengia ir edukacijas, susijusias su jų veiklomis. Kepalių kaimo bendruomenė „Ašvinė“ kasmet organizuoja tradicinę maisto šventę „Buvo gera gaspadinė“ su vietos aktualijas atspindinčiu vaidinimu. Asociacija „Gasčiūnų kaimo bendruomenė“ turi savo amatų centrą, kuriame rengia bandelių kepimo ir kt. edukacijas, kartu su Joniškio istorijos ir kultūros muziejumi organizuoja tradicines amatų

dienas. Visos Kriukų seniūnijos NVO bendradarbiauja rengiant Kriukų miestelio šventę. Asociacija „Pošupių kaimo bendruomenė“ yra pagrindinė tradicinės sūrių šventės organizatorė. Tai tik dalis pavydžių iš aktyvios NVO veiklos.

Švietimas. Vienas iš svarbiausių visuomenės išsivystymo lygi apibūdinančių rodiklių – gyventojų išsilavinimas. 2021 m. visuotinio gyventojų ir būstų surašymo (toliau – surašymas) duomenimis, Lietuvoje aukštąjį, aukštesnįjį ir specialųjį vidurinį, vidurinį, pagrindinį ir pradinį išsilavinimą turėjo 98,3 proc. visų 10 metų ir vyresnių gyventojų. Palyginti su pirmojo po Nepriklausomybės atkūrimo surašymo, kuris įvyko 2001 m., duomenimis, Lietuvos gyventojų išsilavinimo lygis sparčiai augo: gyventojų, turinčių aukštąjį išsilavinimą dalis visuomenėje padidėjo daugiau nei 2 kartus – nuo 12,6 proc. (2001 m.) iki 27 proc. (2021 m.).

Augo ir gyventojų su viduriniu išsilavinimu skaičius – 2001 m. 272 iš 1 tūkst. 10 metų ir vyresnių gyventojų turėjo vidurinį išsilavinimą, 2011 m. – 306, 2021 m. – 318. Gyventojų išsilavinimo raida rodo visuomenės pasirėngimą ir ryžtą siekti tautos pažangos. Tai įgyvendinama sukūrus ir tobulinant švietimo sistemą. Švietimas – ugdymas ir išsilavinimo teikimas, savišvieta; taip pat mokinių, jų tėvų (globėjų, rūpintojų), švietimo įstaigų, mokytojų ir kitų švietimo teikėjų, švietimo pagalbos specialistų veiklų visuma. Švietimui tenka svarbus vaidmuo kuriant atvirą pilietinę visuomenę, stiprinant jos kultūrinės ir ūkinės galias, mažinant socialinę žmonių atskirtį bei skurdą, atkuriant socialinį teisingumą. Švietimo sistema – kryptinga veikla, kuria, plėtojant jauno žmogaus asmenines, socialines ir edukacines kompetencijas, siekiama ugdyti sąmoningą asmenybę, sugebančią atsakingai ir kūrybingai spręsti savo problemas ir aktyviai dalyvauti visuomenės gyvenime. Jonišio r. sav., kaip ir visoje šalyje stengiamasi sukurti švietimo sistemą, kuri sudarytų visiems rajono savivaldybės gyventojams vienodas, ar nors optimalias, švietimo prieinamumo sąlygas. Tam sukurta švietimo įstaigų tinklo sistema, kuri, kintant aplinkos pokyčiams, sistemingai koreguojama.

Joniškio rajono savivaldybėje veikia 4 vaikų lopšeliai-darželiai, 4 pagrindinės mokyklos, iš kurių Saulės pagrindinė mokykla turi 2 skyrius – Specialiojo ugdymo skyrių ir Plikiškių skyrių – daugiafunkcinį centrą, 1 progimnazija, 3 gimnazijos, 1 specialioji mokykla. Neformalųjį vaikų švietimo ugdymą vykdo ir formalųjį švietimą papildoma 2 mokyklos, iš kurių viena turi filialą. Rajone taip pat yra švietimo pagalbos įstaiga – tai Jonišio rajono švietimo centras su Pedagogine psichologine tarnyba ir Trečiojo amžiaus universitetu.

Jau buvo minėta, kad rajono savivaldybės seniūnijos skiriasi gyventojų skaičiumi, geografinė lokacija, sukurta infrastruktūra. Tai įtakoja ir švietimo tinklo įstaigų išsidėstymą rajone. Didžioji dalis ikimokyklinių ir bendrojo ugdymo mokyklų įsikūrusios ten, kur yra reikiamas vaikų skaičius. Tai Jonišio miestas, Žagarės, Skaistgirio, Gataučių, Kriukų seniūnijos. Daugumoje seniūnijų buvusios mokyklos uždarytos arba įsteigti skyriai. Gaižaičių seniūnijoje uždaryta buvusi pagrindinė mokykla ir Jonišio rajono Žagarės gimnazijos Gaižaičių skyrius, Kepalių seniūnijoje uždarytas Gasčiūnų pagrindinės mokyklos skyrius, kuriame 2022 m. mokėsi 131 mokinys. Uždaryta ir Rudiškių pagrindinė mokykla, vykdoma ir kitokia pertvarka. Sutkūnų seniūnijoje uždaryta mokykla ir įsteigtas „Saulės“ pagrindinės mokyklos Plikiškių skyrius – daugiafunkcinis centras. Pertvarka palietė ir ikimokyklinės įstaigas. Saugėlaukio seniūnijoje uždaryta ir Mindaugių pagrindinė mokykla, o buvęs Bariūnų vaikų darželis pertvarkytas į lopšelio - darželio „Saulutė“ Bariūnų skyrių. Reorganizuotas Žagarės vaikų lopšelis darželis „Vyšniukas“ ir vietoje jo įsteigtas Žagarės gimnazijos ikimokyklinio ugdymo skyrius. Mokykla kaimo vietovėje vykde ne tik vaikų ugdymo funkcijas, bet buvo vietovės kultūros židiniu. Mokytojų išsilavinimas ir visuomeninė veikla prisidėdavo rengiant Valstybinių švenčių minėjimus, organizuojant vietos kultūros ir sporto renginius. Mokyklų materialinė bazė sudarė prielaidas ne tik vaikų, bet ir vietos gyventojų laisvalaikio užimtumo gerinimui. Mokyklų uždarymas neigiamai paveikia vietovę. Aukštos kvalifikacijos pedagogai netenka darbo, vietos gyventojų šeimoms, turinčioms mokyklinio amžiaus vaikų atsiranda papildomas darbo krūvis norint juos paruošti pilnaverčiam gyvenimui, įskaitant ir sportinių, kultūrinių įgūdžių formavimą. Dažnai jaunos šeimos, negalėdamos savo vaikams teikti kokybiškas ugdymo sąlygas, pasirenka darbą ir gyvenimą kitose vietovėse, kur tos sąlygos juos tenkina. VVG tiesioginio poveikio pertvarkant švietimo tinklą, sprendžiant vietos demografinius

pokyčius neturi, tačiau gali prisidėti mažinant socialinę įtampą vietovėje, pvz. skatinti mokytojus ir kt. darbuotojus, netekusius darbų, kurti savo privačius verslus ir tam skirti paramą.

Moksleivių skaičiaus kitimą reformuojamose mokyklose lyginti būtų nelogiška, nes į likusias ir neuždaromas mokyklas vežami vaikai iš uždarytų mokyklų. Švietimo sistemos pokyčius parodo bendrojo ugdymo mokyklas lankančių mokinių skaičius. 2015–2020 m. šalyje jis sumažėjo 2,84 proc., Šiaulių apskrityje – 10,58 tuo tarpu Joniškio r. 18,83 proc. (R65). Tai rodo logišką Joniškio rajono seką. Demografinės būklės rajone analizė atskleidė, kad gyventojų skaičiaus mažėjimas, neigiama natūrali gyventojų kaita ir kt. rodikliai rajone arba blogiausi, arba blogesni nei vidutiniškai Šiaulių apskrityje. Švietimo raidos perspektyvoms savivaldybėje įtaką turi gyventojų migracija ir tankumas, gyventojų struktūra pagal amžių, darbo rinkoje vykstantys procesai, mokyklų skaičius, jų dydis, bendrojo ugdymo mokyklų teikiamų programų įvairovė. Šie veiksniai yra svarbūs planuojant savivaldybės mokyklų tinklą, siekiant užtikrinti švietimo prieinamumą, socialinį potraukį gyventi vienoje ar kitoje vietovėje. Joniškio rajone yra ir profesinė mokykla - Joniškio žemės ūkio mokykla, kurioje vykdoma ir akredituota vidurinio ugdymo programa, yra gimnazijos skyrius, į kurį priimami mokiniai, baigę pagrindinio ugdymo programos pirmąją dalį (8 kl.) arba įgiję pagrindinį išsilavinimą (baigę 10 kl.), įgyvendinamos 8 profesinio mokymo programos - žemės ūkio gamybos verslo, technikos priežiūros ir kt., kurias baigę absolventai papildo kaimo verslų dirbančiųjų gretas.

Joniškio rajone nėra universitetų, kolegijų, jie veikia kaimyninėse apskrities savivaldybėse.

Švietimo ir ugdymo sudėtinė intelektualinė dalis yra bibliotekų ir skaityklų tinklo būklė vietovėje. Bibliotekų knygų fondai koncentruojami Joniškio rajono viešojoje bibliotekoje. Ji turi savo filialą Žagarėje ir 16 filialų kaimiškiosiose vietovėse. VVG teritorijoje veikia 17 viešosios bibliotekos filialų – Žagarės miesto ir 16 kaimo filialų. 2021 – 2022 m. registruotų vartotojų skaičius VVG teritorijoje sumažėjo nuo 3591 iki 2824 vartotojo, arba 21,4 proc., tačiau apsilankymų skaičius bibliotekose padidėjo nuo 49008 iki 50188 karto, arba 2,4 proc. (R66). Bibliotekos paslaugos ir galimybė gauti nemokamas knygų ir literatūros naudojimo paslaugas praturtino vietos gyventojų laisvalaikio turiningą leidimą pandeminiu laikotarpiu. Laisvalaikio praleidimui, istorinių faktų įamžinimui ir perdavimui besikeičiančiai visuomenei pasitarauja Joniškio rajono muziejai. Joniškyje veikia Joniškio istorijos ir kultūros muziejus. VVG teritorijoje yra Rudiškių muziejus, Mato Slančiausko sodyba (muziejus), Joniškio istorijos ir kultūros muziejaus filialas Žagarės mieste. 2021–2022 m. muziejų skaičius nekito, tačiau atsirado labai dideli kontrastai tarp renginiuose dalyvaujančių asmenų skaičių. Mato Slančiausko sodybos lankytojų skaičius padidėjo 5 kartus, Joniškio istorijos ir kultūros muziejaus filiale Žagarės mieste – 2,3 karto, tačiau net 25 kartus sumažėjo renginių lankytojų skaičius Rudiškių muziejuje.

Joniškio rajone ir VVG teritorijoje vykdomas aktyvus kultūrinis gyvenimas. Joniškio rajone veikia meno mėgėjų kolektyvai: folkloriniai ansambliai, vokaliniai ansambliai, romansų grupė, choras, populiariosios muzikos ir gyvo garso grupės, pučiamųjų ansamblis, mėgėjų teatrai, liaudiškų šokių kolektyvai, šiuolaikinių šokių grupės. Joniškio rajone aktyvią kultūrinę ir meninę veiklą vykdo įvairios nevyriausybinės organizacijos.

Kultūrinį darbą organizuoja ir remia Joniškio kultūros centras. Jis veiklą organizuoja per įkurtus padalinius Žagarės mieste ir visose seniūnijose. Nors organizuota kultūros centro veikla remiama visose seniūnijose ir Žagarės mieste, tačiau vien per paskutinius 2021-2022 m. pastebimas didžiulis nuosmukis bendruomenės dalyvavime organizuojuose renginiuose. Per minėtą laikotarpį kaimiškojoje VVG teritorijoje (be Žagarės m.) meno mėgėjų kolektyvų skaičius sumažėjo nuo 232 – iki 206, arba 11,2 proc., organizuotų renginių skaičius – 18,3 proc., o juose dalyvaujančių žiūrovų skaičius – net 4,3 karto (R67). Padėtis dar blogesnė Žagarės kultūros centre. Čia renginių skaičius sumažėjo nuo 86 iki 6, arba 14 kartų, juose dalyvaujančių žiūrovų skaičius – 3 kartus. Pastarųjų metų laikotarpis išskirtinis – pandemija, įvairūs ribojimai keitė ir kultūrinio gyvenimo, ir žmonių bendravimo nuostatas. Svarbu, kad būtų dedamos pastangos ir atgaivinta kultūrinė veikla VVG teritorijoje. Tačiau pagrindinė priežastis – negatyvūs socialiniai pokyčiai, tai yra jau minėtos demografinės problemos: sparčiai mažėjantis gimstamumas, didėjanti emigracija, mažėjanti grįžtamoji migracija, mokyklų uždarymai.

Joniškio rajono savivaldybėje veikia 1 ligoninė. VšĮ Joniškio ligoninė teikia asmens sveikatos priežiūros paslaugas Joniškio rajono savivaldybės ir VVG teritorijos bei aplinkinių rajonų gyventojams.

Joniškio rajono savivaldybėje veikia VšĮ Joniškio pirminės sveikatos priežiūros centras, kuris teikia nespecializuotas, kvalifikuotas pirminės asmens sveikatos priežiūros ambulatorines paslaugas.

VšĮ Joniškio psichikos sveikatos centro paskirtis – plėtoti psichikos sveikatos priežiūros paslaugų tinklą Joniškio rajone. Joniškio rajono greitosios medicininės pagalbos stotis teikia saugias ir kokybiškas asmens sveikatos priežiūros paslaugas (greitosios medicinos pagalbos paslaugas) Joniškio rajono savivaldybės ir VVG teritorijos gyventojams.

Joniškio rajone veikia keletas privačių gydymo įstaigų: UAB „Saulenė“, UAB „InMedica“, IĮ V. Neverauskienės Šeimos sveikatos centras, kurios teikia pirminės sveikatos priežiūros paslaugas.

Nors, palyginus su kitomis apskrities savivaldybėmis, Joniškio rajone gydytojų ir slaugytojų skaičius nėra mažas, gyventojai labiausiai nepatenkinti eilėmis pas gydytojus. Pagrindinė problema – šeimos gydytojų, vidaus ligų gydytojų bei gydytojų odontologų trūkumas.

Sanatorijų ir reabilitacijos įstaigų Joniškio r. sav. nėra.

Visuomenės saugumą bei viešąją tvarką užtikrina Joniškio rajono policijos komisariato pareigūnai. Nusistovėjo geri vietos savivaldos ir komisariato ryšiai, tamprūs ryšiai ir su visuomeninėmis organizacijomis, švietimo įstaigomis, policijos rėmėjais. Joniškio rajono policija siekia, kad čia gyvenantys žmonės pasitikėtų policija, kad visuomenė įsijungtų į aktyvesnį bendradarbiavimą, nusikalstamų veikų prevencijos ir išaiškinimo procesą, kad didėtų policijos rėmėjų gretos.

Priešgaisrinę apsaugą Joniškio r. sav. ir VVG teritorijoje vykdo Joniškio rajono savivaldybės priešgaisrinė tarnyba su 6 ugniagesių komandomis: Kepalių, Kriukų, Rudiškių, Satkūnų, Skaistgirio, Žagarės.

Joniškio rajone veikia savivaldybės biudžetinė įstaiga – Joniškio sporto centras, kuris per sportą siekia skatinti vaikų ir jaunimo savarankiškumą, padėti ugdyti ir lavinti sveiką asmenybę bei įdiegti norą sportuoti visą gyvenimą, plėtoti saviraišką. Skatinant VVG teritorijos gyventojų sportinį aktyvumą, sveikos gyvensenos ir judėjimo propagavimą, organizuojami tradiciniai sporto renginiai ir varžybos. Kasmet vyksta šeimų sporto žaidynės, seniūnijų sporto šventės, neįgalių žmonių sporto šventės, krepšinio, futbolo, stalo teniso taurių varžybos.

Joniškio rajono savivaldybė remia Joniškio rajone registruotų sporto klubų veiklą, sportininkus, atstovaujančius rajonui įvairiose varžybose, skiria finansavimą Joniškio sporto mokyklos veiklai užtikrinti, įvairiems sporto renginiams organizuoti. Šiuo metu Joniškio rajone veikia 25 sporto organizacijos, kurias 2022 m. jungia 1249 nariai.

Geografiškai Joniškio rajonas priskiriamas prie Šiaurės vidurio Lietuvos regionų, kuriame gausu tinkamų turizmui kultūros paveldo objektų, bet, lyginant su kitais aplinkiniais rajonais, ne itin išsiskiria rekreacijai ir turizmui tinkamais gamtos ištekliais.

Kultūros paveldas. Joniškio rajono nekilnojamas kultūros paveldas nėra gausus, tačiau išsiskiria ryškia archeologine, architektūrine ir istorine verte. Reikšmingiausios rajono archeologinės vietos reprezentuoja žiemgalių genčių paveldą. Svarbiausieji Lietuvos pusėje esantys žiemgalių piliakalniai yra Joniškio rajone.

Rajono kultūros paveldas atspindi ryškiausius Šiaurės Vidurio Lietuvos istorinės raidos etapus, išskirtinė vieta tenka Joniškiui ir Žagarei. Šių miestų istorinėse dalyse priskaičiuojama virš 60 vertingųjų savybių turinčių pastatų Joniškio mieste ir apie 70 – Žagarėje. Išskirtinė šių miestų urbanistinė struktūra, susiformavusi XVI a. pabaigoje, išlikusi iki dabar.

Savivaldybės teritorijoje išliko nemažai sakralinio kultūros paveldo, kuris išskiria įdomių formų bažnyčiomis, medinės architektūros kaimo koplyčiomis ir išskirtinės architektūros mūrinėmis žydų sinagogomis. Joniškio rajone gausu vietovių, kuriose stovi pavieniai sakraliniai pastatai ar jų kompleksai. Tai – Balkaičiai, Gasčiūnai, Ivoškiai, Jakiškiai, Joniškis, Juodeikiai, Kalnelis, Kriukai, Kurmaičiai, Mergiūnai, Milvydžiai, Pošupės, Rudiškiai, Skaistgirys, Žagarė,

Žukančiai. Šiuose miesteliuose ir kaimuose yra devynios katalikų bažnyčios, keturios varpinės, devynios kapinių koplyčios, Kryžiaus kelio koplytėlių. Didžiausia vertybių sankaupa susiformavusi šiaurinėje Žagarės regioninio parko teritorijos dalyje.

Lietuvos Respublikos kultūros vertybių registro (<https://kvr.kpd.lt/>) duomenimis, 2020-04-15 buvo įregistruotos 312 Joniškio rajone esančių nekilnojamosios kultūros vertybių, iš kurių 83 – valstybės saugomi objektai, 7 inicijuoti skelbti valstybės saugomais objektais, 23 – paminklai, 176 – registrinės (iš jų – 68 dailės) kultūros vertybės. 15-kai kultūros vertybių teisinė apsauga panaikinta, dar 7 (dailės) tapo vertingąja savybe tų kultūros paveldo objektų, kuriuose jos yra. Registre taip pat yra 8 kilnojamosios kultūros vertybės. Iš viso Joniškio rajone 320 kultūros vertybių yra įtrauktos į minėtą registrą. Šiuo metu registre – 91 pastatas, iš kurių 15 naudojami visuomenės poreikiams.

Joniškio rajonas turi susiformavusias amatų tradicijas, kurios puoselėjamos ir šiandien. Joniškio rajone amatininkai užsiima gana įvairiais amatais. Šiuo metu Joniškio rajone veiklą vykdo 18 sertifikuotų amatininkų ir 1 kaimo bendruomenė, 119 sertifikuotas produktas: fermentuotas vynas, memorialiniai paminklai, buitiniai ir apeiginiai drožiniai, virtuvės reikmenys, maistiniai augalai, medžių ir krūmų produktai arbatoms ir nuovirams, žolės arbatoms ir nuoviram ir kt. (R 68).

Tai tautinio paveldo produktai – nustatyta tvarka sertifikuoti tradiciniai gaminiai, tradicinių veislių augalai ir gyvūnai bei jų produktai, tradicinės paslaugos, pasižymintys istoriškai Lietuvoje ar jos atskirame etnografiniame regione susiformavusia produkto tradicine forma, sudėtimi ir kitais specifiniais ypatumais. Tradicinis amatas – individuali ar kolektyvinė veikla, pagrįsta iš kartos į kartą perduodama patirtimi ir specialiais įgūdžiais, skirta tautinio paveldo produktų nuolatiniam kūrimui ir realizavimui.

VVG savo finansiniais ištekliais ir turima materialine baze negali ženkliau prisidėti sprendžiant kultūros paveldo priežiūros ir išsaugojimo problemas. VVG nariai visuomenine veikla aktyviai remia savo teritorijos gerbūvio kėlimą, estetinio grožio puoselėjimą ir vietos kultūros vertybių išsaugojimą.

APIBENDRINIMAS

Nevyriausybinių organizacijų atsiradimo istorija labiau yra siejama su 1991 m., kai Lietuva atgavo nepriklausomybę. Jų vaidmuo buvo labai didelis įgyvendinant demokratinius valdymo principus visuomenėje. Jei šalies mastu labiau kūrėsi specializuotos krypties NVO – apjungiančios tam tikros srities gyventojus bendro tikslo siekimui, tai kaimo vietovėje įsikūrusios bendruomenės labiau rūpinosi savo vietovės gerbūvio kėlimu.

Joniškio rajono VVG teritorijoje 2023 m. veikė 67 nevyriausybinių organizacijų, 2014 m. 69, dauguma jų buvo kaimo bendruomenės. VVG teritorijos NVO 2022 m. įgyvendino 6 projektus, kurių bendra vertė siekė 47 070,00 Eur, tuo tarpu 2014 m. įgyvendino tik 9 projektus, kurių vertė 55 152,06 Eur.

Joniškio rajono kaimo bendruomenės ir kitos VVG teritorijoje veikiančios organizacijos yra aktyvios kultūrinės, socialinės, sporto ir švietėjiškos veiklos vykdytojos. Dauguma jų organizuoja tradicines šventes (Užgavėnės, Joninės ir pan.) arba prisideda prie kultūros darbuotojų organizuojamų renginių. VVG teritorijos vietovėse, kur vyksta tradiciniai atlidai, bendruomenės ir kitos nevyriausybinių organizacijos kartu su parapija rūpinasi šių renginių organizavimu, organizuoja kraštiečių susitikimus, meninę programą po atlidų. Joniškio VVG teritorijoje yra piligrimų kelio CaminoLituano atkarpa, einanti pro aktyvias bendruomenes. Sėkmingesnė NVO veikla priklauso nuo turimos materialinės bazės ir paramos lėšų renginių organizavimui. NVO yra aktyvios dalyvės teikiant projektus įgyvendinant VPS priemones.

Joniškio rajono savivaldybėje stengiamasi sukurti švietimo sistemą, kuri sudarytų visiems rajono savivaldybės gyventojams vienodas, ar nors optimalias, švietimo prieinamumo sąlygas. Rajone veikia 4 vaikų lopšeliai-darželiai, 4 pagrindinės mokyklos, iš kurių Saulės pagrindinė mokykla turi 2 skyrius – Specialiojo ugdymo skyrių ir Plikiškių skyrių – daugiafunkcinį centrą, 1 progimnazija, 3 gimnazijos, 1 specialioji mokykla. Neformalųjį vaikų švietimo ugdymą vykdo ir formalųjį švietimą papildoma 2 mokyklos, iš kurių viena turi filialą. Rajone taip pat yra švietimo

pagalbos įstaiga – tai Joniškio rajono švietimo centras su Pedagogine psichologine tarnyba ir Trečiojo amžiaus universitetu. Specialistus rengia Joniškio žemės ūkio mokykla. Švietimo sistema pertvarkoma atsižvelgiant į kintančius vietos poreikius.

Joniškio rajone ir VVG teritorijoje vykdomas aktyvus kultūrinis gyvenimas. Joniškio rajone veikia meno mėgėjų kolektyvai: folkloriniai ansambliai, vokaliniai ansambliai, romansų grupė, choras, populiariosios muzikos ir gyvo garso grupės, pučiamųjų ansamblis, mėgėjų teatrai, liaudiškų šokių kolektyvai, šiuolaikinių šokių grupės. Joniškio rajone aktyvią kultūrinę ir meninę veiklą vykdo įvairios nevyriausybinės organizacijos. Kultūrinį darbą organizuoja ir remia Joniškio kultūros centras. Jis veiklą organizuoja per įkurtus padalinius Žagarės mieste ir visose seniūnijose. Nors organizuota kultūros centro veikla remiama visose seniūnijose ir Žagarės mieste, tačiau vien per paskutinius 2021–2022 m. pastebimas didžiulis nuosmukis bendruomenės dalyvavime organizuojuose renginiuose. Per minėtą laikotarpį kaimiškojoje VVG teritorijoje (be Žagarės m.) meno mėgėjų kolektyvų skaičius sumažėjo nuo 232 – iki 206, arba 11,2 proc., organizuotų renginių skaičius – 18,3 proc., o juose dalyvaujančių žiūrovų skaičius – net 4,3 karto. Tam įtakos turėjo ir objektyvios priežastys, pandemija ir įvairūs apribjimai. Ateinančiame programiniame laikotarpyje būtina atgaivinti meno kolektyvus.

Joniškio rajono nekilnojamasis kultūros paveldas nėra gausus, tačiau išsiskiria ryškia archeologine, architektūrine ir istorine verte. Reikšmingiausios rajono archeologinės vietos reprezentuoja žiemgalių genčių paveldą. Svarbiausieji Lietuvos pusėje esantys žiemgalių piliakalniai yra Joniškio rajone.

Rajono kultūros paveldas atspindi ryškiausius Šiaurės Vidurio Lietuvos istorinės raidos etapus, išskirtinė vieta tenka Joniškiui ir Žagarei. Šių miestų istorinėse dalyse priskaičiuojama virš 60 vertingųjų savybių turinčių pastatų Joniškio mieste ir apie 70 – Žagarėje. Išskirtinė šių miestų urbanistinė struktūra, susiformavusi XVI a. pabaigoje, išlikusi iki dabar.

Anketinės apklausos metu gyventojai įvertino esamą infrastruktūrą ir kultūros išteklius, įvardino, kad trūksta laisvalaikio organizavimo veiklos (sporto ir kitų būrelių, meno saviveiklos, vaikų užimtumo būrelių), nepakankamas kultūrinis gyvenimas: koncertai, šventės, kiti tradiciniai netradiciniai renginiai. Respondentai siūlė problemų sprendimui šias priemones: vykdyti veiklos projektus (sporto, kultūros savitumo išsaugojimo, tradicijų tęstinumo, bendruomeniškumo bei kūrybiškumo skatinimo), skatinti ekonominę ir socialinę bendruomenių ir kitų NVO veiklą, viešųjų paslaugų prieinamumo didinimą. Vietos paslaugų teikimas yra naujas išbandymas kaimo bendruomeninėms organizacijoms bei naujas postūmis kaimo plėtrai, mažinant socialinę atskirtį kaimo vietovėse.

Vietos gyventojai pirmumą suteikė pagrindiniams poreikiams ir prioriteto tvarka pirmą vietą suteikė poreikiui „Skatinti ekonomikos augimą, didinant vietos gyventojų užimtumą, kuriant ir plėtojant verslus“, antrą – poreikiui „NVO iniciatyvų skatinimas, plėtojant ekonomines, socialines veiklas, didinant vietos gyventojų socialinę įtrauktį ir tenkinant jų poreikius“. Minėtų poreikių įgyvendinimui VPS yra numatyta vizija, priemonės, kurios atitinka nustatytus vietos gyventojų poreikius ir jų įgyvendinimas leis juos patenkinti.

1.8. VVG teritorijos gamtos išteklių analizė

Joniškio rajono savivaldybėje prie išskirtinių gamtos išteklių reikėtų priskirti žemę. Rajono teritorijos plotas yra 1151 km², iš jų 72,58 proc. užima žemės ūkio naudmenų plotai. Šalyje žemės ūkio naudmenims tenka tik 51,87 proc., Šiaulių apskrityje – 61,67 proc. Žemės ūkio naudmenų dominantą Joniškio r. sav. lėmė jos kokybinės savybės. Žemės ūkio ministro įsakymu 2004 metų pabaigoje buvo sudaryta darbo grupė, kuriai pavesta parengti žemės našumo vertinimo atnaujinimo koncepciją bei našumo vertinimo lygmenį. Šalies žemės ūkio naudmenų dirvožemių žemės našumas balais nustatytas kiekvienoje šalies kadastrinėje vietovėje, kurios išskirtos pagal LTDK-99 klasifikaciją dirvožemių atmainų kontūruose. Peržvelgus žemės našumo vertinimo duomenis ir žinant, kad mūsų šalies dirvožemių danga labai įvairi, galima teigti, kad jie skirtingi ne tik

kiekvienoje kadastrinėje vietovėje, bet ir atskirose savivaldybėse. Didžiausiais balais įvertinti Vidurio Lietuvos, kur kas mažesniais – menkiau našūs Rytų ir Vakarų Lietuvos dirvožemiai. Apibendrinus gautus duomenis, visi šalies dirvožemiai suskirstyti į 5 dirvožemio grupes (rūšis). I dirvožemių grupė – vyrauja labai geros ūkinės vertės (47,1-52,0 balai) dirvožemiai. Šiai grupei priskirti Šakių – 51,5, Jurbarko – 50,3, Pasvalio – 50,0, Joniškio – 48,7, Marijampolės – 49,3, Kėdainių – 49,1, Kauno r. – 47,9 dirvožemiai (R69). V dirvožemių grupėje vyrauja prastos ūkinės vertės (27,1-32,0 balai) dirvožemiai (Vilniaus r. – 31,5, Elektrėnų – 31,3, Molėtų – 30,8, Druskininkų – 30,5, Varėnos – 30,4, Utenos – 30,2, Zarasų – 29,9, Trakų – 29,2, Visagino – 27,6). Paprastai tai labai kalvoto ir banguoto reljefo plotai. Žemės kokybė Joniškio r. sav. ir lėmė jo strateginę plėtros kryptį, urbanizacijos lygį, teritorijos išplanavimą ir kt. infrastruktūrinių pokyčių modeliavimo elementus. Rajono žemės yra derlingos, tad vykdomas intensyvus ūkininkavimas ir siekiama gauti kuo didesnę derlių ir pajamas. Tokiam ūkininkavimui būdinga diegti mokslo pasiekimus tiek auginant augalus, tiek kuriant materialinę bazę, jų priežiūrą. Į šių priemonių turinį patenka ir subalansuotas augalų aprūpinimas maisto medžiagomis, t. y. tręšimas ir savalaikė kova su kenkėjais.

Reljefas. Joniškio rajono paviršiaus reljefas nepasižymi didele įvairove. Joniškio rajono savivaldybės didžiąją dalį užima Žiemgalos žemuma, kurią riboja Linkuvos kalvagūbris, kuris pietvakariuose atskiria Ventos vidurpio žemumą, pietuose – Mūšos–Nemunėlio žemumą (jų tik pakraščiai yra savivaldybės teritorijoje). Linkuvos kalnagūbris prie Juodeikių yra aukščiausia vieta (95 m.), o žemiausia savivaldybės vieta yra šiaurėje (34 m.).

Vandenys. Joniškio rajono savivaldybėje apie 2 proc. ploto užima vandenys. Vandenių plotas Joniškio rajone užima tik nedidelę rajono teritorijos dalį. Joniškio rajonas, tiek pagal natūraliais vandens telkiniais užimtą teritorijos dalį nuo bendro rajono ploto, tiek pagal vandens telkinių skaičių žymiai atsilieka nuo ežeringų Lietuvos rajonų. Per savivaldybę teka Mūša, Platonis, Vilkija, Audruvis, Sidabra, Švėtė, yra 2 ežerai (Žvelgaičių (plotas 26,5 ha) ir Miknaičių (plotas 5,6 ha)) bei 28 tvenkiniai (Drasutaičių (plotas 27 ha), Beržėnų (plotas 25,6 ha), Smalių (plotas 22,1 ha), Maldenių (plotas 22,0 ha), Jauneikių (plotas 19,7 ha), Mikšiūnų (plotas 16,0 ha), Kemių (plotas 10,5 ha), Joniškio I (plotas 9,6 ha), Vilkiaušio (plotas 7,6 ha), Joniškio II (plotas 6,2 ha) ir kiti).

Gruntiniai vandenys slūgso 3–5 m gylyje. UAB „Joniškio vandenys“ aprūpina geriamu vandeniu Joniškio ir Žagarės miestus bei 31 gyvenvietę. Vartotojams tiekiamas tik požeminis vanduo iš giluminių gręžinių. Bendrovė surenka ir išvalo Joniškio ir Žagarės miestų bei 14 gyvenviečių buitines nuotekas. Nuotekoms surinkti yra 133,98 km nuotekų tinklų, 53 nuotekų siurblinės ir 14 biologinio valymo valyklų. Prie nuotekų tinklų Joniškio rajone prisijungę 12434 gyventojai. Bendrai rajone prisijungę prie nuotekų tinklų 68,89 proc. aptarnaujamos teritorijos gyventojų.

Joniškio rajono savivaldybės teritorijoje yra 11 maudyklų. Joniškio rajono upių ir tvenkinių tinklas nesudaro palankių sąlygų plėtotis vandens turizmui. Joniškio rajono teritorija formuoja Mūšos aukštupio nuotėkį, todėl ji yra bene vienintelė vandentėkmė, kurios nedidelę atkarpa žemiau Šiaulių – Joniškio plento būtų galima naudoti vandens turizmui. Didelių ir vandeningų upių Joniškio rajone nėra, didžioji dalis jų melioruotos, vagos ištiesintos. Didesni vandens telkiniai – tai Švėtės, Mūšos upės ir Žvelgaičių tvenkinys. Žagarės regioniniame parke, Mūšos tyrelio telmologiniame draustinyje, telkšo vienintelis Joniškio rajone natūralus Miknaičių ežeras (5,7 ha), likęs iš ten buvusių poledynmečio ežero arba ežerų, nes ta teritorija, kurioje jie tyvuliavo, turėjo nelygų paviršių su pakilimais ir įdubimais.

Rajono teritorijoje tyvuliuoja 2 maži ežerai: Miknaičių ir Žvelgaičių, kurie pagal tinkamumą masiniam poilsiui patenka į riboto naudojimo (nedideli 5 – 20 ha vandens telkiniai) kategoriją, nors realiai būdami aukštapelkiniai jie masinei rekreacijai nėra tinkami. Joniškio rajone yra 28 tvenkiniai, iš kurių didžiausi: Žvelgaičių, Ramoškių, Beržėnų.

Rekreacinės veiklos plėtojimui tinkamesni Švėtės upė bei Žvelgaičių tvenkinys. Ant Švėtės upės pastatytos dvi užtvankos bei suformuoti du dirbtiniai vandens telkiniai – Žvelgaičių tvenkinys bei Žagarės miesto tvenkinys. Pirmasis, Žvelgaičių tvenkinys, dar vadinamas Žvelgaičių ežeru,

įrengtas Žagarės ozo dauboje. Šiame tvenkinyje rengiamos vandens pramogos, tokios kaip pasiplaukiojimai baidarėmis, plaustais, yra plaukiojanti pirtis. Antroji užtvanka bei Žagarės miesto tvenkinys yra įrengti pačiame Žagarės mieste.

Miškai. Joniškio rajono savivaldybėje didžiausi miškai – Tyrelio (plotas 9150 ha), Žagarės-Didmiškio (plotas 6620 ha), Satkūnų, Maldenių (Obelinės). Miškuose vyrauja pušys ir beržai (apie 60 proc. visų medžių). Miškų urėdijos teritorijos miškai suskirstyti į šešias girininkijas (Žagarės, Joniškio, Satkūnų, Skaistgirio, Mikaičių, Beržėnų). Joniškio rajono savivaldybėje esančius valstybinius miškus prižiūri VI Valstybinių miškų urėdijos Joniškio regioninio padalinio Beržėnų, Joniškio, Mikaičių, Satkūnų, Skaistgirio, Žagarės girininkijos.

Saugomos teritorijos. Joniškio rajono savivaldybės teritorijoje įsteigta 14 draustinių (1 geomorfologinis, 1 hidrografinis, 7 botaniniai, 2 botaniniai-zoologiniai, 2 telmologiniai, 1 urbanistinis / architektūrinis), 1 regioninis parkas (Žagarės), 2 biosferiniai poligonai, 13 „Natura 2000“ teritorijų (10 buveinių apsaugai svarbių ir 3 paukščių apsaugai svarbių). Saugomos teritorijos užima 10301,531 ha Joniškio rajono savivaldybės teritorijos.

Savivaldybės teritorijoje yra saugomos teritorijos: Žagarės regioninis parkas, Pabalių botaninis draustinis, Vilkijos hidrografinis draustinis, Mūšos tyrelio telmologinis draustinis. 9 botaniniai paminklai – 6 ąžuolai ir 3 liepos, 3 geologiniai paminklai – Žagarės atodanga ir Švėtės atodanga, Žagarės ozas, hidrografinis gamtos paminklas – Švedpolio šaltinis.

Įvairi ir nepakartojama Žagarės regioninio parko gamta suteikia prieglobstį įvairiems gyvūnams. Iš apie 70 Lietuvoje aptinkamų žinduolių rūšių parke užregistruotos 42 rūšys. Iš jų: 11 rūšių įrašytų į ES natūralių buveinių ir laukinės faunos ir floros apsaugos direktyvos II ir IV priedus, 8 rūšys – Lietuvos Raudonosios knygos atstovai, 1 rūšis įtraukta į Lietuvos Respublikoje gyvenančių, augančių retų, nykstančių gyvūnų, augalų ir grybų ypač saugomų rūšių sąrašą. Visų svarbiausia ir labiausiai verta dėmesio Žagarės miškuose apsigyvenusi, įtraukta į visus 3 minėtus dokumentus – lūšis (*Lynx lynx*).

Žagarės regioniniame parke priskaičiuojama apie 150 čia gyvenančių ir užklystančių paukščių rūšių. Net 33 čia sutinkamos saugomos paukščių rūšys įrašytos į ES paukščių direktyvos I priedą, 32 rūšys – Lietuvos Raudonosios knygos atstovai. Labai svarbi ir įdomi paukščių buveinė parke – Mūšos tyrelio telmologinis draustinis, kuris įtrauktas į „Natura 2000“ paukščių apsaugai svarbių teritorijų tinklą (PAST). Draustinis yra vienas iš svarbesnių migruojančių vandens ir pelkių paukščių poilsio ir mitybos vietų Šiaurės Lietuvoje.

Parke miškuose ir pelkėse priskaičiuojamos 7 varliagyvių ir 5 roplių rūšys. Mūšos tyrelio raistuose dažnai sutinkama vienintelė nuodinga gyvatė Lietuvoje – paprastoji angis (*Viverra berus*). Tarpinio tipo pelkėse ežerokšnių pakrantėse labai dažnas gyvavedis driežas (*Lacerta vivipara*).

Regioninio parko vabzdžių įvairovė lenkia visas žinomas parke gyvenančių gyvūnų rūšis. Iš didžiulės vabzdžių klasės Žagarės regioniniame parke plačiau tyrinėti tik vabalų ir drugių būriai, kurių tarpe galima rasti 18 saugomų rūšių (8 ES natūralių buveinių ir laukinės faunos ir floros apsaugos direktyvos II ir IV priedų rūšys, 18 Lietuvos Raudonosios knygos rūšių ir 1 rūšis iš ypač saugomų rūšių sąrašo).

Joniškio rajonas turtingas dolomitu, kuris kasamas Skaistgirio dolomito karjere, durpės kasamos Mūšos tyrelio durpyne, smėlis, žvyras.

Atsinaujinantys šaltiniai, kurių susidarymą įtakoja natūrali energijos apykaita. Vienas iš svarbiausių aspektų tai, kad naudojant energiją iš atsinaujinančių šaltinių, nedidėja CO₂ išsiskyrimas į aplinką, taigi mažėja šiltnamio efektą sukeliančių dujų papildomas kiekis atmosferoje. Kai kurių atsinaujinančios energijos rūšių naudojimas sukelia labai neigiamas pasekmes aplinkai (hidroenergija), taip pat ir netiesiogiai žmonėms. Labai skirtingas ir investicijų poreikis.

Joniškio rajono savivaldybės šilumos ūkio strateginiai pagrindiniai tikslai apima centralizuotai tiekiamos šilumos kainos mažinimą vartotojams ir skatinimą pereiti prie ekologiškai švaresnių atsinaujinančių šaltinių. 2014 m. Joniškio r. sav. ir VVG teritorijoje veikė 2 saulės baterijų jėgainės: Satkūnų seniūnijoje – 29,7 KW galingumo, Kepalių seniūnijoje – iki 30 KW

galingumo ir 1 vėjo jėgainė Satkūnų seniūnijoje – 250 KW galingumo. Vėlesnių laikotarpių duomenų nėra.

APIBENDRINIMAS

Joniškio rajono savivaldybėje prie išskirtinių gamtos išteklių reikėtų priskirti žemę. Atlikus tyrimus žemės kokybei nustatyti ir apibendrinus gautus duomenis, visi šalies dirvožemiai suskirstyti į 5 dirvožemio grupes (rūšis). I dirvožemių grupė – vyrauja labai geros ūkinės vertės (47,1-52,0 balai) dirvožemiai. Šiai grupei priskirti Šakių – 51,5, Jurbarko – 50,3, Pasvalio – 50,0, Joniškio – 48,7, Marijampolės – 49,3, Kėdainių – 49,1, Kauno r. – 47,9 dirvožemiai. Žemės kokybė Joniškio r. sav. ir lėmė jo strateginę plėtros kryptį, urbanizacijos lygį, teritorijos išplanavimą ir kt. infrastruktūrinių pokyčių modeliavimo elementus. Rajono žemės yra derlingos, tad vykdomas intensyvus ūkininkavimas ir siekiama gauti kuo didesnę derlių ir pajamas.

Joniškio rajono savivaldybėje apie 2 proc. ploto užima vandenys. Vandenų plotas Joniškio rajone užima tik nedidelę rajono teritorijos dalį.

Gruntiniai vandenys slūgso 3–5 m gylyje. UAB „Joniškio vandenys“ aprūpina geriamu vandeniu Joniškio ir Žagarės miestus bei 31 gyvenvietę. Vartotojams tiekiamas tik požeminis vanduo iš giluminių gręžinių. Bendrovė surenka ir išvalo Joniškio ir Žagarės miestų bei 14 gyvenviečių buitines nuotekas. Nuotekoms surinkti yra 133,98 km nuotekų tinklų, 53 nuotekų siurblinės ir 14 biologinio valymo valyklų. Prie nuotekų tinklų Joniškio rajone prisijungę 12434 gyventojai. Bendrai rajone prisijungę prie nuotekų tinklų 68,89 proc. aptarnaujamos teritorijos gyventojų.

Joniškio rajonas nepasižymi ir dideliais miškų masyvais. Savivaldybėje didžiausi miškai – Tyrelio (plotas 9150 ha), Žagarės-Didmiškio (plotas 6620 ha), Satkūnų, Maldenių (Obelinės). Miškuose vyrauja pušys ir beržai (apie 60 proc. visų medžių).

Joniškio rajono savivaldybės teritorijoje įsteigta 14 draustinių. Saugomos teritorijos užima 10301,531 ha Joniškio rajono savivaldybės teritorijos. Į juos patenka Žagarės regioninis parkas, Pabalių botaninis draustinis, Vilkijos hidrografinis draustinis, Mūšos tyrelio telmologinis draustinis. 9 botaniniai paminklai – 6 ąžuolai ir 3 liepos, 3 geologiniai paminklai – Žagarės atodanga ir Švėtės atodanga, Žagarės ozas, hidrografinis gamtos paminklas – Švedpolio šaltinis.

Anketinės apklausos duomenys parodė, kad vietos gyventojai nori matyti gyvenamąją vietovę neužterštą, pasisako, kad turi būti saugomi gamtos išteklių ir kultūros vertybės, bei pagal galimybes pritaikyti vietos gyventojų poreikiams.

Vietos gyventojai pirmumą suteikė pagrindiniams poreikiams ir prioriteto tvarka pirmą vietą suteikė poreikiui „Skatinti ekonomikos augimą, didinant vietos gyventojų užimtumą, kuriant ir plėtojant verslus“, antrą – poreikiui „NVO iniciatyvų skatinimas, plėtojant ekonomines, socialines veiklas, didinant vietos gyventojų socialinę įtrauktį ir tenkinant jų poreikius“. Minėtų poreikių įgyvendinimui VPS yra numatyta vizija, priemonės, kurios atitinka nustatytus vietos gyventojų poreikius ir jų įgyvendinimas leis juos patenkinti.

1.9. Papildoma informacija

2. VVG teritorijos stiprybės, silpnybės, galimybės ir grėsmės (SSGG)

	Stiprybės	Teiginį pagrindžiančio situacijos analizės rodiklio Nr.	Susijusių VVG teritorijos poreikių skaičius
1 stiprybė	Aukšto našumo dirvožemiai sudaro prielaidas efektyviam žemės ūkio šakos ir jį aptarnaujančių verslų vystymui. Sparčiai vykstantis žemės ūkio subjektų konsolidavimo procesas.	R11, R51, R53, R57, R58, R59, R60, R61, R69	1
2 stiprybė	Rajonas turi išplėtotą magistralinių kelių sistemą.	R3	2

3 stiprybė	Išplėtotas NVO ir kitų visuomeninių organizacijų skaičius ir jų veikla.	R6, R63, R64	1
4 stiprybė	Nesikeičianti VVG teritorija sudaro prielaidas kryptingai ir produktyviai VVG veiklai.	R7, R8, R14	2
5 stiprybė	Gyventojų demografinėje struktūroje išlaikyta lytinė pusiausvyra.	R15	2
6 stiprybė	Įgyvendinamos priemonės leido sumažinti bedarbystę.	R31, R32, R33, R34	1
7 stiprybė	VVG teritorijoje mažėjo socialinės rizikos šeimų ir jose augančių vaikų skaičius.	R37, R38, R39	1
8 stiprybė	Nežiūrint ekonominio sunkmečio didėjo parama socialinei apsaugai.	R42, R43, R44	1
9 stiprybė	VVG indėlis skatinant, kuriant ir plėtojant verslus ir darbo vietas VVG teritorijoje.	R48, R49, R68	1
	Silpnybės	Teiginį pagrindžiančio situacijos analizės rodiklio Nr.	
1 silpnybė	Sparčiau nei šalyje ir apskrityje mažėjantis gyventojų skaičius, keičia ir įtakoja teritorijos infrastruktūrą, socialinių ir kitų paslaugų poreikį.	R9, R10, R12, R13	2
2 silpnybė	Negatyvūs demografiniai struktūros pokyčiai: mažėjanti vaikų dalis, didėjantis demografinis senatvės koeficientas, didėjantis neįgaliųjų asmenų skaičius.	R16, R17, R18, R19, R20, R21, R22, R23, R24, R40, R41	1
3 silpnybė	Mažesnis nei šalyje ir apskrityje verslumo lygis.	R45, R46, R47, R50, R51	1
4 silpnybė	Mažos tiesioginės užsienio ir materialinės investicijos vienam gyventojui.	R54, R55, R56	1
5 silpnybė	Mažėjantis bendrojo ugdymo mokyklų mokinių ir mokytojų skaičius.	R65	1
6 silpnybė	Mažėjantis meno kolektyvų, renginių ir dalyvių juose skaičius.	R66, R67	1
7 silpnybė	Žemesnis savivaldybės gyventojų išsilavinimas įtakoja galimybes didinti ūkio efektyvumą.	R25, R26, R27	1
8 silpnybė	Užimtų gyventojų skaičiaus mažėjimas.	R28, R29, R30	1
9 silpnybė	Savivaldybėje santykinai žemas darbo užmokestis.	R35, R36	1
	Galimybės	Teiginį pagrindžiančio rodiklio Nr. ar kitas informacijos šaltinis	
1 galimybė	Skatinti žemės ūkio modernizavimą, diegiant skaitmenines technologijas.	R53	1
2 galimybė	Skatinti ir didinti paramą NVO ekonominės ir socialinės veiklos vykdymui.	R6, R63, R64	1
3 galimybė	Panaudoti vidinius ir išorinius išteklius verslo kūrimui ir plėtrai.	R54, R55, R56	1
4 galimybė	Vietos iniciatyvų skatinimas, NVO aktyviau vykdyti socialinę ir ekonominę veiklą, didinant vietos gyventojų socialinę įtraukti ir užimtumą kaime.	R6, R63, R64	1
5 galimybė	Vietos gyventojų laisvalaikio ir užimtumo skatinimas.	R66, R67	1
	Grėsmės	Teiginį pagrindžiančio rodiklio Nr. ar kitas informacijos šaltinis	
1 grėsmė	Žemės ūkio subjektų vadovų senėjimas ir ribotas	R62, R16, R17, R18,	1

2 grėsmė	išsilavinimas neigiamai įtakos šios šakos raidą. Netolygus gyventojų tankio skaičiaus mažėjimas atskirose seniūnijose įtakos kaimo ir gyvenviečių išnykimą.	R19, R20, R21, R22 R1, R2, R4, R5, R16, R17, R18, R19, R20, R21, R22	2
3 grėsmė	Spartus gyventojų skaičiaus mažėjimas, neigiamai veikia demografinę būklę, kelia grėsmę esamos socialinės ir ekonominės infrastruktūros pritaikymui vietos gyventojų poreikiams.	R16, R17, R18, R19, R20, R21, R22	2
4 grėsmė	Gyventojų senėjimas ir išlaikytinių skaičiaus augimas, didins krūvį dirbantiems, mažės vietovės ekonominis ir socialinis potencialas.	R16, R17, R18, R19, R20, R21, R22	2
5 grėsmė	Nepakankamos investicijos į verslo plėtrą, toliau didins konkurencinį atsilikimą, augs emigracija, mažės darbingo amžiaus, jaunų žmonių VVG teritorijoje.	R54, R55, R56	1
6 grėsmė	Nesugebant aktyvinti NVO, meno ir sporto kolektyvų veiklos, blogės poilsio, laisvalaikio ir kito užimtumo sąlygos, blogės vietovės patrauklumas.	R66, R67	1

3. VVG teritorijos poreikiai ir jų pagrindimas

3.1. VVG teritorijos poreikių sąrašas

1	2
Poreikio numeris	Poreikis
1 poreikis	Skatinti ekonomikos augimą, didinant vietos gyventojų užimtumą, kuriant ir plėtojant verslus.
2 poreikis	NVO iniciatyvų skatinimas, plėtojant ekonomines, socialines veiklas, didinant vietos gyventojų socialinę įtraukti ir tenkinant jų poreikius.

3.2. VVG teritorijos poreikių pagrindimas

	1 poreikis
Poreikis	Skatinti ekonomikos augimą, didinant vietos gyventojų užimtumą, kuriant ir plėtojant verslus.
Poreikio sąsaja su stiprybėmis ir (arba) galimybėmis	Atliktus SSSG analizę, įvertinus vietos gyventojų poreikius, buvo nustatytas šis poreikis. Jis siejasi su šiomis silpnybėmis Nr. 3,4,8,9 ir grėsmėmis Nr.4,5. Įgyvendinus VPS įsikurs nauji ir plėtosis esami verslai, bus sukurtos darbo vietos ir užimtumas vietos gyventojams.
Poreikio sąsaja su silpnybėmis ir (arba) grėsmėmis	0
Poreikio sąsaja su situacijos analizės rodikliais (poreikio dydžio, problemos masto, intervencijos poreikio kiekybinis pagrindimas)	Poreikio sąsaja su situacijos analizės rodikliais: -mažesnis nei šalyje ir apskrityje verslumo lygis (R45, R46, R47, R50, R51); -mažos tiesioginės užsienio ir materialinės investicijos vienam gyventojui (R54, R55, R56); -užimtų gyventojų skaičiaus mažėjimas (R28, R29, R30); -savivaldybėje santykinai žemas darbo užmokestis (R35, R36). Išsami informacija pareikiama aukščiau

	išvardintuose rodikliuose.
Poreikio sąsaja su aukštesnio lygmens strateginiais dokumentais	Poreikis atitinka ir papildo Joniškio rajono savivaldybės 2021–2027 metų strateginį plėtros planą ir 2022-2030 metų Šiaulių regiono plėtros planą. Sąsajos pateiktos VPS 5 priede
Poreikio sąsaja su VVG teritorijos gyventojų nuomone	Atsižvelgta į vietos gyventojų nuomonę. Buvo atlikta vietos gyventojų anketinė apklausa, seniūnijų anketinė apklausa, išsiaiškinti įvairių grupių: jaunimo, moterų, socialiai pažeidžiamų grupių poreikiai. Atsižvelgiant į anketinės apklausos rezultatus, susitikimų su pilietinės visuomenės, verslo, valdžios atstovais, tikslinėmis grupėmis išsakytus poreikius, buvo suformuoti pagrindiniai poreikiai, numatytos priemonės jų sprendimui ir suplanuotas biudžetas priemonių rezultatams pasiekti.
Poreikį tenkinančių VPS priemonių skaičius	3
Susijęs nacionalinis poreikis 1	g.3. Skatinti verslų kūrimąsi kaime, žemės ūkio veiklos įvairinimą
Susijęs nacionalinis poreikis 2	h.5. Skatinti bioekonomikos verslus
Susijęs nacionalinis poreikis 3	h.4. Modernizuoti kaimo vietoves didinant gyvenimo sąlygų jose patrauklumą
Ar poreikis siejasi su rezultato rodikliu R.3 (skaitmeninės technologijos; pilnas rodiklio pavadinimas 6 lape)?	Taip
Ar poreikis siejasi su rezultato rodikliu R.37 (darbo vietos; pilnas rodiklio pavadinimas 6 lape)?	Taip
Poreikis siejasi su rezultato rodikliu R.39 (kaimo verslai; pilnas rodiklio pavadinimas 6 lape)	Taip
Poreikis siejasi su rezultato rodikliu R.41 (paslaugos ir infrastruktūra; pilnas rodiklio pavadinimas 6 lape)	Taip
Poreikis siejasi su rezultato rodikliu R.42 (socialinė įtrauktis; pilnas rodiklio pavadinimas 6 lape)	Ne

	2 poreikis
Poreikis	NVO iniciatyvų skatinimas, plėtojant ekonomines, socialines veiklas, didinant vietos gyventojų socialinę įtraukti ir tenkinant jų poreikius.
Poreikio sąsaja su stiprybėmis ir (arba) galimybėmis	0
Poreikio sąsaja su silpnybėmis ir (arba) grėsmėmis	Atliktus SSGG analizę, įvertinus vietos gyventojų poreikius, buvo nustatytas šis poreikis. Jis siejasi su šiomis silpnybėmis Nr.1, 2 ir grėsmėmis Nr.2,3,6. Įgyvendinus VPS bus suaktyvintos NVO vykdyti ekonomines, socialines veiklas, didės vietos gyventojų socialinė įtrauktis.
Poreikio sąsaja su situacijos analizės rodikliais (poreikio dydžio, problemos masto, intervencijos poreikio kiekybinis pagrindimas)	Poreikio sąsaja su situacijos analizės rodikliais: <i>-sparčiau nei šalyje ir apskrityje mažėjantis gyventojų skaičius, keičia ir įtakoja teritorijos infrastruktūrą, socialinių ir kitų paslaugų poreikį (R9, R10, R12, R13);</i>

	<i>-negatyvūs demografiniai struktūros pokyčiai: mažėjanti vaikų dalis, didėjantis demografinis senatvės koeficientas, didėjantis neįgaliųjų asmenų skaičius (R16, R17, R18, R19, R20, R21, R22, R23, R24, R40, R41).</i> Išsami informacija pareikiama aukščiau išvardintuose rodikliuose.
Poreikio sąsaja su aukštesnio lygmens strateginiais dokumentais	Poreikis atitinka ir papildo Joniškio rajono savivaldybės 2021–2027 metų strateginį plėtros planą ir 2022-2030 metų Šiaulių regiono plėtros planą. Sąsajos pateiktos VPS 5 priede
Poreikio sąsaja su VVG teritorijos gyventojų nuomone	Atsižvelgta į vietos gyventojų nuomonę. Buvo atlikta vietos gyventojų anketinė apklausa, seniūnijų anketinė apklausa, išsiaiškinti įvairių grupių: jaunimo, moterų, socialiai pažeidžiamų grupių poreikiai. Atsižvelgiant į anketinės apklausos rezultatus, susitikimų su pilietinės visuomenės, verslo, valdžios atstovais, tikslinėmis grupėmis išsakytus poreikius, buvo suformuoti pagrindiniai poreikiai, numatytos priemonės jų sprendimui ir suplanuotas biudžetas priemonių rezultatams pasiekti.
Poreikį tenkinančių VPS priemonių skaičius	3
Susijęs nacionalinis poreikis 1	h.1. Skatinti kaimo gyventojų ir kaimo bendruomenių verslo iniciatyvas
Susijęs nacionalinis poreikis 2	h.2. Didinti kaimo gyventojų užimtumą ir socialinę įtraukti
Ar poreikis siejasi su rezultato rodikliu R.3 (skaitmeninės technologijos; pilnas rodiklio pavadinimas 6 lape)?	Ne
Ar poreikis siejasi su rezultato rodikliu R.37 (darbo vietos; pilnas rodiklio pavadinimas 6 lape)?	Ne
Poreikis siejasi su rezultato rodikliu R.39 (kaimo verslai; pilnas rodiklio pavadinimas 6 lape)	Ne
Poreikis siejasi su rezultato rodikliu R.41 (paslaugos ir infrastruktūra; pilnas rodiklio pavadinimas 6 lape)	Taip
Poreikis siejasi su rezultato rodikliu R.42 (socialinė įtrauktis; pilnas rodiklio pavadinimas 6 lape)	Taip

4. VPS temos pagrindimas (pildoma teminėms VPS)

Tema „Verslumo aktyvinimas ir socialinė įtrauktis 2023-2029 m. Joniškio rajono partnerystės vietos veiklos grupės teritorijoje”.

Joniškio r. sav. išsidėsčiusi pietinėje Žiemgalos žemumos dalyje. Šiaurėje Joniškio rajono savivaldybė ribojasi su Latvijos Respublika. Rajono žemės – vienos derlingiausių respublikoje – įvertintos aukštu ekonominiu balu. Tai svarbus žemės ūkio produktų gamybos ir perdirbimo centras.

Per rajoną eina svarbus tarptautinių pervežimų kelias Ryga-Kaliningradas, geležinkelis Talinas-Varšuva. VVG teritorijoje suburtas aukšto intelekto žmogiškasis kapitalas. Nežiūrint gamtinių išteklių potencialo rajono savivaldybėje ir VVG teritorijoje nustatytas ekonominis ir socialinės plėtros atsilikimas nuo šalies ir apskrities lygmens.

Joniškio r. sav. patenka į regioną, kurio ekonominis potencialas yra žemesnis už šalies vidutinį pajėgumą. Siekiant išsilaikyti konkurencinėje kovoje ir skatinti spartesnę ekonominių augimą, būtina efektyviau panaudoti vietinius išteklius, pritraukti investicijas, diegti inovacijas. Ekonomikos varomoji jėga yra efektyvus verslas ir jo kuriama pridėtinė vertė. Ji kuriama ūkio subjektuose. Jų skaičius lyginant 2014 – 2022 m. laikotarpį šalyje padidėjo 25,0 proc., Šiaulių apskrityje – 13,37 proc. Joniškio rajono savivaldybėje – tik 5,97 proc. Verslumo lygis yra vienas svarbiausių vietos ekonomikos konkurencingumo ir stabilumo veiksnių, parodantis verslo aplinkos patrauklumą. 2022 m. pradžioje 1000-iai Joniškio rajono savivaldybės gyventojų teko 16,2 veikiančių mažų ir vidutinių įmonių, šalyje – 33,0 ir Šiaulių apskrityje – 22,5. Pagal šį rodiklį Joniškio rajono savivaldybė atsiliko nuo šalies vidurkio 2 kartus. Verslo plėtrai reikalingos investicijos, tačiau ir čia tiesioginės užsienio investicijos skaičiuojant vienam gyventojui 53 kartus mažesnės nei šalies ir 10,8 karto – nei Šiaulių apskrities. VVG teritorijoje 2014 – 2021 m. vyko sėkmingesnė verslo plėtra. Padaugėjo veikiančių verslo subjektų, padidėjo įdarbintų asmenų skaičius, ji tik dalinai prisidėjo prie esamos rajono būklės. Lėtesnis ekonominis augimas darė neigiamą įtaką ir socialinei raidai. Bruto darbo užmokesčio augimo lygis rajone kilo, tačiau lyginant su esama būkle šalies ir apskrities mastu ženkliai atsilieka. 2021 m. bruto darbo užmokestis šalyje buvo 1679,3 Eur. Joniškio r. sav. sav tik 1240,9 Eur. Jo lygis siekė tik 74,2 proc. šalies vidurkio. Žemas verslumo lygis, darbo užmokestis skatino migraciją ir turėjo įtakos natūraliai gyventojų kaitai. Gyventojų skaičius 2022-01-01 lyginant su 2014 m. skaičiumi šalyje sumažėjo 4,9 proc., Šiaulių apskrityje 8,6 proc. ir Joniškio r. sav. – 9,9 proc. Tai turėjo įtakos ir natūraliai neigiamai kaitai ir socialinės infrastruktūros būklei ir pertvarkai. Analizės duomenys rodo, kad didesnė dalis Joniškio rajono gyventojų gyvena kaime, todėl itin didelis dėmesys turi būti skiriamas būtent kaimo ir atokiose vietovėse gyvenančių asmenų įvairių paslaugų, tame tarpe ir socialinių, prieinamumo didinimui ir jų kokybės gerinimui. VVG teritorija užima 99,22 proc. visos rajono savivaldybės teritorijos. Joje 2021 m. pradžioje gyveno 40,5 proc. rajono sav. gyventojų.

Temą atitinkantys VVG teritorijos situacijos analizės rodikliai, SSGG analizės teiginiai:

- *mažesnis nei šalyje ir apskrityje verslumo lygis (R45, R46, R47, R50, R51);*
- *mažos tiesioginės užsienio ir materialinės investicijos vienam gyventojui (R54, R55, R56);*
- *užimtų gyventojų skaičiaus mažėjimas (R28, R29, R30);*
- *sparčiau nei šalyje ir apskrityje mažėjantis gyventojų skaičius keičia ir įtakoja teritorijos infrastruktūrą, socialinių ir kitų paslaugų poreikį (R9, R10, R12, R13);*
- *negatyvūs demografiniai struktūros pokyčiai: mažėjanti vaikų dalis, didėjantis demografinis senatvės koeficientas, didėjantis neįgaliųjų asmenų skaičius (R16, R17, R18, R19, R20, R21, R22, R23, R24, R40, R41);*
- *savivaldybėje santykinai žemas darbo užmokestis (R35, R36).*

Be objektyvios statistinės informacijos, buvo atlikti gyventojų poreikių tyrimai, kurių metu nustatytas gyventojų esamos situacijos vertinimas ir poreikiai, kurie turėtų būti sprendžiami įgyvendinant VPS:

- *skatinti ekonomikos augimą, didinant vietos gyventojų užimtumą, kuriant ir plėtojant verslus;*
- *NVO iniciatyvų skatinimas, plėtojant ekonomines, socialines veiklas, didinant vietos gyventojų socialinę įtrauktį ir tenkinant jų poreikius.*

Ekonominės ir socialinės situacijos būklės įvertinimas, gyventojų poreikiai, lėmė temos pasirinkimą ir tikslo pasiekimui numatomas įgyvendinimo priemonės: paramą ne žemės ūkio verslo pradžiai, paramą ne žemės ūkio verslo plėtrai, žemės ūkio verslą, NVO ekonominės veiklos skatinimą, NVO socialinės veiklos aktyvinimą, NVO socialinės veiklos aktyvinimą, paramą vietos iniciatyvų įgyvendinimui, teritorinį ir tarptautinį bendradarbiavimą. Pasirinktai temai ir VPS numatomoms įgyvendinti priemonėms pritarė vietos gyventojai.

Kuriami ir plėtojami verslai VVG teritorijoje, aktyvinama NVO veikla teigiamai įtakos ekonominę ir socialinę plėtrą VVG teritorijoje, didins užimtumą, socialinę įtrauktį ir gerins gyvenimo kokybę vietos gyventojams.

5. VVG pristatymas ir vertybės, VVG teritorijos vizija iki 2030 m. ir VVG misija

5.1. Apibendrinta informacija apie VVG

5.1.1. VVG įsteigimo data	2004 m. rugpjūčio 16 d.
5.1.2. VVG būstinės adresas	Registracijos adresas: Livonijos g. 4, LT-84124 Joniškis, Joniškio r. sav. Buveinės adresas: Sandėlių g. 7, LT-84165 Joniškis, Joniškio r. sav.
5.1.3. VVG narių skaičius	61 VVG narių sąrašas pateiktas 1 priede.
5.1.4. VVG kolegialaus valdymo organo narių skaičius	11 VVG kolegialaus valdymo organo narių sąrašas pateiktas 2 priede.
5.1.5. VPS administracijos darbuotojų ir etatų skaičius	Darbuotojų skaičius: 4 Etatų skaičius: 2,96 VPS administracijos darbuotojų sąrašas pateiktas 3 priede.
5.1.6. VVG pirmininkas	Nijolė Valuckienė
5.1.7. VVG kolegialaus valdymo organo pirmininkas	Gediminas Jančiauskas
5.1.8. VPS administravimo vadovas	Nijolė Valuckienė

5.2. Apibendrinta informacija apie VVG kolegialaus valdymo organo sudėtį

1	2	3
VVG kolegialaus valdymo organo narių skaičius, iš viso	11	(teikiant VPS)
Narių pasiskirstymas pagal sektorius:		
Sektorius, atstovaujami interesai	Narių skaičius	Narių dalis, proc.
Viešojo administravimo (valdžios) sektorius	2	18,18
Verslo sektorius (privatūs ekonominiai interesai)	4	36,36
Pilietinės visuomenės sektorius (socialiniai interesai)	5	45,45
Kita	0	0,00
Iš viso:	11	100,00
Narių pasiskirstymas pagal lytį:		
Lytis	Narių skaičius	Narių dalis, proc.
Moterys	5	45,45
Vyrai	6	54,55
Iš viso:	11	100
Narių pasiskirstymas pagal amžių:		
Amžiaus grupė	Narių skaičius	Narių dalis, proc.
Asmenys iki 29 m. (imtinai)	2	18,18
Asmenys nuo 30 iki 40 m. (imtinai)	4	36,36
Asmenys nuo 41 m.	5	45,45
Iš viso:	11	100

5.3. Informacija apie VVG kolegialaus valdymo organo kompetencijų įvairovės užtikrinimą

VVG kolegialaus valdymo organo kompetencijų įvairovės užtikrinimo būdas(-ai)	Pasirinkto būdo pagrindimas ir detalizuojanti informacija
<p>☐ VVG kolegialaus organo nariai turi mokslo ar ekspertinių žinių žaliosios pertvarkos, sumanių kaimų ir (ar) miestų srityse;</p> <p>☐ VVG sudarė patariamąją novatorių darbo grupę, pasitelkdama mokslo ar ekspertinių žinių žaliosios pertvarkos, sumanių kaimų ir (ar) miestų srityse turinčius ekspertus;</p> <p>☐ VVG sudarė bendradarbiavimo sutartį su mokslo įstaiga(-omis), turinčiomis žinių žaliosios pertvarkos, sumanių kaimų ir (ar) miestų srityse;</p> <p>☐ Netaikoma.</p> <p><i>Šioje lentelės stulpelyje spausdami kairįjį pelės klavišą pažymėkite VVG pasirinktą būdą VVG KVO kompetencijų įvairovei užtikrinti.</i></p>	<p>Norėdami įvesti tekstą, spustelėkite arba bakstelėkite čia.</p> <p><i>Šiame lauke pateikti trumpą (iki 0,5 psl.) pagrindimą, kodėl pasirinkote atitinkamą būdą. Nurodykite (pasirinkdami tai, kas aktualu), kuris VVG KVO narys/ nariai turi atitinkamų ekspertinių žinių, iš ko sudaryta patariamoji novatorių darbo grupė, kaip bus organizuojamas darbo grupės darbas, su kuo, kada ir kuriam laikui sudaryta bendradarbiavimo sutartis, kaip bus organizuojamas bendradarbiavimas su mokslo įstaiga(-omis), pateikite kitą aktualią informaciją apie VVG KVO kompetencijų įvairovės užtikrinimą.</i></p>

5.4. VVG vertybės

VVG darbas grindžiamas pilietiniu aktyvumu, lygių galimybių, partnerystės, viešumo, atsakingumo, pagarbos bei sąžiningumo principais. Tai vertybės, kuriomis buvo vadovaujama ir kuriomis VVG vadovausis vykdydama veiklą naujos strategijos laikotarpiu.

Pilietinis aktyvumas. Tai dalyvavimas savo šalies bei gyvenamosios vietovės valdyme, vertybių saugojime bei puoselėjime. VVG skatins bei palaikys kaimo gyventojų iniciatyvas įgyvendinant VPS, bus sudaromos lygios galimybės veikti ir siekti tikslų.

Partnerystė. VVG vertina partnerystę tarp pilietinės visuomenės, verslo ir valdžios institucijų. Partnerystė praturtins projektų vykdymą naujomis iniciatyvomis, pasiūlymais, sprendimais, tikslais ir lūkesčiais.

Viešumas. VVG veikloje svarbu yra viešumas, skaidrumas, atvirumas, sprendimų priėmimas bendro sutarimo tvarka, informacinė skaidra, pagarba kito nuomonei. VVG veikia atvirai ir sąžiningai, pasitikėdami vieni kitais, siekdami būti atviri ir sąžiningi tiek savo nariams, tiek rėmėjams ir visuomenei.

VVG skatina novatorišką požiūrį į problemas ir jų sprendimo būdus. Didelis dėmesys teikiamas nuolatiniam mokymuisi ir tobulėjimui, kad būtų randami efektyvūs ir inovatyvūs sprendimai, kuriuos taikys VVG veikloje.

VVG veikla, jos veiklos administravimas yra pagrįstas jos narių ir teritorijos gyventojų gebėjimų stiprinimu. Didelis dėmesys skiriamas VVG valdybos, darbuotojų ir narių kompetencijos kėlimui, suteikiant jiems galimybę dalyvauti įvairiuose mokymuose.

5.5. VVG teritorijos vizija iki 2030 m.

VVG teritorija – ekonomiškai išsivysčiusi, skatinanti verslumą ir užimtumą, NVO ekonomines ir socialines veiklas, didinant vietos gyventojų socialinę įtrauktį, sudarant kokybiškas gyvenimo sąlygas.

5.6. VVG misija

VVG misija – skatinti pilietinės visuomenės, vietos valdžios, verslo atstovų partnerystę įgyvendinant VPS, didinant ekonomikos augimą, užimtumą ir socialinę įtrauktį, gerinant vietos gyventojų gyvenimo kokybę.

II skyrius: Ko mes siekiame? (VPS tikslai, rodikliai ir siekiami pokyčiai)

6. VVG teritorijai aktualūs BŽŪP tikslai

1	2	3
	BŽŪP tikslas	Ar tikslas įgyvendinamas VVG teritorijoje
A	BIVP priemonei taikomi BŽŪP tikslai (privalomi)	
8 konkretus tikslas (h punktas)	SO8. Skatinti užimtumą, augimą, lyčių lygybę, įskaitant moterų dalyvavimą ūkininkavimo veikloje, socialinę įtrauktį ir vietos plėtrą kaimo vietovėse, įskaitant žiedinę bioekonomiką ir tvarią miškininkystę	Taip
Kompleksinis tikslas	XCO. Modernizuoti sektorių skatinant žemės ūkio ir kaimo vietovių žinias, inovacijas ir skaitmeninimą bei dalijimąsi jomis, taip pat skatinant jų diegimą	Taip
B	BŽŪP tikslai, kurie VPS gali būti įgyvendinami horizontaliai (pasirenkami)	
4 konkretus tikslas (d punktas)	SO4. Prisidėti prie klimato kaitos švelninimo ir prisitaikymo prie jos, be kita ko, mažinant išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį ir didinant anglies dioksido sekvestraciją, taip pat plėtoti tvariąją energetiką	Taip
5 konkretus tikslas (e punktas)	SO5. Skatinti tvarų vystymąsi ir veiksmingą gamtos išteklių, pavyzdžiui, vandens, dirvožemio ir oro, valdymą, be kita ko, mažinant priklausomybę nuo cheminių medžiagų	Taip
6 konkretus tikslas (f punktas)	SO6. Prisidėti prie biologinės įvairovės nykimo sustabdymo ir sustabdymo, gerinti ekosistemų funkcijas ir išsaugoti buveines bei kraštovaizdžius	Ne
9 konkretus tikslas (i punktas)	SO9. Gerinti Sąjungos žemės ūkio atsaką į visuomenės poreikius, susijusius su maistu ir sveikata, mažinti maisto atliekų kiekį, gerinti gyvūnų gerovę ir kovoti su atsparumu antimikrobinėms medžiagoms	Taip
C	Kiti BŽŪP tikslai (neprivalomi)	
1 konkretus tikslas (a punktas)	SO1. Remti perspektyvias ūkių pajamas ir žemės ūkio sektoriaus atsparumą visoje Sąjungoje, siekiant didinti ilgalaikį aprūpinimą maistu ir žemės ūkio įvairovę, taip pat užtikrinti žemės ūkio gamybos ekonominį tvarumą Sąjungoje	Ne
2 konkretus tikslas (b punktas)	SO2. Labiau orientuotis į rinką ir didinti ūkių konkurencingumą tiek trumpuoju, tiek ilguoju laikotarpiu, be kita ko, daugiau dėmesio skiriant moksliniams tyrimams, technologijoms ir skaitmenizacijai	Ne
3 konkretus tikslas (c punktas)	SO3. Gerinti ūkininko padėtį vertės grandinėje	Ne
7 konkretus tikslas (g punktas)	SO7. Pritraukti jaunuosius ūkininkus ir kitus naujus ūkininkus, palaikyti jų veiklą ir palengvinti tvarią verslo plėtrą kaimo vietovėse	Ne

7. Kiekybiniai VPS tikslai

7.1. VPS produkto ir rezultato rodikliai iki 2029 m.

1	2	3
Rodiklio kodas	Rodiklio pavadinimas	Kiekybinis tikslas iki 2029 m.
A	ES bendrieji rezultato rodikliai:	
R.3	Žemės ūkio sektoriaus skaitmeninimas. Ūkių, pagal BŽŪP gaunančių paramą skaitmeninėms ūkininkavimo technologijoms plėtoti, skaičius	2
R.37	Ekonomikos augimas ir darbo vietų kūrimas kaimo vietovėse. BŽŪP projektais remiamas naujų darbo vietų kūrimas	6
R.39	Kaimo ekonomikos plėtojimas. Kaimo verslo įmonių, įskaitant bioekonomikos įmones, kuriamų naudojantis pagal BŽŪP skiriama parama, skaičius	6
R.41	Europos kaimo tinklų kūrimas. Kaimo gyventojų, kuriems, naudojantis BŽŪP parama, sudarytos palankesnės sąlygos naudotis paslaugomis ir infrastruktūra, skaičius	450
R.42	Socialinės įtraukties skatinimas. Asmenų, kuriems taikomi remiami socialinės įtraukties projektai, skaičius	900
B	ES bendrieji produkto rodikliai:	
L700	Vietos lygiu įgyvendintų projektų skaičius (apima vietos ir bendradarbiavimo projektus)	30
L710	Vietos lygiu įgyvendintų projektų, skirtų vietos lygmens inovacijoms, skaičius	6
C	Nacionaliniai bendrieji rezultato rodikliai:	
C.1	<i>Įgyvendinant vietos projektus sukurtų darbo vietų pasiskirstymas pagal lytį:</i>	
N-R.37.1	Sukurtų darbo vietų skaičius moterims	-
N-R.37.2	Sukurtų darbo vietų skaičius vyrams	-
N-R.37.3	Sukurtų darbo vietų skaičius bet kurios lyties asmenims	6
C.2	<i>Įgyvendinant vietos projektus sukurtų darbo vietų pasiskirstymas pagal amžių:</i>	
N-R.37.4	Sukurtų darbo vietų skaičius asmenims iki 40 m. (imtinai)	2
N-R.37.5	Sukurtų darbo vietų skaičius asmenims nuo 41 m.	4
N-R.37.6	Sukurtų darbo vietų skaičius bet kurio amžiaus asmenims	
D	Nacionaliniai bendrieji produkto rodikliai:	
D.1	<i>Vietos projektų teritorinis pasiskirstymas (seniūnijos):</i>	
N-P.1	VVG teritorijos seniūnijų, kuriose įgyvendinami vietos projektai, skaičius (PLANUOJAMAS)	6
N-P.2	VVG teritorijos seniūnijų skaičius, iš viso	10
N-P.3	VVG teritorijos seniūnijų, kuriose įgyvendinami vietos projektai, dalis, proc.	60
D.2	<i>Vietos projektų teritorinis pasiskirstymas (gyvenamosios vietovės):</i>	
N-P.4	VVG teritorijos kaimo gyvenamųjų vietovių, kurių gyventojams sudarytos palankesnės sąlygos naudotis paslaugomis ir infrastruktūra, skaičius (PLANUOJAMAS)	25
N-P.5	VVG teritorijos kaimo gyvenamųjų vietovių skaičius, iš viso	190
N-P.6	VVG teritorijos kaimo gyvenamųjų vietovių, kurių gyventojams sudarytos palankesnės sąlygos naudotis paslaugomis ir infrastruktūra, dalis, proc.	13,16
E	VPS rodikliai (produkto, rezultato):	

JONI-P.1	0
JONI -P.2	0
JONI -P.3	0
JONI -P.4	0
JONI -P.5	0
JONI -P.6	0
JONI -P.7	0
JONI -P.8	0
JONI -P.9	0
JONI -P.10	0

7.2. Metinės rodiklių reikšmės

1. ES bendrieji rezultato rodikliai:

1	2	3	4	5	6	7	8	9
Rodiklio kodas	Rodiklis	Iš viso	2024 m.	2025 m.	2026 m.	2027 m.	2028 m.	2029 m.
R.3	Žemės ūkio sektoriaus skaitmeninimas. Ūkių, pagal BŽŪP gaunančių paramą skaitmeninėms ūkininkavimo technologijoms plėtoti, skaičius	2	0	1	1	0	0	0
R.37	Ekonomikos augimas ir darbo vietų kūrimas kaimo vietovėse. BŽŪP projektais remiamas naujų darbo vietų kūrimas	6	1	2	2	1	0,00	0,00
R.39	Kaimo ekonomikos plėtojimas. Kaimo verslo įmonių, įskaitant bioekonomikos įmones, kurių naudojantis pagal BŽŪP skiriama parama, skaičius	6	1	2	2	1	0	0
R.41	Europos kaimo tinklų kūrimas. Kaimo gyventojų, kuriems, naudojantis BŽŪP parama, sudarytos palankesnės sąlygos naudotis paslaugomis ir infrastruktūra, skaičius	450	50	100	150	100	50	0
R.42	Socialinės įtraukties skatinimas. Asmenų, kuriems taikomi remiami socialinės įtraukties projektai, skaičius	900	0	200	400	200	100	0

2. VPS rodikliai (produkto, rezultato):

Netaikoma

Taikoma

8. Pokyčiai, kurių siekiama VVG teritorijoje (kiekybine išraiška)

1	2	3	4	5	6
VPS priemonės numeris	VPS turinio elementas	VPS priemonių pavadinimai, susiję poreikiai	Pokyčio rodiklio pradinė reikšmė	Pokyčio rodiklio pradinės reikšmės metai	Pokyčio rodiklio siekiama reikšmė 2029 m.
1 priemonė	Priemonės pavadinimas	Parama ne žemės ūkio verslo pradžia	Priemonė prisidės prie abiejų poreikių tenkinimo. Skatins teritorijos ekonominį augimą, verslų kūrimąsi, kurs trukstamas paslaugas vietos gyventojams, didins gyventojų užimtumą. Planuojama, kad įgyvendinus VPS VVG teritorijoje bus pasiektas pokytis: įkurta naujų verslo subjektų, sukurta naujų darbo vietų, bei sudarytos sąlygos vietos gyventojams naudotis paslaugomis	2023	342
	Susijusių poreikių skaičius	1			
	Susijęs poreikis 1	Skatinti ekonomikos augimą, didinant vietos gyventojų užimtumą, kuriant ir plėtojant verslus.			
	Pokytį pagrindžiantis rodiklis 1	Statistikos duomenimis Joniškio r. sav. 2022-01-01 veikė 339 MVĮ. Įgyvendinus VPS siekiama, kad gavus paramą bus sukurti 3 nauji verslo subjektai.	339 (Statistikos departamento 2022-01-01 duomenys)		
2 priemonė	Priemonės pavadinimas	Parama ne žemės ūkio verslo plėtrai	Priemonė prisidės prie abiejų poreikių tenkinimo. Skatins teritorijos ekonominį augimą, verslų kūrimąsi, kurs trukstamas paslaugas vietos gyventojams, didins gyventojų užimtumą.		
	Susijusių poreikių skaičius	1			
	Susijęs poreikis 1	Skatinti ekonomikos			

1	2	3	4	5	6
VPS priemonės numeris	VPS turinio elementas	VPS priemonių pavadinimai, susiję poreikiai	Pokyčio rodiklio pradinė reikšmė	Pokyčio rodiklio pradinės reikšmės metai	Pokyčio rodiklio siekiama reikšmė 2029 m.
		augimą, didinant vietos gyventojų užimtumą, kuriant ir plėtojat verslus.	Planuojama, kad įgyvendinus VPS VVG teritorijoje bus pasiektas pokytis: įkurta naujų verslo subjektų, sukurta naujų darbo vietų, bei sudarytos sąlygos vietos gyventojams naudotis paslaugomis		
	Pokytį pagrindžiantis rodiklis 1	Statistikos duomenimis Joniškio r. sav. 2022-01-01 veikė 339 MVĮ. Įgyvendinus VPS siekiama, kad gavus paramą bus sukurti 3 nauji verslo subjektai.	339 (Statistikos departamento 2022-01-01 duomenys)	2023	342
3 priemonė	Priemonės pavadinimas Susijusių poreikių skaičius	Žemės ūkio verslas 1	Priemonė prisidės prie poreikio Nr. 1 tenkinimo. Skatins teritorijos ekonominį augimą, žemės ūkio verslų kūrimąsi ir plėtrą, didins gyventojų užimtumą.		
	Susijęs poreikis 1	Skatinti ekonomikos augimą, didinant vietos gyventojų užimtumą, kuriant ir plėtojat verslus.	Planuojama, kad įgyvendinus VPS VVG teritorijoje bus pasiektas pokytis: modernizuotas žemės ūkio sektorius, įdiegtos skaitmeninio technologijos.		

1	2	3	4	5	6
VPS priemonės numeris	VPS turinio elementas	VPS priemonių pavadinimai, susiję poreikiai	Pokyčio rodiklio pradinė reikšmė	Pokyčio rodiklio pradinės reikšmės metai	Pokyčio rodiklio siekiama reikšmė 2029 m.
	Pokytį pagrindžiantis rodiklis 1	Skatinamas ūkių subjektų skaitmetizavimas, inovacijos, ūkio subjektas įdiegs skaitmenines technologijas.	0	2023	1
4 priemonė	Priemonės pavadinimas Susijusių poreikių skaičius	NVO ekonominės veiklos skatinimas 1	Ši priemonė prisidės prie poreikio Nr. 2 tenkinimo, t.y. skatins NVO iniciatyvas vykdant ekonomines veiklas, didinant vietos gyventojų socialinę įtrauktį. Įgyvendinus priemonę bus pasiektas pokytis: paskatinta NVO ekonominė veikla, sukurtos įvairios veiklos, sukurtos įvairios naujos paslaugos, sudarytos palankesnės sąlygos vietos gyventojams naudotis veiklomis ir paslaugomis.		
	Susijęs poreikis 1	NVO iniciatyvų skatinimas, plėtojant ekonomines, socialines veiklas, didinant vietos gyventojų socialinę įtrauktį ir tenkinant jų poreikius.			
	Pokytį pagrindžiantis rodiklis 1	Sukurtos ekonominės	24 (VVG duomenimis)	2023	29 vnt.

1	2	3	4	5	6
VPS priemonės numeris	VPS turinio elementas	VPS priemonių pavadinimai, susiję poreikiai	Pokyčio rodiklio pradinė reikšmė	Pokyčio rodiklio pradinės reikšmės metai	Pokyčio rodiklio siekiama reikšmė 2029 m.
		veiklos ir paslaugos			
5 priemonė	Priemonės pavadinimas	NVO socialinės veiklos aktyvinimas 1	Ši priemonė prisidės prie poreikio Nr. 2 tenkinimo, t.y. skatins NVO iniciatyvas vykdant socialines veiklas, didinant vietos gyventojų socialinę įtraukti. Įgyvendinus priemonę bus pasiektas pokytis: paskatinta NVO socialinė veikla, sukurtos įvairios veiklos, padidintas socialinių paslaugų prieinamumas, sukurtos įvairios naujos paslaugos, sudarytos palankesnės sąlygos vietos gyventojams naudotis paslaugomis.		
	Susijusių poreikių skaičius	NVO iniciatyvų skatinimas, plėtojant ekonomines, socialines veiklas, didinant vietos gyventojų socialinę įtraukti ir tenkinant jų poreikius.			
	Susijęs poreikis 1				
	Pokytį pagrindžiantis rodiklis 1	Sukurtos ekonominės veiklos ir paslaugos.	2 (VVG duomenimis)	2023	7 vnt.

1	2	3	4	5	6
---	---	---	---	---	---

VPS priemonės numeris	VPS turinio elementas	VPS priemonių pavadinimai, susiję poreikiai	Pokyčio rodiklio pradinė reikšmė	Pokyčio rodiklio pradinės reikšmės metai	Pokyčio rodiklio siekiama reikšmė 2029 m.
1 priemonė	Priemonės pavadinimas	Parama vietos iniciatyvų įgyvendinimui 1	Ši priemonė prisidės prie poreikio Nr. 2 tenkinimo, t.y. skatins NVO veiklą, vykdant įvairias iniciatyvas, skatinama socialinė įtrauktis, gyventojų užimtumas. Įgyvendinus priemonę bus pasiektas pokytis: paskatinta NVO veikla, vykdant įvairias iniciatyvas, socialinė įtrauktis, gyventojų užimtumas, sudarytos palankesnės sąlygos vietos gyventojams naudotis paslaugomis.	2023	22
	Susijusių poreikių skaičius	1			
	Susijęs poreikis 1	NVO iniciatyvų skatinimas, plėtojant ekonomines, socialines veiklas, didinant vietos gyventojų socialinę įtraukti ir tenkinant jų poreikius.			
	Pokytį pagrindžiantis rodiklis 1	Įgyvendintų vietos iniciatyvų projektų skaičius	12 (VVG duomenis)		

9. Apibendrinta informacija apie VPS

Parengta Vietos plėtros strategija (VPS) yra teminė	Taip
VVG teritorijos poreikių skaičius	2
VVG teritorijai aktualių BŽŪP tikslų skaičius	5
VPS priemonių skaičius	8
Pagrindiniai rezultatai:	Planuojama rodiklio reikšmė
Žemės ūkio sektoriaus skaitmeninimas. Ūkių, pagal BŽŪP gaunančių paramą skaitmeninėms ūkininkavimo technologijoms plėtoti, skaičius	2
Dalis nuo visų ūkių VVG teritorijoje, proc.	0,0015

Ekonomikos augimas ir darbo vietų kūrimas kaimo vietovėse. BŽŪP projektais remiamas naujų darbo vietų kūrimas	6
Kaimo ekonomikos plėtojimas. Kaimo verslo įmonių, įskaitant bioekonomikos įmones, kurių naudojamasis pagal BŽŪP skiriama parama, skaičius	6
Europos kaimo tinklų kūrimas. Kaimo gyventojų, kuriems, naudojantis BŽŪP parama, sudarytos palankesnės sąlygos naudotis paslaugomis ir infrastruktūra, skaičius	450
Dalis nuo visų VVG teritorijos gyventojų, proc.	0,04
Socialinės įtraukties skatinimas. Asmenų, kuriems taikomi remiami socialinės įtraukties projektai, skaičius	900
Dalis nuo visų VVG teritorijos gyventojų, proc.	0,07
Konteksto rodikliai:	Pradinė rodiklio reikšmė
Ūkių skaičius VVG teritorijoje	1314
Gyventojų skaičius VVG teritorijoje	12672

III skyrius: Kaip mes pasieksime užsibrėžtus tikslus? (VPS priemonės, finansinis planas, įgyvendinimo organizavimas ir valdymas)

10. VPS priemonės

10.1. VPS priemonių sąrašas

VPS priemonės numeris	VPS priemonė	Priemonės rūšis (iš sąrašo)	Planuojama paremti projektų (rodiklis L700)	Planuojama paramos suma priemonei, Eur
1 priemonė	Parama ne žemės ūkio verslo pradžiai	Ne žemės ūkio verslo pradžia	3	209 157,00
2 priemonė	Parama ne žemės ūkio verslo plėtrai	Ne žemės ūkio verslo plėtra	3	313 737,00
3 priemonė	Žemės ūkio verslas	Žemės ūkio verslas	2	60 000,00
4 priemonė	NVO ekonominės veiklos skatinimas	Viešųjų paslaugų prieinamumo didinimas (ne pelno)	5	178 950,00
5 priemonė	NVO socialinės veiklos aktyvinimas	Viešųjų paslaugų prieinamumo didinimas (ne pelno)	5	178 945,00
6 priemonė	Parama vietos iniciatyvų įgyvendinimui	Veiklos projektai	10	185 000,00
7 priemonė	VVG teritorinis bendradarbiavimas	Teritorinis VVG bendradarbiavimas	1	15 000,00
8 priemonė	VVG tarptautinis bendradarbiavimas	Tarptautinis VVG bendradarbiavimas	1	15 000,00
	Visos VPS priemonės, iš viso		30	1 155 789
	VVG bendradarbiavimo projektams skirtos priemonės, iš viso		2	30000,00
	Vietos projektams skirtos priemonės, iš viso		28	1125789,00

10.2. VPS priemonių sąsajos su BŽŪP tikslais

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
VPS priemonės numeris	VPS priemonė	Iš viso įgyvendina BŽŪP tikslų	8 konkretus tikslas (h)	Kompleksinis tikslas (k)	4 konkretus tikslas (d)	5 konkretus tikslas (e)	6 konkretus tikslas (f)	9 konkretus tikslas (i)	1 konkretus tikslas (a)	2 konkretus tikslas (b)	3 konkretus tikslas (c)	7 konkretus tikslas (g)
1 priemonė	Parama ne žemės ūkio verslo pradžiai	1	Ne	Ne	Taip	Taip	Ne	Taip	Ne	Ne	Ne	Ne
2 priemonė	Parama ne žemės ūkio verslo plėtrai	1	Ne	Ne	Taip	Taip	Ne	Taip	Ne	Ne	Ne	Ne
3 priemonė	Žemės ūkio verslas	1	Ne	Ne	Ne	Taip	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne
4 priemonė	NVO ekonominės veiklos skatinimas	1	Ne	Ne	Taip	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne
5 priemonė	NVO socialinės veiklos aktyvinimas	1	Ne	Ne	Taip	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne
6 priemonė	Parama vietos iniciatyvų įgyvendinimui	1	Ne	Ne	Taip	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne
7 priemonė	VVG teritorinis bendradarbiavimas	1	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne
8 priemonė	VVG tarptautinis bendradarbiavimas	1	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne

10.3. VPS priemonių sąsajos su VVG teritorijos poreikiais

1	2	3	4	5
VPS priemonės numeris	VPS priemonė	Iš viso tenkina poreikių	1 poreikis	2 poreikis

			Skatinti ekonomikos augimą, didinant vietos gyventojų užimtumą, kuriant ir plėtojant verslus.	NVO iniciatyvų skatinimas, plėtojant ekonomines, socialines veiklas, didinant vietos gyventojų socialinę įtrauktį ir tenkinant jų poreikius.
1 priemonė	Parama ne žemės ūkio verslo pradžiai	2	Taip	Taip
2 priemonė	Parama ne žemės ūkio verslo plėtrai	2	Taip	Taip
3 priemonė	Žemės ūkio verslas	1	Taip	Ne
4 priemonė	NVO ekonominės veiklos skatinimas	2	Taip	Taip
5 priemonė	NVO socialinės veiklos aktyvinimas	2	Taip	Taip
6 priemonė	Parama vietos iniciatyvų įgyvendinimui	1	Ne	Taip
7 priemonė	VVG teritorinis bendradarbiavimas	1	Ne	Taip
8 priemonė	VVG tarptautinis bendradarbiavimas	1	Ne	Taip

10.4. VPS priemonių aprašymas

	1 priemonė
Priemonės pavadinimas	Parama ne žemės ūkio verslo pradžia
Priemonės rūšis	Ne žemės ūkio verslo pradžia
VVG teritorijos poreikių, kuriuos tenkina priemonė, skaičius	1
BŽŪP tikslų, kuriuos įgyvendina priemonė, skaičius	1
Pagrindinis BŽŪP tikslas, kurį įgyvendina VPS priemonė	SO8. Skatinti užimtumą, augimą, lyčių lygybę, įskaitant moterų dalyvavimą ūkininkavimo veikloje, socialinę įtrauktį ir vietos plėtrą kaimo vietovėse, įskaitant žiedinę bioekonomiką ir tvarią miškininkystę
Ar priemonė prisideda prie 4 konkretaus BŽŪP tikslo? (tikslas nurodytas 5 lape)	Ne

Ar priemonė prisideda prie 5 konkretaus BŽŪP tikslo? (tikslas nurodytas 5 lape)	Ne
Ar priemonė prisideda prie 6 konkretaus BŽŪP tikslo? (tikslas nurodytas 5 lape)	Ne
Ar priemonė prisideda prie 9 konkretaus BŽŪP tikslo? (tikslas nurodytas 5 lape)	Ne
A dalis. Priemonės intervencijos logika:	
Priemonės tikslas, ryšys su pagrindiniu BŽŪP tikslu ir VVG teritorijos poreikiais (problemomis ir (arba) potencialu), ryšys su VPS tema (jei taikoma)	Priemonės tikslas – skatinti ne žemės ūkio verslų kūrimąsi, skatinant užimtumą. Priemonė prisideda prie pagrindinio BŽŪP tikslo SO8, kuriant naujus verslus, bus skatinamas ekonomikos augimas, įskaitant žiedinę bioekonomiką, kuriamos darbo vietos, skatinamas užimtumas. Priemone bus prisidėta: prie (R.37) ekonomikos augimo ir darbo vietų kūrimo; prie (R.39) naujų verslo subjektų kūrimosi, įskaitant bioekonomikos įmones, prie (R.41) sudarytos sąlygos gyventojams naudotis paslaugomis. Ši priemonė tenkins iškeltus poreikius ir spręš problemas, skatins teritorijos ekonominį potencialą, verslumo lygį, kurs trukstama paslaugas vietos gyventojams. Priemonė atitinka temą „Verslumo aktyvinimas ir socialinė įtrauktis 2023–2029 m. Joniškio rajono partnerystės vietos veiklos grupės teritorijoje”.
Pokytis, kurio siekiama VPS priemone	Ši priemonė prisidės prie poreikio Nr. 1 tenkinimo. Priemonė skatins naujų verslų, įskaitant ir bioekonomikos įmones kūrimąsi, didins gyventojų užimtumą, prisidės prie naujų darbo vietų kūrimo. Įgyvendinus VPS bus pasiektas pokytis: įkurti nauji verslo subjektai, sudarytos naudotis paslaugomis, sukurtos naujos darbo vietos.
Kaip priemonė prisidės prie horizontalaus tikslo d įgyvendinimo? (pildoma, jei taikoma)	Nustatant atrankos kriterijus, didesnis dėmesys projektams, kurie prisidės prie klimato kaitos švelninimo ir prisitaikymo prie jos, be kita ko, mažinant išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį ir didinant anglies dioksido sekvestraciją, taip pat plėtoti tvariąją energetiką.
Kaip priemonė prisidės prie horizontalaus tikslo e įgyvendinimo? (pildoma, jei taikoma)	Nustatant atrankos kriterijus, didesnis dėmesys projektams, kurie skatins tvarų vystymąsi ir veiksmingą tokių gamtos išteklių kaip vanduo, dirvožemis ir oras, valdymą, be kita ko, mažinant priklausomybę nuo cheminių medžiagų.
Kaip priemonė prisidės prie horizontalaus tikslo f įgyvendinimo? (pildoma, jei taikoma)	Netaikoma
Kaip priemonė prisidės prie horizontalaus tikslo i įgyvendinimo? (pildoma, jei taikoma)	Nustatant atrankos kriterijus, didesnis dėmesys projektams, kurie gerina tai, kaip Sąjungos žemės ūkio sektorius tenkina visuomenės poreikius, susijusius su maistu ir sveikata, įskaitant aukštos kokybės, saugius ir maistingus maisto

	produktus, pagamintus tvariu būdu, mažinti maisto atliekas, didinti gyvūnų gerovę ir kovoti su antimikrobinu atsparumu.
B dalis. Pareiškėjų ir projektų tinkamumo sąlygos, projektų atrankos principai:	
Pagal priemonę remiamos veiklos	Remiamas naujų verslų kūrimas, kuriant naujas darbo vietas. Tinkama veikla apimanti įvairius ne žemės ūkio verslus, produktų gamybą, apdorojimą, perdirbimą, jų pardavimą, įvairių paslaugų teikimą, įskaitant paslaugas žemės ūkiui, žiedinės bioekonomikos veiklas, taip pat aktyvaus poilsio ir turizmo paslaugų plėtrą. Veikla turi būti vykdoma VVG teritorijoje, išskyrus išvežamąsias paslaugas.
Tinkami pareiškėjai ir partneriai (jei taikomas reikalavimas projektus įgyvendinti su partneriais)	Fiziniai ir juridiniai asmenys, registruoti VVG teritorijoje, atitinkantys labai mažai, mažai ir vidutinei įmonei keliamus reikalavimus. Fizinis asmuo, vykdytys veiklą, juridinis asmuo, registruotas ne ilgiau kaip 12 mėnesių.
Priemonės tikslinė grupė (pildoma, jei nesutampa su tinkamais pareiškėjais ir (arba) partneriais)	0
Tinkamumo sąlygos pareiškėjams ir projektams	
Projektų atrankos principai	Didesnis dėmesys skiriamas jaunimui, aplinkosaugai, efektyviam paramos lėšų naudojimui.
Planuojamų kvietimų teikti paraiškas skaičius	2
C dalis. Paramos dydžiai:	
Didžiausia paramos suma vietoje projektui, Eur	69 719,00
Paramos lyginamoji dalis, proc.	Iki 65
Planuojama paramos suma priemonei, Eur	209 157,00
Planuojama paremti projektų (rodiklis L700)	3
Paaikškinimas, kaip nustatyta rodiklio L700 reikšmė	Pagal priemonę planuojamas paremti projektų skaičius apskaičiuotas pagal maksimalią paramos sumą 209 157,00: 69 719,00= 3
D dalis. Priemonės indėlis į ES ir nacionalinių horizontaliųjų principų įgyvendinimą:	
Subregioninės vietovės principas:	
Ar siekiama, kad pagal priemonę finansuojami projektai apimtų visas VVG teritorijos seniūnijas?	Ne
Pasirinkimo pagrindimas	0

Partnerystės principas:	
Ar siekiama, kad pagal priemonę finansuojami projektai būtų vykdomi su partneriais?	Ne
Pasirinkimo pagrindimas	0
Inovacijų principas:	
Ar siekiama, kad pagal priemonę finansuojami projektai būtų skirti inovacijoms vietos lygiu diegti?	Taip, pasirinktinai
Pasirinkimo pagrindimas	Kaip vienas iš kriterijų numatytas „Projekte diegiamos inovacijos teritorijos ir (arba) rajono lygmeniu“. Inovacija bus vertinama pagal Žemės ūkio ministerijos paruoštą inovacijų metodiką. Įgyvendintos VPS patirtis rodo, kad inovacijų skatinimas atrankos kriterijais pasiteisina.
Planuojama paremti projektų, skirtų inovacijoms vietos lygiu diegti (rodiklis L710)	1
Lyčių lygybė ir nediskriminavimas:	
Ar pagal priemonę finansuojami projektai, skirti lyčių lygybei ir nediskriminavimui?	Ne
Pasirinkimo pagrindimas (jei taip, kaip bus užtikrinta)	0
Jaunimas:	
Ar pagal priemonę finansuojami projektai, skirti jaunimui?	Ne
Pasirinkimo pagrindimas (jei taip, kaip bus užtikrinta)	0
E dalis. Priemonės rezultato rodikliai:	
SP rezultato rodiklių taikymas priemonei:	
R.3	Ne
R.37	Taip
R.39	Taip
R.41	Taip
R.42	Ne
VPS rodiklių taikymas priemonei:	
JONI-P.1	Ne
JONI-P.2	Ne

JONI -P.3	Ne
JONI -P.4	Ne
JONI -P.5	Ne
JONI -P.6	Ne
JONI -P.7	Ne
JONI -P.8	Ne
JONI -P.9	Ne
JONI -P.10	Ne
F dalis. Pagal priemonę remiamų projektų pobūdis:	
Remiami pelno projektai	Taip
Remiami projektai, susiję su žinių perdavimu, įskaitant konsultacijas, mokymą ir keitimąsi žiniomis apie tvarią, ekonominę, socialinę, aplinką ir klimata sąsijusią veiklą (aktualu rodikliui L801)	Ne
Remiami projektai, susiję su gamintojų organizacijomis, vietinėmis rinkomis, trumpomis tiekimo grandinėmis ir kokybės schemomis, įskaitant paramą investicijoms, rinkodaros veiklą ir kt. (aktualu rodikliui L802)	Ne
Remiami projektai, susiję su atsinaujinančios energijos gamybos pajėgumais, įskaitant biologinę (aktualu rodikliui L803)	Ne
Remiami projektai, prisidedantys prie aplinkos tvarumo, klimato kaitos švelninimo bei prisitaikymo prie jos tikslų įgyvendinimo kaimo vietovėse (aktualu rodikliui L804)	Ne
Remiami projektai, kurie kuria darbo vietas (aktualu rodikliui L805)	Taip
Remiami kaimo verslų, įskaitant bioekonomiką, projektai (aktualu rodikliui L 806)	Taip

Remiami projektai, susiję su sumanių kaimų strategijomis (aktualu rodikliui L807)	Ne
Remiami projektai, gerinantys paslaugų prieinamumą ir infrastruktūrą (aktualu rodikliui L808)	Taip
Remiami socialinės įtraukties projektai (aktualu rodikliui L809)	Ne
	2 priemonė
Priemonės pavadinimas	Parama ne žemės ūkio verslo plėtrai
Priemonės rūšis	Ne žemės ūkio verslo plėtra
VVG teritorijos poreikių, kuriuos tenkina priemonė, skaičius	1
BŽŪP tikslų, kuriuos įgyvendina priemonė, skaičius	1
Pagrindinis BŽŪP tikslas, kurį įgyvendina VPS priemonė	SO8. Skatinti užimtumą, augimą, lyčių lygybę, įskaitant moterų dalyvavimą ūkininkavimo veikloje, socialinę įtrauktį ir vietos plėtrą kaimo vietovėse, įskaitant žiedinę bioekonomiką ir tvarią miškininkystę
Ar priemonė prisideda prie 4 konkretaus BŽŪP tikslo? (tikslas nurodytas 5 lape)	Ne
Ar priemonė prisideda prie 5 konkretaus BŽŪP tikslo? (tikslas nurodytas 5 lape)	Ne
Ar priemonė prisideda prie 6 konkretaus BŽŪP tikslo? (tikslas nurodytas 5 lape)	Ne
Ar priemonė prisideda prie 9 konkretaus BŽŪP tikslo? (tikslas nurodytas 5 lape)	Ne
A dalis. Priemonės intervencijos logika:	
Priemonės tikslas, ryšys su pagrindiniu BŽŪP tikslu ir VVG teritorijos poreikiais (problemomis ir (arba) potencialu), ryšys su VPS tema (jei taikoma)	Priemonės tikslas – skatinti ne žemės ūkio verslų plėtrą, skatinant užimtumą. Priemonė prisideda prie pagrindinio BŽŪP tikslo SO8, plėtojant esamus verslus, bus skatinamas ekonomikos augimas, įskaitant žiedinę bioekonomiką, kuriamos darbo vietos, skatinamas užimtumas. Priemone bus prisidėta: prie (R.37) ekonomikos augimo ir darbo vietų kūrimo; prie (R.39) kaimo ekonomikos plėtojimo, įskaitant bioekonomikos įmones, prie (R.41) sudarytos sąlygos gyventojams naudotis paslaugomis. Ši priemonė tenkins iškeltus poreikius ir spręs problemas, skatins teritorijos ekonominį potencialą, verslumo lygį, kurs

	trukstamas paslaugas vietos gyventojams. Priemonė atitinka temą „Verslumo aktyvinimas ir socialinė įtrauktis 2023–2029 m. Joniškio rajono partnerystės vietos veiklos grupės teritorijoje”.
Pokytis, kurio siekiama VPS priemone	Ši priemonė prisidės prie poreikio Nr.1 tenkinimo. Priemonė skatins esamų verslo subjektų plėtrą, įskaitant ir bioekonomikos įmones, didins gyventojų užimtumą, prisidės prie naujų darbo vietų kūrimo. Įgyvendinus VPS bus pasiektas pokytis: plėtojami verslo subjektai, sudarytos naudotis paslaugomis, sukurtos naujos darbo vietos.
Kaip priemonė prisidės prie horizontalaus tikslo d įgyvendinimo? (pildoma, jei taikoma)	Nustatant atrankos kriterijus, didesnis dėmesys projektams, kurie prisidės prie klimato kaitos švelninimo ir prisitaikymo prie jos, be kita ko, mažinant išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį ir didinant anglies dioksido sekvestraciją, taip pat plėtoti tvariąją energetiką.
Kaip priemonė prisidės prie horizontalaus tikslo e įgyvendinimo? (pildoma, jei taikoma)	Nustatant atrankos kriterijus, didesnis dėmesys projektams, kurie skatins tvarų vystymąsi ir veiksmingą tokių gamtos išteklių kaip vanduo, dirvožemis ir oras, valdymą, be kita ko, mažinant priklausomybę nuo cheminių medžiagų.
Kaip priemonė prisidės prie horizontalaus tikslo f įgyvendinimo? (pildoma, jei taikoma)	0
Kaip priemonė prisidės prie horizontalaus tikslo i įgyvendinimo? (pildoma, jei taikoma)	Nustatant atrankos kriterijus, didesnis dėmesys projektams, kurie gerina tai, kaip Sąjungos žemės ūkio sektorius tenkina visuomenės poreikius, susijusius su maistu ir sveikata, įskaitant aukštos kokybės, saugius ir maistingus maisto produktus, pagamintus tvariu būdu, mažinti maisto atliekas, didinti gyvūnų gerovę ir kovoti su antimikrobinu atsparumu.
B dalis. Pareiškėjų ir projektų tinkamumo sąlygos, projektų atrankos principai:	
Pagal priemonę remiamos veiklos	Remiama esamų verslų plėtra, apimanti įvairius ne žemės ūkio verslus, produktų gamybą, apdorojimą, perdirbimą, jų pardavimą, įvairių paslaugų teikimą, įskaitant paslaugas žemės ūkiui, žiedinės bioekonomikos veiklas, taip pat aktyvaus poilsio ir turizmo paslaugų plėtrą. Veikla turi būti vykdoma VVG teritorijoje, išskyrus išvežamąsias paslaugas.
Tinkami pareiškėjai ir partneriai (jei taikomas reikalavimas projektus įgyvendinti su partneriais)	Fiziniai ir juridiniai asmenys, registruoti VVG teritorijoje, atitinkantys labai mažai, mažai ir vidutinei įmonei keliamus reikalavimus. Fizinis asmuo, vykdančias veiklą, juridinis asmuo, registruotas ne trumpiau kaip 12 mėnesių.
Priemonės tikslinė grupė (pildoma, jei nesutampa su tinkamais pareiškėjais ir (arba) partneriais)	0
Tinkamumo sąlygos pareiškėjams ir projektams	

Projektų atrankos principai	Didesnis dėmesys skiriamas jaunimui, aplinkosaugai, efektyviam paramos lėšų naudojimui.
Planuojamų kvietimų teikti paraiškas skaičius	0
C dalis. Paramos dydžiai:	
Didžiausia paramos suma vietos projektui, Eur	104 579,00
Paramos lyginamoji dalis, proc.	65
Planuojama paramos suma priemonei, Eur	313 737,00
Planuojama paremti projektų (rodiklis L700)	3
Paaškinimas, kaip nustatyta rodiklio L700 reikšmė	Pagal priemonę planuojamas paremti projektų skaičius apskaičiuotas pagal maksimalią paramos sumą 313 737,00: 104 579,00=3
D dalis. Priemonės indėlis į ES ir nacionalinių horizontaliųjų principų įgyvendinimą:	
Subregioninės vietovės principas:	
Ar siekiama, kad pagal priemonę finansuojami projektai apimtų visas VVG teritorijos seniūnijas?	Ne
Pasirinkimo pagrindimas	0
Partnerystės principas:	
Ar siekiama, kad pagal priemonę finansuojami projektai būtų vykdomi su partneriais?	Ne
Pasirinkimo pagrindimas	Neaktulu
Inovacijų principas:	
Ar siekiama, kad pagal priemonę finansuojami projektai būtų skirti inovacijoms vietos lygiu diegti?	Taip, pasirinktinai
Pasirinkimo pagrindimas	Kaip vienas iš kriterijų numatytas „Projekte diegiamos inovacijos teritorijos ir (arba) rajono lygmeniu“. Inovacija bus vertinama pagal Žemės ūkio ministerijos paruoštą inovacijų metodiką. Įgyvendintos VPS patirtis rodo, kad inovacijų skatinimas atrankos kriterijais pasiteisina.
Planuojama paremti projektų, skirtų inovacijoms vietos lygiu diegti (rodiklis L710)	1
Lyčių lygybė ir nediskriminavimas:	

Ar pagal priemonę finansuojami projektai, skirti lyčių lygybei ir nediskriminavimui?	Ne
Pasirinkimo pagrindimas (jei taip, kaip bus užtikrinta)	Netaikoma
Jaunimas:	
Ar pagal priemonę finansuojami projektai, skirti jaunimui?	Ne
Pasirinkimo pagrindimas (jei taip, kaip bus užtikrinta)	Netaikoma
E dalis. Priemonės rezultato rodikliai:	
SP rezultato rodiklių taikymas priemonei:	
R.3	Ne
R.37	Taip
R.39	Tap
R.41	Taip
R.42	Ne
VPS rodiklių taikymas priemonei:	
JONI-P.1	Ne
JONI-P.2	Ne
JONI-P.3	Ne
JONI-P.4	Ne
JONI-P.5	Ne
JONI-P.6	Ne
JONI-P.7	Ne
JONI-P.8	Ne
JONI-P.9	Ne
JONI-P.10	Ne
F dalis. Pagal priemonę remiamų projektų pobūdis:	
Remiami pelno projektai	Taip

Remiami projektai, susiję su žinių perdavimu, įskaitant konsultacijas, mokymą ir keitimąsi žiniomis apie tvarią, ekonominę, socialinę, aplinką ir klimata sąsąjančią veiklą (aktualu rodikliui L801)	Ne
Remiami projektai, susiję su gamintojų organizacijomis, vietinėmis rinkomis, trumpomis tiekimo grandinėmis ir kokybės schemomis, įskaitant paramą investicijoms, rinkodaros veiklą ir kt. (aktualu rodikliui L802)	Ne
Remiami projektai, susiję su atsinaujinančios energijos gamybos pajėgumais, įskaitant biologinę (aktualu rodikliui L803)	Ne
Remiami projektai, prisidedantys prie aplinkos tvarumo, klimato kaitos švelninimo bei prisitaikymo prie jos tikslų įgyvendinimo kaimo vietovėse (aktualu rodikliui L804)	Ne
Remiami projektai, kurie kuria darbo vietas (aktualu rodikliui L805)	Taip
Remiami kaimo verslų, įskaitant bioekonomiką, projektai (aktualu rodikliui L 806)	Taip
Remiami projektai, susiję su sumanių kaimų strategijomis (aktualu rodikliui L807)	Ne
Remiami projektai, gerinantys paslaugų prieinamumą ir infrastruktūrą (aktualu rodikliui L808)	Taip
Remiami socialinės įtraukties projektai (aktualu rodikliui L809)	Ne
	3 priemonė
Priemonės pavadinimas	Žemės ūkio verslas
Priemonės rūšis	Žemės ūkio verslas

VVG teritorijos poreikių, kuriuos tenkina priemonė, skaičius	1
BŽŪP tikslų, kuriuos įgyvendina priemonė, skaičius	1
Pagrindinis BŽŪP tikslas, kurį įgyvendina VPS priemonė	XCO. Modernizuoti sektorių skatinant žemės ūkio ir kaimo vietovių žinias, inovacijas ir skaitmeninimą bei dalijamąsi jomis, taip pat skatinant jų diegimą.
Ar priemonė prisideda prie 4 konkretaus BŽŪP tikslo? (tikslas nurodytas 5 lape)	Ne
Ar priemonė prisideda prie 5 konkretaus BŽŪP tikslo? (tikslas nurodytas 5 lape)	Ne
Ar priemonė prisideda prie 6 konkretaus BŽŪP tikslo? (tikslas nurodytas 5 lape)	Ne
Ar priemonė prisideda prie 9 konkretaus BŽŪP tikslo? (tikslas nurodytas 5 lape)	Ne
A dalis. Priemonės intervencijos logika:	
Priemonės tikslas, ryšys su pagrindiniu BŽŪP tikslu ir VVG teritorijos poreikiais (problemomis ir (arba) potencialu), ryšys su VPS tema (jei taikoma)	Priemonės tikslas – skatinti žemės ūkio inovacijas ir skaitmeninimą bei dalijamąsi jomis, taip pat skatinant jų diegimą. Priemonė prisideda prie XCO įgyvendinimo, nes priemone bus remiamos veiklos, kurios skatina modernizuoti žemės ūkio sektorių, diegti inovacijas, bei skaitmeninio technologijas juose. Priemone siekiama prisidėti prie ūkių skaitmeninio ir šio sektoriaus modernizavimo, Ūkininkų ir kitų asmenų skaitmeninių gebėjimų žemės ūkyje ugdyto (R.3), prie kaimo ekonomikos plėtojimo (R.39). Ši priemonė tenkins išskeltus poreikius ir spręs problemas, skatins teritorijos ekonominį potencialą, verslumo lygį. Priemonė atitinka temą „Verslumo aktyvinimas ir socialinė įtrauktis 2023–2029 m. Joniškio rajono partnerystės vietos veiklos grupės teritorijoje”.
Pokytis, kurio siekiama VPS priemone	Ši priemonė prisidės prie poreikio Nr. 1 tenkinimo. Priemonė skatins ekonominę žemės ūkio plėtrą, inovacijų diegimą, skaitmeninimą, vietos gyventojų užimtumą. Įgyvendinus VPS bus pasiektas pokytis: modernizuotas žemės ūkio sektorius, įdiegtos inovacijos ir skaitmeninio technologijos.
Kaip priemonė prisidės prie horizontalaus tikslo d įgyvendinimo? (pildoma, jei taikoma)	0
Kaip priemonė prisidės prie horizontalaus tikslo e įgyvendinimo? (pildoma, jei taikoma)	Nustatant atrankos kriterijus, didesnis dėmesys projektams, kurie skatins darnų vystymąsi ir veiksmingą tokių gamtos išteklių kaip vanduo,

	dirvožemis ir oras, valdymą, be kita ko, mažinant priklausomybę nuo cheminių medžiagų.
Kaip priemonė prisidės prie horizontalaus tikslo f įgyvendinimo? (pildoma, jei taikoma)	0
Kaip priemonė prisidės prie horizontalaus tikslo i įgyvendinimo? (pildoma, jei taikoma)	0
B dalis. Pareiškėjų ir projektų tinkamumo sąlygos, projektų atrankos principai:	
Pagal priemonę remiamos veiklos	Parama teikiama smulkaus ir vidutinio žemės ūkio verslo pradžiai ir plėtrai, įskaitant produktų gamybą, pardavimą, perdirbimą ir rinkodarą, diegiant skaitmeninius sprendimus. Įsigyjamos ir diegiamos skaitmeninės technologijos ir priemonės žemės ūkio vystumui, ūkininkų ir kitų asmenų skaitmeninių gebėjimų žemės ūkyje ugdymui. Veikla turi būti vykdoma VVG teritorijoje, išskyrus išvežamąsias paslaugas.
Tinkami pareiškėjai ir partneriai (jei taikomas reikalavimas projektus įgyvendinti su partneriais)	Juridiniai arba fiziniai asmenys, (ir ūkiai), registruoti VVG teritorijoje, atitinkantys labai mažai, mažai ir vidutinei įmonei keliamus reikalavimus.
Priemonės tikslinė grupė (pildoma, jei nesutampa su tinkamais pareiškėjais ir (arba) partneriais)	0
Tinkamumo sąlygos pareiškėjams ir projektams	0
Projektų atrankos principai	Didesnis dėmesys skiriamas jaunimui, aplinkosaugai, efektyviam paramos lėšų naudojimui.
Planuojamų kvietimų teikti paraiškas skaičius	2
C dalis. Paramos dydžiai:	
Didžiausia paramos suma vietos projektui, Eur	30 000,00
Paramos lyginamoji dalis, proc.	Iki 65 proc.
Planuojama paramos suma priemonei, Eur	60 000,00
Planuojama paremti projektų (rodiklis L700)	2
Paaškinimas, kaip nustatyta rodiklio L700 reikšmė	Pagal priemonę planuojamas paremti projektų skaičius apskaičiuotas pagal maksimalią paramos sumą 60 000,00: 30 000,00=2
D dalis. Priemonės indėlis į ES ir nacionalinių horizontaliųjų principų įgyvendinimą:	
<i>Subregioninės vietovės principas:</i>	

Ar siekiama, kad pagal priemonę finansuojami projektai apimtų visas VVG teritorijos seniūnijas?	Ne
Pasirinkimo pagrindimas	0
Partnerystės principas:	
Ar siekiama, kad pagal priemonę finansuojami projektai būtų vykdomi su partneriais?	Ne
Pasirinkimo pagrindimas	0
Inovacijų principas:	
Ar siekiama, kad pagal priemonę finansuojami projektai būtų skirti inovacijoms vietos lygiu diegti?	Taip
Pasirinkimo pagrindimas	Kaip vienas iš kriterijų numatytas „Projekte diegiamos inovacijos teritorijos ir (arba) rajono lygmeniu“. Inovacija bus vertinama pagal Žemės ūkio ministerijos paruoštą inovacijų metodiką. Įgyvendintos VPS patirtis rodo, kad inovacijų skatinimas atrankos kriterijais pasiteisina.
Planuojama paremti projektų, skirtų inovacijoms vietos lygiu diegti (rodiklis L710)	1
Lyčių lygybė ir nediskriminavimas:	
Ar pagal priemonę finansuojami projektai, skirti lyčių lygybei ir nediskriminavimui?	Ne
Pasirinkimo pagrindimas (jei taip, kaip bus užtikrinta)	0
Jaunimas:	
Ar pagal priemonę finansuojami projektai, skirti jaunimui?	Ne
Pasirinkimo pagrindimas (jei taip, kaip bus užtikrinta)	0
E dalis. Priemonės rezultato rodikliai:	
SP rezultato rodiklių taikymas priemonei:	
R.3	Taip
R.37	Ne
R.39	Ne
R.41	Ne
R.42	Ne

VPS rodiklių taikymas priemonei:	
JONI-P.1	Ne
JONI-P.2	Ne
JONI-P.3	Ne
JONI-P.4	Ne
JONI-P.5	Ne
JONI-P.6	Ne
JONI-P.7	Ne
JONI-P.8	Ne
JONI-P.9	Ne
JONI-P.10	Ne
F dalis. Pagal priemonę remiamų projektų pobūdis:	
Remiami pelno projektai	Taip
Remiami projektai, susiję su žinių perdavimu, įskaitant konsultacijas, mokymą ir keitimąsi žiniomis apie tvarią, ekonominę, socialinę, aplinką ir klimatą tausojančią veiklą (aktualu rodikliui L801)	Ne
Remiami projektai, susiję su gamintojų organizacijomis, vietinėmis rinkomis, trumpomis tiekimo grandinėmis ir kokybės schemomis, įskaitant paramą investicijoms, rinkodaros veiklą ir kt. (aktualu rodikliui L802)	Ne
Remiami projektai, susiję su atsinaujinančios energijos gamybos pajėgumais, įskaitant biologinę (aktualu rodikliui L803)	Ne
Remiami projektai, prisidedantys prie aplinkos tvarumo, klimato kaitos švelninimo bei prisitaikymo prie jos tikslų įgyvendinimo kaimo vietovėse (aktualu rodikliui L804)	Ne
Remiami projektai, kurie kuria darbo vietas (aktualu rodikliui L805)	Ne

Remiami kaimo verslų, įskaitant bioekonomiką, projektai (aktualu rodikliui L 806)	Ne
Remiami projektai, susiję su sumanių kaimų strategijomis (aktualu rodikliui L807)	Ne
Remiami projektai, gerinantys paslaugų prieinamumą ir infrastruktūrą (aktualu rodikliui L808)	Ne
Remiami socialinės įtraukties projektai (aktualu rodikliui L809)	Ne
	4 priemonė
Priemonės pavadinimas	NVO ekonominės veiklos skatinimas
Priemonės rūšis	Viešųjų paslaugų prieinamumo didinimas (ne pelno)
VVG teritorijos poreikių, kuriuos tenkina priemonė, skaičius	1
BŽŪP tikslų, kuriuos įgyvendina priemonė, skaičius	1
Pagrindinis BŽŪP tikslas, kurį įgyvendina VPS priemonė	SO8. Skatinti užimtumą, augimą, lyčių lygybę, įskaitant moterų dalyvavimą ūkininkavimo veikloje, socialinę įtrauktį ir vietos plėtrą kaimo vietovėse, įskaitant žiedinę bioekonomiką ir tvarią miškininkystę
Ar priemonė prisideda prie 4 konkretaus BŽŪP tikslo? (tikslas nurodytas 5 lape)	Ne
Ar priemonė prisideda prie 5 konkretaus BŽŪP tikslo? (tikslas nurodytas 5 lape)	Ne
Ar priemonė prisideda prie 6 konkretaus BŽŪP tikslo? (tikslas nurodytas 5 lape)	Ne
Ar priemonė prisideda prie 9 konkretaus BŽŪP tikslo? (tikslas nurodytas 5 lape)	Ne
A dalis. Priemonės intervencijos logika:	
Priemonės tikslas, ryšys su pagrindiniu BŽŪP tikslu ir VVG teritorijos poreikiais (problemomis ir (arba) potencialu), ryšys su VPS tema (jei taikoma)	Priemonės tikslas – skatinti NVO ekonominę veiklą, ugdant verslumą, didinant viešųjų paslaugų prieinamumą. Priemonė prisideda prie pagrindinio BŽŪP tikslo SO8, skatinant užimtumą, augimą, lyčių lygybę, socialinę įtrauktį ir vietos plėtrą kaimo vietovėse. Priemone bus prisidėta: (R.41) sudarytos sąlygos gyventojams naudotis paslaugomis ir

	<p>infrastruktūra. (R.42) viešųjų paslaugų prieinamumo didinimo.</p> <p>Ši priemonė skatins vietovės plėtrą ir ekonominę NVO veiklą, tenkins vietos gyventojų iškeltus poreikius ir spęs jų problemas, bus sudarytos sąlygos gyventojams naudotis paslaugomis. Priemonė atitinka temą „Verslumo aktyvinimas ir socialinė įtrauktis 2023–2029 m. Joniškio rajono partnerystės vietos veiklos grupės teritorijoje”.</p>
Pokytis, kurio siekiama VPS priemone	<p>Ši priemonė prisidės prie abiejų poreikių tenkinimo. Priemonė skatins NVO ekonominę veiklą, gyventojų užimtumą, socialinę įtrauktį.</p> <p>Įgyvendinus VPS bus pasiektas pokytis: paskatinta socialinė įtrauktis, padidintas socialinių paslaugų prieinamumas, sudarytos sąlygos vietos gyventojams naudotis paslaugomis.</p>
Kaip priemonė prisidės prie horizontalaus tikslo d įgyvendinimo? (pildoma, jei taikoma)	Nustatant atrankos kriterijus, didesnis dėmesys projektams, kurie prisidės prie klimato kaitos švelninimo ir prisitaikymo prie jos, taip pat plėtoti tvariąją energetiką.
Kaip priemonė prisidės prie horizontalaus tikslo e įgyvendinimo? (pildoma, jei taikoma)	0
Kaip priemonė prisidės prie horizontalaus tikslo f įgyvendinimo? (pildoma, jei taikoma)	0
Kaip priemonė prisidės prie horizontalaus tikslo i įgyvendinimo? (pildoma, jei taikoma)	0
B dalis. Pareiškėjų ir projektų tinkamumo sąlygos, projektų atrankos principai:	
Pagal priemonę remiamos veiklos	Parama skiriama NVO materialinės bazės kūrimui, NVO gyvybingumui didinti, verslumui skatinti: buitinių paslaugų teikimui, žemės ūkio produktų perdirbimui (sulčių spaudimui ir kt.), sodybų tvarkymo įrangai įsigyti ir kt., gūdžių įgijimui, informacijos sklaidai.
Tinkami pareiškėjai ir partneriai (jei taikomas reikalavimas projektus įgyvendinti su partneriais)	Nevyriausybės organizacijos, registruotos VVG teritorijoje.
Priemonės tikslinė grupė (pildoma, jei nesutampa su tinkamais pareiškėjais ir (arba) partneriais)	VVG teritorijos vietos gyventojai
Tinkamumo sąlygos pareiškėjams ir projektams	0
Projektų atrankos principai	Didesnis dėmesys skiriamas jaunimui, aplinkosaugai, efektyviam paramos lėšų naudojimui, negavusių paramos NVO aktyvumo skatinimui.
Planuojamų kvietimų teikti paraiškas skaičius	3

C dalis. Paramos dydžiai:	
Didžiausia paramos suma vietos projektui, Eur	35 790,00
Paramos lyginamoji dalis, proc.	Iki 95 proc.
Planuojama paramos suma priemonei, Eur	178 950,00
Planuojama paremti projektų (rodiklis L700)	5
Paaškinimas, kaip nustatyta rodiklio L700 reikšmė	Pagal priemonę planuojamas paremti projektų skaičius apskaičiuotas pagal maksimalią paramos sumą 178 950: 35790,00=5
D dalis. Priemonės indėlis į ES ir nacionalinių horizontaliųjų principų įgyvendinimą:	
Subregioninės vietovės principas:	
Ar siekiama, kad pagal priemonę finansuojami projektai apimtų visas VVG teritorijos seniūnijas?	Ne
Pasirinkimo pagrindimas	0
Partnerystės principas:	
Ar siekiama, kad pagal priemonę finansuojami projektai būtų vykdomi su partneriais?	Taip
Pasirinkimo pagrindimas	Siekama, kad ateitų daugiau naudos gavėjų per įvairias organizacijas. Siekiamas bendradarbiavimo skatinimas.
Inovacijų principas:	
Ar siekiama, kad pagal priemonę finansuojami projektai būtų skirti inovacijoms vietos lygiu diegti?	Ne
Pasirinkimo pagrindimas	0
Planuojama paremti projektų, skirtų inovacijoms vietos lygiu diegti (rodiklis L710)	0
Lyčių lygybė ir nediskriminavimas:	
Ar pagal priemonę finansuojami projektai, skirti lyčių lygybei ir nediskriminavimui?	Ne
Pasirinkimo pagrindimas (jei taip, kaip bus užtikrinta)	0
Jaunimas:	
Ar pagal priemonę finansuojami projektai, skirti jaunimui?	Ne

Pasirinkimo pagrindimas (jei taip, kaip bus užtikrinta)	0
E dalis. Priemonės rezultato rodikliai:	
<i>SP rezultato rodiklių taikymas priemonei:</i>	
R.3	Ne
R.37	Ne
R.39	Ne
R.41	Taip
R.42	Taip
<i>VPS rodiklių taikymas priemonei:</i>	
JONI-P.1	Ne
JONI-P.2	Ne
JONI-P.3	Ne
JONI-P.4	Ne
JONI-P.5	Ne
JONI-P.6	Ne
JONI-P.7	Ne
JONI-P.8	Ne
JONI-P.9	Ne
JONI-P.10	Ne
F dalis. Pagal priemonę remiamų projektų pobūdis:	
Remiami pelno projektai	Ne
Remiami projektai, susiję su žinių perdavimu, įskaitant konsultacijas, mokymą ir keitimąsi žiniomis apie tvarią, ekonominę, socialinę, aplinką ir klimatą tausojančią veiklą (aktualu rodikliui L801)	Ne
Remiami projektai, susiję su gamintojų organizacijomis, vietinėmis rinkomis, trumpomis tiekimo grandinėmis ir kokybės schemomis, įskaitant paramą investicijoms, rinkodaros veiklą ir kt. (aktualu rodikliui L802)	Ne

Remiami projektai, susiję su atsinaujinančios energijos gamybos pajėgumais, įskaitant biologinę (aktualu rodikliui L803)	Ne
Remiami projektai, prisidedantys prie aplinkos tvarumo, klimato kaitos švelninimo bei prisitaikymo prie jos tikslų įgyvendinimo kaimo vietovėse (aktualu rodikliui L804)	Ne
Remiami projektai, kurie kuria darbo vietas (aktualu rodikliui L805)	Ne
Remiami kaimo verslų, įskaitant bioekonomiką, projektai (aktualu rodikliui L 806)	Ne
Remiami projektai, susiję su sumanių kaimų strategijomis (aktualu rodikliui L807)	Ne
Remiami projektai, gerinantys paslaugų prieinamumą ir infrastruktūrą (aktualu rodikliui L808)	Taip
Remiami socialinės įtraukties projektai (aktualu rodikliui L809)	Ne

	5 priemonė
Priemonės pavadinimas	NVO socialinės veiklos aktyvinimas
Priemonės rūšis	Viešųjų paslaugų prieinamumo didinimas (ne pelno)
VVG teritorijos poreikių, kuriuos tenkina priemonė, skaičius	1
BŽŪP tikslų, kuriuos įgyvendina priemonė, skaičius	1
Pagrindinis BŽŪP tikslas, kurį įgyvendina VPS priemonė	SO8. Skatinti užimtumą, augimą, lyčių lygybę, įskaitant moterų dalyvavimą ūkininkavimo veikloje, socialinę įtrauktį ir vietos plėtrą kaimo vietovėse, įskaitant žiedinę bioekonomiką ir tvarią miškininkystę
Ar priemonė prisideda prie 4 konkretaus BŽŪP tikslo? (tikslas nurodytas 5 lape)	Ne

Ar priemonė prisideda prie 5 konkretaus BŽŪP tikslo? (tikslas nurodytas 5 lape)	Ne
Ar priemonė prisideda prie 6 konkretaus BŽŪP tikslo? (tikslas nurodytas 5 lape)	Ne
Ar priemonė prisideda prie 9 konkretaus BŽŪP tikslo? (tikslas nurodytas 5 lape)	Ne
A dalis. Priemonės intervencijos logika:	
Priemonės tikslas, ryšys su pagrindiniu BŽŪP tikslu ir VVG teritorijos poreikiais (problemomis ir (arba) potencialu), ryšys su VPS tema (jei taikoma)	Priemonės tikslas – aktyvinti NVO socialinę veiklą, mažinant socialinę atskirtį, didinant viešųjų paslaugų prieinamumą. Priemonė prisideda prie pagrindinio BŽŪP tikslo SO8, skatinant užimtumą, augimą, lyčių lygybę, socialinę įtrauktį ir vietos plėtrą kaimo vietovėse. Priemone bus prisidėta: (R.41) sudarytos sąlygos gyventojams naudotis paslaugomis ir infrastruktūra. (R.42) socialinės įtraukties skatinimas. Ši priemonė tenkins iškeltus poreikius ir spręs problemas. Priemonė atitinka temą „Verslumo aktyvinimas ir socialinė įtrauktis 2023–2029 m. Joniškio rajono partnerystės vietos veiklos grupės teritorijoje”.
Pokytis, kurio siekiama VPS priemone	Ši priemonė prisidės prie poreikio Nr.2 tenkinimo. Priemonė skatins NVO socialinę veiklą, gyventojų užimtumą, socialinę įtrauktį. Įgyvendinus VPS bus pasiektas pokytis: suaktyvinta NVO veikla, paskatinta socialinė įtrauktis, padidintas socialinių paslaugų prieinamumas, sudarytos sąlygos vietos gyventojams naudotis paslaugomis.
Kaip priemonė prisidės prie horizontalaus tikslo d įgyvendinimo? (pildoma, jei taikoma)	Nustatant atrankos kriterijus, didesnis dėmesys projektams, kurie prisidės prie klimato kaitos švelninimo ir prisitaikymo prie jos, taip pat plėtoti tvariąją energetiką.
Kaip priemonė prisidės prie horizontalaus tikslo e įgyvendinimo? (pildoma, jei taikoma)	0
Kaip priemonė prisidės prie horizontalaus tikslo f įgyvendinimo? (pildoma, jei taikoma)	0
Kaip priemonė prisidės prie horizontalaus tikslo i įgyvendinimo? (pildoma, jei taikoma)	0
B dalis. Pareiškėjų ir projektų tinkamumo sąlygos, projektų atrankos principai:	
Pagal priemonę remiamos veiklos	Parama skiriama NVO materialinės bazės stiprinimui, vykdant socialinę veiklą, teikiant įvairias socialines paslaugas, organizuojant edukacines programas,

	sveiko gyvenimo būdo propagavimą, švietėjiškos veiklos organizavimą, bendradarbiavimo veiklų organizavimą, įgūdžių įgijimui, informacijos sklaidai, įvairių renginių organizavimą.
Tinkami pareiškėjai ir partneriai (jei taikomas reikalavimas projektus įgyvendinti su partneriais)	Nevyriausybės organizacijos, registruotos VVG teritorijoje.
Priemonės tikslinė grupė (pildoma, jei nesutampa su tinkamais pareiškėjais ir (arba) partneriais)	VVG teritorijos vietos gyventojai
Tinkamumo sąlygos pareiškėjams ir projektams	0
Projektų atrankos principai	Didesnis dėmesys skiriamas aplinkosaugai, efektyviam paramos lėšų naudojimui, naujų veiklų/paslaugų atsiradimui, negavusių paramos NVO aktyvumo skatinimui.
Planuojamų kvietimų teikti paraiškas skaičius	2
C dalis. Paramos dydžiai:	
Didžiausia paramos suma vietos projektui, Eur	35 789,00
Paramos lyginamoji dalis, proc.	Iki 95 proc.
Planuojama paramos suma priemonei, Eur	178 945,00
Planuojama paremti projektų (rodiklis L700)	5
Paaiškinimas, kaip nustatyta rodiklio L700 reikšmė	Pagal priemonę planuojamas paremti projektų skaičius apskaičiuotas pagal maksimalią paramos sumą 178 945: 35789,00=5
D dalis. Priemonės indėlis į ES ir nacionalinių horizontaliųjų principų įgyvendinimą:	
Subregioninės vietovės principas:	
Ar siekiama, kad pagal priemonę finansuojami projektai apimtų visas VVG teritorijos seniūnijas?	Ne
Pasirinkimo pagrindimas	0
Partnerystės principas:	
Ar siekiama, kad pagal priemonę finansuojami projektai būtų vykdomi su partneriais?	Taip
Pasirinkimo pagrindimas	Siekama, kad ateitų daugiau naudos gavėjų per įvairias organizacijas. Siekiamas bendradarbiavimo skatinimas.
Inovacijų principas:	

Ar siekiama, kad pagal priemonę finansuojami projektai būtų skirti inovacijoms vietos lygiu diegti?	Taip
Pasirinkimo pagrindimas	Siekiama skatinti įvairias inovacijas vietos lygmeniu (NVO teritorijos), ypač socialines inovacijas.
Planuojama paremti projektų, skirtų inovacijoms vietos lygiu diegti (rodiklis L710)	2
Lyčių lygybė ir nediskriminavimas:	
Ar pagal priemonę finansuojami projektai, skirti lyčių lygybei ir nediskriminavimui?	Ne
Pasirinkimo pagrindimas (jei taip, kaip bus užtikrinta)	0
Jaunimas:	
Ar pagal priemonę finansuojami projektai, skirti jaunimui?	Ne
Pasirinkimo pagrindimas (jei taip, kaip bus užtikrinta)	0
E dalis. Priemonės rezultato rodikliai:	
SP rezultato rodiklių taikymas priemonei:	
R.3	Ne
R.37	Ne
R.39	Ne
R.41	Taip
R.42	Taip
VPS rodiklių taikymas priemonei:	
JONI-P.1	Ne
JONI-P.2	Ne
JONI-P.3	Ne
JONI-P.4	Ne
JONI-P.5	Ne
JONI-P.6	Ne
JONI-P.7	Ne
JONI-P.8	Ne
JONI-P.9	Ne

JONI-P.10	Ne
F dalis. Pagal priemonę remiamų projektų pobūdis:	
Remiami pelno projektai	Ne
Remiami projektai, susiję su žinių perdavimu, įskaitant konsultacijas, mokymą ir keitimąsi žiniomis apie tvarią, ekonominę, socialinę, aplinką ir klimatą tausojančią veiklą (aktualu rodikliui L801)	Ne
Remiami projektai, susiję su gamintojų organizacijomis, vietinėmis rinkomis, trumpomis tiekimo grandinėmis ir kokybės schemomis, įskaitant paramą investicijoms, rinkodaros veiklą ir kt. (aktualu rodikliui L802)	Ne
Remiami projektai, susiję su atsinaujinančios energijos gamybos pajėgumais, įskaitant biologinę (aktualu rodikliui L803)	Ne
Remiami projektai, prisidedantys prie aplinkos tvarumo, klimato kaitos švelninimo bei prisitaikymo prie jos tikslų įgyvendinimo kaimo vietovėse (aktualu rodikliui L804)	Ne
Remiami projektai, kurie kuria darbo vietas (aktualu rodikliui L805)	Ne
Remiami kaimo verslų, įskaitant bioekonomiką, projektai (aktualu rodikliui L 806)	Ne
Remiami projektai, susiję su sumanių kaimų strategijomis (aktualu rodikliui L807)	Ne
Remiami projektai, gerinantys paslaugų prieinamumą ir infrastruktūrą (aktualu rodikliui L808)	Taip
Remiami socialinės įtraukties projektai (aktualu rodikliui L809)	Taip

	6 priemonė
Priemonės pavadinimas	Parama vietos iniciatyvų įgyvendinimui
Priemonės rūšis	Veiklos projektai
VVG teritorijos poreikių, kuriuos tenkina priemonė, skaičius	1
BŽŪP tikslų, kuriuos įgyvendina priemonė, skaičius	1
Pagrindinis BŽŪP tikslas, kurį įgyvendina VPS priemonė	SO8. Skatinti užimtumą, augimą, lyčių lygybę, įskaitant moterų dalyvavimą ūkininkavimo veikloje, socialinę įtrauktį ir vietos plėtrą kaimo vietovėse, įskaitant žiedinę bioekonomiką ir tvarią miškininkystę
Ar priemonė prisideda prie 4 konkretaus BŽŪP tikslo? (tikslas nurodytas 5 lape)	Ne
Ar priemonė prisideda prie 5 konkretaus BŽŪP tikslo? (tikslas nurodytas 5 lape)	Ne
Ar priemonė prisideda prie 6 konkretaus BŽŪP tikslo? (tikslas nurodytas 5 lape)	Ne
Ar priemonė prisideda prie 9 konkretaus BŽŪP tikslo? (tikslas nurodytas 5 lape)	Ne
A dalis. Priemonės intervencijos logika:	
Priemonės tikslas, ryšys su pagrindiniu BŽŪP tikslu ir VVG teritorijos poreikiais (problemomis ir (arba) potencialu), ryšys su VPS tema (jei taikoma)	Priemonės tikslas – skatinti vietos iniciatyvas, bendruomeniškumą, socialinę įtrauktį, išsaugoti ir puoselėti krašto savitumą ir tradicijas, didinti užimtumą. Priemonė prisideda prie pagrindinio BŽŪP tikslo SO8, skatinant užimtumą, augimą, lyčių lygybę, socialinę įtrauktį. Priemone bus prisidėta prie (R.42) sudarant sąlygas įsitraukti į veiklas vaikams, senjorams ir kt. visuomenės grupėms, gyvenančioms kaimiškose vietovėse, turinčioms mažiau galimybių. Ši priemonė tenkins vietos gyventojų įvairių renginių, švietėjiškos veiklos, švenčių, stovyklų, ir kitų laisvaikio ir užimtumo veiklų trūkumą. Priemonė atitinka temą „Verslumo aktyvinimas ir socialinė įtrauktis 2023–2029 m. Joniškio rajono partnerystės vietos veiklos grupės teritorijoje”.
Pokytis, kurio siekiama VPS priemone	Ši priemonė prisidės prie poreikio Nr. 2 tenkinimo. Priemonė skatins vietos iniciatyvas, bendruomeniškumą, socialinę įtrauktį, didins užimtumą. Įgyvendinus VPS bus pasiektas pokytis: padidintas vietos gyventojų užimtumas, suaktyvinta NVO veikla, išplėtos įvairios veiklos, paskatinta socialinė įtrauktis.

Kaip priemonė prisidės prie horizontalaus tikslo d įgyvendinimo? (pildoma, jei taikoma)	Nustatant atrankos kriterijus, didesnis dėmesys skiriamas projektams, kurie prisidės prie klimato kaitos švelninimo, tvarumo, aplinkos tausojimo.
Kaip priemonė prisidės prie horizontalaus tikslo e įgyvendinimo? (pildoma, jei taikoma)	0
Kaip priemonė prisidės prie horizontalaus tikslo f įgyvendinimo? (pildoma, jei taikoma)	0
Kaip priemonė prisidės prie horizontalaus tikslo i įgyvendinimo? (pildoma, jei taikoma)	0
B dalis. Pareiškėjų ir projektų tinkamumo sąlygos, projektų atrankos principai:	
Pagal priemonę remiamos veiklos	Parama skiriama projektams, kurių metu vykdoma vienkartinė ar trumpalaikė veikla skirta investicijoms į žmogiškąjį kapitalą, o galutinis rezultatas nėra skirtas tam tikros paslaugos ar produkto sukūrimui ir teikimui projekto metu. Parama skiriama įvairių renginių, švietėjiškos veiklos, švenčių, stovyklų, patirties vizitų ar jų ciklų organizavimui, skirti gyventojų bendruomeniškumo skatinimui ir pan.
Tinkami pareiškėjai ir partneriai (jei taikomas reikalavimas projektus įgyvendinti su partneriais)	Nevyriausybės organizacijos, registruotos VVG teritorijoje.
Priemonės tikslinė grupė (pildoma, jei nesutampa su tinkamais pareiškėjais ir (arba) partneriais)	VVG teritorijos vietos gyventojai
Tinkamumo sąlygos pareiškėjams ir projektams	0
Projektų atrankos principai	Didesnis dėmesys skiriamas aplinkos tausojimui, efektyviam paramos lėšų naudojimui, negavusių paramos NVO aktyvumo skatinimui.
Planuojamų kvietimų teikti paraiškas skaičius	3
C dalis. Paramos dydžiai:	
Didžiausia paramos suma vietos projektui, Eur	18 500,00
Paramos lyginamoji dalis, proc.	Iki 90 proc.
Planuojama paramos suma priemonei, Eur	185 000,00
Planuojama paremti projektų (rodiklis L700)	10
Paaikškinimas, kaip nustatyta rodiklio L700 reikšmė	Pagal priemonę planuojamas paremti projektų skaičius apskaičiuotas pagal maksimalią paramos sumą 185 000,00: 18 500,00 =10
D dalis. Priemonės indėlis į ES ir nacionalinių horizontaliųjų principų įgyvendinimą:	

Subregioninės vietovės principas:	
Ar siekiama, kad pagal priemonę finansuojami projektai apimtų visas VVG teritorijos seniūnijas?	Ne
Pasirinkimo pagrindimas	0
Partnerystės principas:	
Ar siekiama, kad pagal priemonę finansuojami projektai būtų vykdomi su partneriais?	Taip
Pasirinkimo pagrindimas	Siekama, kad ateitų daugiau naudos gavėjų per įvairias organizacijas. Siekiamas bendradarbiavimo skatinimas.
Inovacijų principas:	
Ar siekiama, kad pagal priemonę finansuojami projektai būtų skirti inovacijoms vietos lygiu diegti?	Taip
Pasirinkimo pagrindimas	Siekama skatinti įvairias inovacijas vietos lygmeniu (NVO teritorijos), ypač socialines inovacijas.
Planuojama paremti projektų, skirtų inovacijoms vietos lygiu diegti (rodiklis L710)	2
Lyčių lygybė ir nediskriminavimas:	
Ar pagal priemonę finansuojami projektai, skirti lyčių lygybei ir nediskriminavimui?	Ne
Pasirinkimo pagrindimas (jei taip, kaip bus užtikrinta)	0
Jaunimas:	
Ar pagal priemonę finansuojami projektai, skirti jaunimui?	Ne
Pasirinkimo pagrindimas (jei taip, kaip bus užtikrinta)	0
E dalis. Priemonės rezultato rodikliai:	
SP rezultato rodiklių taikymas priemonei:	
R.3	Ne
R.37	Ne
R.39	Ne
R.41	Ne
R.42	Taip

VPS rodiklių taikymas priemonei:	
JONI-P.1	Ne
JONI-P.2	Ne
JONI-P.3	Ne
JONI-P.4	Ne
JONI-P.5	Ne
JONI-P.6	Ne
JONI-P.7	Ne
JONI-P.8	Ne
JONI-P.9	Ne
JONI-P.10	Ne
F dalis. Pagal priemonę remiamų projektų pobūdis:	
Remiami pelno projektai	Ne
Remiami projektai, susiję su žinių perdavimu, įskaitant konsultacijas, mokymą ir keitimąsi žiniomis apie tvarią, ekonominę, socialinę, aplinką ir klimataus tausojančią veiklą (aktualu rodikliui L801)	Ne
Remiami projektai, susiję su gamintojų organizacijomis, vietinėmis rinkomis, trumpomis tiekimo grandinėmis ir kokybės schemomis, įskaitant paramą investicijoms, rinkodaros veiklą ir kt. (aktualu rodikliui L802)	Ne
Remiami projektai, susiję su atsinaujinančios energijos gamybos pajėgumais, įskaitant biologinę (aktualu rodikliui L803)	Ne
Remiami projektai, prisidedantys prie aplinkos tvarumo, klimato kaitos švelninimo bei prisitaikymo prie jos tikslų įgyvendinimo kaimo vietovėse (aktualu rodikliui L804)	Ne
Remiami projektai, kurie kuria darbo vietas (aktualu rodikliui L805)	Ne

Remiami kaimo verslų, įskaitant bioekonomiką, projektai (aktualu rodikliui L 806)	Ne
Remiami projektai, susiję su sumanių kaimų strategijomis (aktualu rodikliui L807)	Ne
Remiami projektai, gerinantys paslaugų prieinamumą ir infrastruktūrą (aktualu rodikliui L808)	Ne
Remiami socialinės įtraukties projektai (aktualu rodikliui L809)	Taip

7 priemonė	
Priemonės pavadinimas	VVG teritorinis bendradarbiavimas
Priemonės rūšis	Teritorinis VVG bendradarbiavimas
VVG teritorijos poreikių, kuriuos tenkina priemonė, skaičius	1
BŽŪP tikslų, kuriuos įgyvendina priemonė, skaičius	1
Pagrindinis BŽŪP tikslas, kurį įgyvendina VPS priemonė	SO8. Skatinti užimtumą, augimą, lyčių lygybę, įskaitant moterų dalyvavimą ūkininkavimo veikloje, socialinę įtrauktį ir vietos plėtrą kaimo vietovėse, įskaitant žiedinę bioekonomiką ir tvarią miškininkystę
Ar priemonė prisideda prie 4 konkretaus BŽŪP tikslo? (tikslas nurodytas 5 lape)	Taip
Ar priemonė prisideda prie 5 konkretaus BŽŪP tikslo? (tikslas nurodytas 5 lape)	Ne
Ar priemonė prisideda prie 6 konkretaus BŽŪP tikslo? (tikslas nurodytas 5 lape)	Ne
Ar priemonė prisideda prie 9 konkretaus BŽŪP tikslo? (tikslas nurodytas 5 lape)	Taip
A dalis. Priemonės intervencijos logika:	
Priemonės tikslas, ryšys su pagrindiniu BŽŪP tikslu ir VVG teritorijos poreikiais (problemomis ir (arba) potencialu), ryšys su VPS tema (jei taikoma)	Priemonės tikslas – keistis gerąją patirtimi su kitomis VVG įgyvendinant temą „Verslumo aktyvinimas ir socialinė įtrauktis 2023–2029 m. Joniškio rajono partnerystės vietos veiklos grupės teritorijoje”.

	Priemonė prisideda prie pagrindinio BŽŪP tikslo SO8, skatinant užimtumą, augimą, lyčių lygybę, socialinę įtrauktį. Šia priemone bus siekiama atliepti gyventojų poreikius ir spręsti įvardintas problemas.
Pokytis, kurio siekiama VPS priemone	0
Kaip priemonė prisidės prie horizontalaus tikslo d įgyvendinimo? (pildoma, jei taikoma)	Siekiama susipažinti su gerosios praktikos pavyzdžiais diegiant inovacijas, prisidedančias prie neutralaus poveikio klimatui, atsinaujinančių energijos išteklių diegimui.
Kaip priemonė prisidės prie horizontalaus tikslo e įgyvendinimo? (pildoma, jei taikoma)	0
Kaip priemonė prisidės prie horizontalaus tikslo f įgyvendinimo? (pildoma, jei taikoma)	0
Kaip priemonė prisidės prie horizontalaus tikslo i įgyvendinimo? (pildoma, jei taikoma)	Skiriami balai projektams, kuriuos įgyvendinant bus tenkinami gyventojų poreikiai, susiję su maistu ir sveikata arba gyvūnų gerovės gerinimu.
B dalis. Pareiškėjų ir projektų tinkamumo sąlygos, projektų atrankos principai:	
Pagal priemonę remiamos veiklos	Remiamos teritorinio bendradarbiavimo veiklos su pasirinkta VVG.
Tinkami pareiškėjai ir partneriai (jei taikomas reikalavimas projektus įgyvendinti su partneriais)	VVG
Priemonės tikslinė grupė (pildoma, jei nesutampa su tinkamais pareiškėjais ir (arba) partneriais)	
Tinkamumo sąlygos pareiškėjams ir projektams	
Projektų atrankos principai	
Planuojamų kvietimų teikti paraiškas skaičius	
C dalis. Paramos dydžiai:	
Didžiausia paramos suma vietoj projektui, Eur	15000,00
Paramos lyginamoji dalis, proc.	Iki 95 proc.
Planuojama paramos suma priemonei, Eur	15000,00
Planuojama paremti projektų (rodiklis L700)	1
Paaškinimas, kaip nustatyta rodiklio L700 reikšmė	Pagal priemonę planuojamas paremti projektų skaičius apskaičiuotas pagal maksimalią paramos sumą 15000,00: 15000,00 =1

D dalis. Priemonės indėlis į ES ir nacionalinių horizontaliųjų principų įgyvendinimą:	
<i>Subregioninės vietovės principas:</i>	
Ar siekiama, kad pagal priemonę finansuojami projektai apimtų visas VVG teritorijos seniūnijas?	Ne
Pasirinkimo pagrindimas	0
<i>Partnerystės principas:</i>	
Ar siekiama, kad pagal priemonę finansuojami projektai būtų vykdomi su partneriais?	Taip
Pasirinkimo pagrindimas	Projektas įgyvendinamas bendradarbiaujant su pasirinkta VVG
<i>Inovacijų principas:</i>	
Ar siekiama, kad pagal priemonę finansuojami projektai būtų skirti inovacijoms vietos lygiu diegti?	Taip
Pasirinkimo pagrindimas	Siekama susipažinti su gerosios praktikos pavyzdžiais diegiant inovacijas, prisidedančias prie neutralaus poveikio klimatui, atsinaujinančių energijos išteklių diegimui.
Planuojama paremti projektų, skirtų inovacijoms vietos lygiu diegti (rodiklis L710)	0
<i>Lyčių lygybė ir nediskriminavimas:</i>	
Ar pagal priemonę finansuojami projektai, skirti lyčių lygybei ir nediskriminavimui?	Ne
Pasirinkimo pagrindimas (jei taip, kaip bus užtikrinta)	0
<i>Jaunimas:</i>	
Ar pagal priemonę finansuojami projektai, skirti jaunimui?	Ne
Pasirinkimo pagrindimas (jei taip, kaip bus užtikrinta)	0
E dalis. Priemonės rezultato rodikliai:	
<i>SP rezultato rodiklių taikymas priemonei:</i>	
R.3	Ne
R.37	Ne
R.39	Ne

R.41	Ne
R.42	Ne
VPS rodiklių taikymas priemonei:	
JONI-P.1	Ne
JONI-P.2	Ne
JONI-P.3	Ne
JONI-P.4	Ne
JONI-P.5	Ne
JONI-P.6	Ne
JONI-P.7	Ne
JONI-P.8	Ne
JONI-P.9	Ne
JONI-P.10	Ne
F dalis. Pagal priemonę remiamų projektų pobūdis:	
Remiami pelno projektai	Taip
Remiami projektai, susiję su žinių perdavimu, įskaitant konsultacijas, mokymą ir keitimąsi žiniomis apie tvarią, ekonominę, socialinę, aplinką ir klimatą tausojančią veiklą (aktualu rodikliui L801)	Ne
Remiami projektai, susiję su gamintojų organizacijomis, vietinėmis rinkomis, trumpomis tiekimo grandinėmis ir kokybės schemomis, įskaitant paramą investicijoms, rinkodaros veiklą ir kt. (aktualu rodikliui L802)	Ne
Remiami projektai, susiję su atsinaujinančios energijos gamybos pajėgumais, įskaitant biologinę (aktualu rodikliui L803)	Ne
Remiami projektai, prisidedantys prie aplinkos tvarumo, klimato kaitos švelninimo bei prisitaikymo prie jos tikslų įgyvendinimo kaimo vietovėse (aktualu rodikliui L804)	Ne

Remiami projektai, kurie kuria darbo vietas (aktualu rodikliui L805)	Ne
Remiami kaimo verslų, įskaitant bioekonomiką, projektai (aktualu rodikliui L 806)	Ne
Remiami projektai, susiję su sumanių kaimų strategijomis (aktualu rodikliui L807)	Ne
Remiami projektai, gerinantys paslaugų prieinamumą ir infrastruktūrą (aktualu rodikliui L808)	Ne
Remiami socialinės įtraukties projektai (aktualu rodikliui L809)	Ne

	8 priemonė
Priemonės pavadinimas	VVG tarptautinis bendradarbiavimas
Priemonės rūšis	Tarptautinis VVG bendradarbiavimas
VVG teritorijos poreikių, kuriuos tenkina priemonė, skaičius	1
BŽŪP tikslų, kuriuos įgyvendina priemonė, skaičius	1
Pagrindinis BŽŪP tikslas, kurį įgyvendina VPS priemonė	SO8. Skatinti užimtumą, augimą, lyčių lygybę, įskaitant moterų dalyvavimą ūkininkavimo veikloje, socialinę įtrauktį ir vietos plėtrą kaimo vietovėse, įskaitant žiedinę bioekonomiką ir tvarią miškininkystę
Ar priemonė prisideda prie 4 konkretaus BŽŪP tikslo? (tikslas nurodytas 5 lape)	Taip
Ar priemonė prisideda prie 5 konkretaus BŽŪP tikslo? (tikslas nurodytas 5 lape)	Ne
Ar priemonė prisideda prie 6 konkretaus BŽŪP tikslo? (tikslas nurodytas 5 lape)	Ne
Ar priemonė prisideda prie 9 konkretaus BŽŪP tikslo? (tikslas nurodytas 5 lape)	Taip
A dalis. Priemonės intervencijos logika:	

Priemonės tikslas, ryšys su pagrindiniu BŽŪP tikslu ir VVG teritorijos poreikiais (problemomis ir (arba) potencialu), ryšys su VPS tema (jei taikoma)	Priemonės tikslas – keistis gerąją patirtimi su kitomis VVG įgyvendinant temą „Verslumo aktyvinimas ir socialinė įtrauktis 2023–2029 m. Joniškio rajono partnerystės vietos veiklos grupės teritorijoje”. Priemonė prisideda prie pagrindinio BŽŪP tikslo SO8, skatinant užimtumą, augimą, lyčių lygybę, socialinę įtrauktį. Šia priemone bus siekiama atliepti gyventojų poreikius ir spręsti įvardintas problemas.
Pokytis, kurio siekiama VPS priemone	0
Kaip priemonė prisidės prie horizontalaus tikslo d įgyvendinimo? (pildoma, jei taikoma)	Siekiama susipažinti su gerosios praktikos pavyzdžiais diegiant inovacijas, prisidedančias prie neutralaus poveikio klimatui, atsinaujinančių energijos išteklių diegimui.
Kaip priemonė prisidės prie horizontalaus tikslo e įgyvendinimo? (pildoma, jei taikoma)	0
Kaip priemonė prisidės prie horizontalaus tikslo f įgyvendinimo? (pildoma, jei taikoma)	0
Kaip priemonė prisidės prie horizontalaus tikslo i įgyvendinimo? (pildoma, jei taikoma)	Skiriami balai projektams, kuriuos įgyvendinant bus tenkinami gyventojų poreikiai, susiję su maistu ir sveikata arba gyvūnų gerovės gerinimu.
B dalis. Pareiškėjų ir projektų tinkamumo sąlygos, projektų atrankos principai:	
Pagal priemonę remiamos veiklos	Remiamos tarptautinio bendradarbiavimo veiklos su pasirinkta VVG.
Tinkami pareiškėjai ir partneriai (jei taikomas reikalavimas projektus įgyvendinti su partneriais)	VVG
Priemonės tikslinė grupė (pildoma, jei nesutampa su tinkamais pareiškėjais ir (arba) partneriais)	
Tinkamumo sąlygos pareiškėjams ir projektams	
Projektų atrankos principai	
Planuojamų kvietimų teikti paraiškas skaičius	
C dalis. Paramos dydžiai:	
Didžiausia paramos suma vietoje projektui, Eur	15000,00
Paramos lyginamoji dalis, proc.	Iki 100 proc.
Planuojama paramos suma priemonei, Eur	15000,00
Planuojama paremti projektų (rodiklis L700)	1

Paaškinimas, kaip nustatyta rodiklio L700 reikšmė	Pagal priemonę planuojamas paremti projektų skaičius apskaičiuotas pagal maksimalią paramos sumą 15000,00: 15000,00 =1
D dalis. Priemonės indėlis į ES ir nacionalinių horizontaliųjų principų įgyvendinimą:	
Subregioninės vietovės principas:	
Ar siekiama, kad pagal priemonę finansuojami projektai apimtų visas VVG teritorijos seniūnijas?	Ne
Pasirinkimo pagrindimas	0
Partnerystės principas:	
Ar siekiama, kad pagal priemonę finansuojami projektai būtų vykdomi su partneriais?	Taip
Pasirinkimo pagrindimas	Projektas įgyvendinamas bendradarbiaujant su pasirinkta užsienio VVG
Inovacijų principas:	
Ar siekiama, kad pagal priemonę finansuojami projektai būtų skirti inovacijoms vietos lygiu diegti?	Taip
Pasirinkimo pagrindimas	Siekama susipažinti su gerosios praktikos pavyzdžiais diegiant inovacijas, prisidedančias prie neutralaus poveikio klimatui, atsinaujinančių energijos išteklių diegimui.
Planuojama paremti projektų, skirtų inovacijoms vietos lygiu diegti (rodiklis L710)	0
Lyčių lygybė ir nediskriminavimas:	
Ar pagal priemonę finansuojami projektai, skirti lyčių lygybei ir nediskriminavimui?	Ne
Pasirinkimo pagrindimas (jei taip, kaip bus užtikrinta)	0
Jaunimas:	
Ar pagal priemonę finansuojami projektai, skirti jaunimui?	Ne
Pasirinkimo pagrindimas (jei taip, kaip bus užtikrinta)	0
E dalis. Priemonės rezultato rodikliai:	
SP rezultato rodiklių taikymas priemonei:	
R.3	Ne
R.37	Ne

R.39	Ne
R.41	Ne
R.42	Ne
VPS rodiklių taikymas priemonei:	
JONI-P.1	Ne
JONI-P.2	Ne
JONI-P.3	Ne
JONI-P.4	Ne
JONI-P.5	Ne
JONI-P.6	Ne
JONI-P.7	Ne
JONI-P.8	Ne
JONI-P.9	Ne
JONI-P.10	Ne
F dalis. Pagal priemonę remiamų projektų pobūdis:	
Remiami pelno projektai	Taip
Remiami projektai, susiję su žinių perdavimu, įskaitant konsultacijas, mokymą ir keitimąsi žiniomis apie tvarią, ekonominę, socialinę, aplinką ir klimataus tausojančią veiklą (aktualu rodikliui L801)	Ne
Remiami projektai, susiję su gamintojų organizacijomis, vietinėmis rinkomis, trumpomis tiekimo grandinėmis ir kokybės schemomis, įskaitant paramą investicijoms, rinkodaros veiklą ir kt. (aktualu rodikliui L802)	Ne
Remiami projektai, susiję su atsinaujinančios energijos gamybos pajėgumais, įskaitant biologinę (aktualu rodikliui L803)	Ne

Remiami projektai, prisidedantys prie aplinkos tvarumo, klimato kaitos švelninimo bei prisitaikymo prie jos tikslų įgyvendinimo kaimo vietovėse (aktualu rodikliui L804)	Ne
Remiami projektai, kurie kuria darbo vietas (aktualu rodikliui L805)	Ne
Remiami kaimo verslų, įskaitant bioekonomiką, projektai (aktualu rodikliui L 806)	Ne
Remiami projektai, susiję su sumanių kaimų strategijomis (aktualu rodikliui L807)	Ne
Remiami projektai, gerinantys paslaugų prieinamumą ir infrastruktūrą (aktualu rodikliui L808)	Ne
Remiami socialinės įtraukties projektai (aktualu rodikliui L809)	Ne

10.5. VPS sąsaja su VVG teritorijos strateginiais dokumentais ir Europos Sąjungos Baltijos jūros regiono strategija (ESBJRS)

VPS sąsaja su VVG teritorijos strateginiais dokumentais ir Europos Sąjungos Baltijos jūros regiono strategija (ESBJRS) aprašyta **5 priede**.

10.6. VPS priemonių rezultato rodikliai

VPS priemonių rezultato rodikliai, jų reikšmių pagrindimas ir planuojamų sukurti darbo vietų paskirstymas pagal amžių ir lytį pateikti **4 priede**.

11. Preliminarus VPS įgyvendinimo planas

VPS priemonės numeris	VPS priemonė	Planuojama paramos suma priemonei, Eur.	Planuoja mas kvietimų skaičius	Kvietimų suma, Eur	2024 m.	2025 m.

					I ketv.	II ketv.	III ketv.	IV ketv.	I ketv.	II ketv.	III ketv.	IV ketv.
1 priemonė	Parama ne žemės ūkio verslo pradžiai	209157,00	2	209157,00	0,00	67919,00	0,00	0,00	141238,00	0,00	0,00	0,00
2 priemonė	Parama ne žemės ūkio verslo plėtrai	209158,00	2	209158,00	0,00	104579,00	0,00	0,00	104579,00	0,00	0,00	0,00
3 priemonė	Žemės ūkio verslas	30000,00	1	30000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	30000,00	0,00	0,00
4 priemonė	NVO ekonominės veiklos skatinimas	27502,00	1	27502,00	0,00	27502,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
5 priemonė	NVO socialinės veiklos aktyvinimas	50183,00	1	50183,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	50183,00	0,00	0,00
6 priemonė	Parama vietos iniciatyvų įgyvendinimui	74000,00	1	74000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	74000,00	0,00	0,00	0,00
7 priemonė	VVG teritorinis bendradarbiavimas				0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
8 priemonė	VVG tarptautinis bendradarbiavimas	15000,00			0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Iš viso	615000,00	9	600000,00	0,00	20000,00	0,00	0,00	178579,00	80183,00	15000,00	0,00

VPS priemonės numeris	VPS priemonė	Planuojama paramos suma priemonei, Eur.	Planuojamas kvietimų skaičius	Kvietimų suma, Eur	2026 m.				2027 m.			
					I ketv.	II ketv.	III ketv.	IV ketv.	I ketv.	II ketv.	III ketv.	IV ketv.
1 priemonė	Parama ne žemės ūkio verslo pradžiai				0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2 priemonė	Parama ne žemės ūkio verslo plėtrai	104579,00	1	104579,00	104579,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
3 priemonė	Žemės ūkio verslas	30000,00	1	30000,00	30000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
4 priemonė	NVO ekonominės veiklos skatinimas	151448,00	2	151448,00	0,00	104421,00	0,00	0,00	47027,00	0,00	0,00	0,00
5 priemonė	NVO socialinės	128762,00	1	128762,00	0,00	0,00	0,00	0,00	128762,00	0,00	0,00	0,00

VPS priemonės numeris	VPS priemonė	Planuojama paramos suma priemonei, Eur.	Planuojamas kvietimų skaičius	Kvietimų suma, Eur	2028 m.				2029 m.			
					I ketv.	II ketv.	III ketv.	IV ketv.	I ketv.	II ketv.	III ketv.	IV ketv.
7 priemonė	VVG teritorinis bendradarbiavimas				0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
8 priemonė	VVG tarptautinis bendradarbiavimas				0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Iš viso	50000,00	1	50000,00	50000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

12. VPS finansinis planas

12.1. VPS išlaidos pagal išlaidų kategorijas ir priemonių rūšis

1	2	3	4	5	6	7
Išlaidų kategorija	Priemonės kodas (bendras)	Priemonės rūšis	VPS priemonių skaičius	Planuojama paramos suma, Eur	Išlaidų dalis, nuo atitinkamos kategorijos išlaidų, proc.	
Vietos projektų įgyvendinimo išlaidos	LEADER-20VVG-01	Ne žemės ūkio verslo pradžia	1	209 157,00	18,58	100
Vietos projektų įgyvendinimo išlaidos	LEADER-20VVG-02	Ne žemės ūkio verslo plėtra	1	313 737,00	27,87	
Vietos projektų įgyvendinimo išlaidos	LEADER-20VVG-03	Ne žemės ūkio verslo kūrimas ir plėtra	0	0,00	0,0	
Vietos projektų įgyvendinimo išlaidos	LEADER-20VVG-04	Ūkio subjektų (fizinį ir (arba) juridinių asmenų) bendradarbiavimas	0	0,00	0,0	
Vietos projektų įgyvendinimo išlaidos	LEADER-20VVG-05	Žemės ūkio verslas	1	60 000,00	5,33	
Vietos projektų įgyvendinimo išlaidos	LEADER-20VVG-06	Socialinis verslas	0	0,00	0,0	
Vietos projektų įgyvendinimo išlaidos	LEADER-20VVG-07	Bendruomeninis verslas	2	0,00	0,00	
Vietos projektų įgyvendinimo išlaidos	LEADER-20VVG-08	Viešųjų paslaugų prieinamumo didinimas (ne pelno)	0	357 895,00	31,79	

1	2	3	4	5	6	7
Išlaidų kategorija	Priemonės kodas (bendras)	Priemonės rūšis	VPS priemonių skaičius	Planuojama paramos suma, Eur	Išlaidų dalis, nuo atitinkamos kategorijos išlaidų, proc.	
Vietos projektų įgyvendinimo išlaidos	LEADER-20VVG-09	Veiklos projektai	1	185 000,00	16,43	
Vietos projektų įgyvendinimo išlaidos	LEADER-20VVG-10	Mokymų projektai	0	0,00	0,0	
VPS administravimo išlaidos	LEADER-20VVG-11	Teritorinis VVG bendradarbiavimas	1	15 000,00	5,33	100
VPS administravimo išlaidos	LEADER-20VVG-12	Tarptautinis VVG bendradarbiavimas	1	15 000,00	5,33	
VPS administravimo išlaidos	-	VVG veiklos išlaidos	0	231442,00	82,23	
VPS administravimo išlaidos	-	VVG teritorijos gyventojų aktyvumo skatinimo išlaidos	0	20 000,00	7,11	
Vietos projektų įgyvendinimo išlaidos, iš viso				1125789,00	80,00	100
VPS administravimo išlaidos, iš viso				281 442,00	20,00	
Iš viso				1407231	100	100

12.2. Metinis VPS išlaidų planas

1	2	3	4	5	6	7	8
Išlaidų kategorija	Planuojama išlaidų suma, iš viso, Eur	2024 m.	2025 m.	2026 m.	2027 m.	2028 m.	2029 m.
Planuojama metinė išlaidų suma, Eur							
Vietos projektų įgyvendinimo išlaidos	1125789	200000	400000	300000	175789	50000	0
VPS administravimo išlaidos (be VVG bendradarbiavimo projektų išlaidų)	251442	25000	50500	52000	51000	49942	23000
VVG bendradarbiavimo projektų išlaidos	30000	0	15000	15000	0	0	0
Iš viso	1407231	225000	465500	367000	226789	99942	23000

1	2	3	4	5	6	7	8
Išlaidų kategorija	Planuojama išlaidų suma, iš viso, Eur	2024 m.	2025 m.	2026 m.	2027 m.	2028 m.	2029 m.
Planuojama metinė išlaidų dalis, proc.							
Vietos projektų įgyvendinimo išlaidos	100	17,77	35,53	26,65	15,61	4,44	0
VPS administravimo išlaidos (be VVG bendradarbiavimo projektų išlaidų)	100	9,94	20,08	20,68	20,28	19,87	9,15
VVG bendradarbiavimo projektų išlaidos	100	0	50	50	0	0	0
Iš viso	100	15,99	33,08	26,08	16,12	7,10	1,63

13. ES ir nacionalinių horizontalių principų ir prioritetų įgyvendinimas

VPS priemonių indėlis į ES ir nacionalinių horizontalių principų ir prioritetų įgyvendinimą aprašytas VPS priemonių aprašymo D dalyje (VPS 9 dalis). Duomenys apie VPS priemonių, prisidedančių prie konkrečių horizontalių principų, skaičių apibendrinti lentelėje.

1	2
VPS priemonių skaičius, iš viso	8
Subregioninės vietovės principas:	
VPS priemonių, pagal kurias siekiama, kad finansuojami projektai apimtų visas VVG teritorijos seniūnijas, skaičius	0
Partnerystės principas:	
VPS priemonių, pagal kurias finansuojami projektai turi būti PRIVALOMAI vykdomi su partneriais, skaičius	
VPS priemonių, pagal kurias finansuojami projektai gali būti PASIRINKTINAI vykdomi su partneriais, skaičius	3
Inovacijų principas:	
VPS priemonių, pagal kurias finansuojami projektai turi būti PRIVALOMAI skirti inovacijoms vietos lygiu diegti, skaičius	1
VPS priemonių, pagal kurias finansuojami projektai gali būti PASIRINKTINAI skirti inovacijoms vietos lygiu diegti, skaičius	3
Planuojama paremti projektų, iš viso (rodiklis L700)	6
Planuojama paremti projektų, skirtų inovacijoms vietos lygiu diegti (rodiklis L710)	6
Projektų, skirtų inovacijoms vietos lygiu diegti, dalis, proc.	20
Lyčių lygybei ir nediskriminavimas:	
VPS priemonių, pagal kurias finansuojami projektai, skirti lyčių lygybei ir nediskriminavimui, skaičius	0
Jaunimas:	
VPS priemonių, pagal kurias finansuojami projektai, skirti jaunimui, skaičius	0

13.1. Subregioninės vietovės principas

Principo laikymasis rengiant VPS:

Rengiant VPS buvo laikomasi subregioninės vietovės principo. Į VVG teritoriją patenka viensėdžių, kaimo, miestelių ar miestų, kuriuose gyventojų skaičius neviršija 6 tūkst. gyventojų, išskyrus savivaldybės centro, teritorijos. Į VVG teritoriją patenka visa Joniškio r. sav. teritorija, išskyrus Joniškio miesto teritoriją. 2021 m. VVG teritorijos plotas siekė 1 151,79 km², arba 99,22 proc. visos savivaldybės teritorijos ploto. 2021 m. VVG teritorijos gyventojų skaičius buvo 12672. VVG teritoriją sudaro 10 kaimiškųjų seniūnijų: Gaižaičių, Gataučių, Joniškio, Kepalių, Kriukų, Rudiškių, Satkūnų, Saugėlaukio, Skaistgirio, Žagarės. VVG teritorija apima geografiniu, ekonominiu ir administraciniu požiūriu vientisą Joniškio rajono savivaldybės kaimiškąją teritoriją ir Žagarės miesto vietovę, į šią teritoriją neįeina tik pati Joniškio miesto teritorija.

Joniškio r. sav. teritorija, jos geografinė padėtis, aplinkosauginė būklė, aukštas natūralus ir ekonominis žemių derlingumas istoriniame tarpsnyje suformavo savitą socialinę ir ekonominę

erdvę. VVG teritorija išlaiko vientisumo statusą ir sudaro prielaidas integruotai kaimo vietovės plėtrai. Efektyvus šių išteklių panaudojimas sudaro prielaidas diversifikuoti kaimo verslus, didinti kaimo žmonių pajamas ir gerinti gyvenimo kokybę.

Kiekviena gyvenamoji vietovė turi savo išteklių, kultūrinių tradicijų išskirtinumą, kuris priklauso nuo bendros padėties VVG teritorijoje ir tuo pačiu įtakoja jos raidą. Gyventojų skaičius seniūnijose, jų tankis, aktualios problemos, poreikiai ir lūkesčiai labai priklauso nuo seniūnijos geografinės padėties, infrastruktūros būklės, susiklosčiusių tradicijų ir vietos išteklių bei įtakoja socialinių paslaugų prieinamumo ir plėtros galimybes. VVG teritorijoje yra numatyta integruota teritorijos plėtra, prieš tai nustatčius svarbiausias problemas ir išteklius šioms problemoms spręsti.

VVG, turėdama ilgametę patirtį rengiant ir įgyvendinant vietos plėtros strategijas, rengdama šią vietos plėtros strategiją naudojo LEADER metodą. Šis nuo 2004 m. taikomas metodas leido užmegzti stiprius socialinius ryšius su vietos bendruomene, kaimo gyventojais, verslo ir valdžios atstovais. Nuo 2004 m. gausus įgyvendintų projektų skaičius, kurių pagalba buvo sutvarkyta kaimo vietovių infrastruktūra, sukurti ir plėtojami verslai, kuriamos ir išlaikomos darbo vietos, nevyriausybinų organizacijų aktyvi veikla įgyvendinant projektus ir kt. rodo VVG ir VVG teritorijos gyventojų tamprus socialinius ryšius ir jų įtaką vietos bendruomenės požiūriui į integruotą VVG teritorijos plėtrą.

VVG įgyvendintų strategijų patirtis rodo, kad buvo sprendžiamos opiausios VVG gyvenamosios teritorijos problemos, tačiau beveik kiekvienoje gyvenamojoje teritorijoje liko daug neišspręstų problemų, todėl jų gyventojai, vietos valdžia, NVO ir kiti socialiniai partneriai aktyviai dalyvavo naujos savo gyvenamosios vietovės VPS kūrimo.

Vienas svarbiausių LEADER metodo principų – tai subregioninės vietovės principas, į vietovę orientuota vietos plėtros strategija. Tokioje teritorijoje lengviau nustatyti vietos pranašumus ir trūkumus, pavojus ir galimybes, vidinį potencialą ir didžiausias tvaraus vystymosi kliūtis. VVG, suprasdama jo svarbą ir taikydama šį metodą, nustatė pagrindinius VVG teritorijos vietos poreikius ir išteklius šių poreikių sprendimui.

VVG teritorijoje yra pakankami žmogiškieji, finansiniai ir ekonominiai ištekliai, sudarantys sąlygas sėkmingai įgyvendinti tvarią vietos plėtros strategiją. VVG, taikydama šį principą, atliko išsamią atstovaujama kaimo vietovių socialinės, ekonominės bei aplinkos situacijos analizę, padėjusią išsiaiškinti pagrindines VVG teritorijos problemas ir reikalingus išteklius joms spręsti. VVG atliko kaimo gyventojų poreikių analizę. Gyventojų poreikių tyrimas ne tik padėjo nustatyti esamas problemas ir žmonių lūkesčius – jis kartu įtraukė kaimo gyventojus į vietos plėtros strategijos rengimo procesą. Atliktos analizės leido nustatyti specifines, VVG teritorijai būdingas problemas ir iš jų sprendimų būtinybės išplaukiančias konkrečias vietos plėtros strategijos kryptis, kurios gali efektyviausiai prisidėti prie kaimo gyventojų gyvenimo kokybės gerinimo.

Rengdama naują VPS VVG organizavo susitikimus seniūnijose, kuriuose buvo atliekama anketinė apklausa, nagrinėjamos stiprybės, silpnybės, galimybės ir grėsmės, identifikuoti kiekvienos teritorijos ištekliai, aktyviai diskutuota dėl naujų projektų, nustatytos vietos gyventojų problemos ir poreikiai skirtingose VVG teritorijos vietovėse. Susitikimuose dalyvavo bendruomenių, verslo, jaunimo ir kitų NVO organizacijų atstovai, seniūnijų seniūnai, seniūnijų teritorijoje veikiančių įstaigų atstovai ir kiti veiklūs žmonės, kuriems rūpi kaimo ateitis. Tuo pagrindu seniūnijos parengė seniūnijų strategijas, nustatė projektų poreikius. Susumavus reitingavimo balus buvo sudaryti numatomų projektų eiliškumo sąrašai ir pateikti VVG.

Įgyvendinant 2016-2023 metų strategiją, NVO sėkmingai įgyvendino didelį skaičių projektų, spendžiančių gyventojų socialines problemas sprendimo. Tai rodo, kad dabartinis kaimo gyvenimas yra stiprių ir aktyvių bendruomenių, su pasiaukojimu dirbančių savo krašto labui, rankose. Bendruomenių aktyvistai, bendradarbiaudami su administracija bei valdžios atstovais, įgyvendindami projektus spendžia opiausias jų gyvenamosios teritorijos problemas. Tai rodo VVG teritorijos vietos bendruomenių susitelkimą bendriems VPS įgyvendinimo tikslams iki 2030 m.

VPS vizija bendrų tikslų siekimui, numatyti pagrindiniai poreikiai, priemonės. VPS rengimo metu buvo užtikrintas subregioninės vietovės principas, surastas bendras vietos gyventojų požiūris į

ilgalaikę VVG teritorijos plėtrą, sutelkta vietos bendruomenė siekti bendrų tikslų, įgyvendinant VPS iki 2030 m.

Principo laikymasis įgyvendinant VPS:

VVG ankstesnių VPS įgyvendinimo patirtis rodo, kad LEADER metodas prisidėjo prie socialinio kapitalo didėjimo. Jo dėka VVG teritorijos gyventojai, verslo ir pilietinės visuomenės organizacijos ryžosi įgyvendinti projektus. Pagerėjo kaimo gyventojų požiūris į savo vietovės ateitį ir galimybę patiems įgyvendinti užsibrėžtus tikslus, išaugo vietos gyventojų gebėjimai ir įgūdžiai bei pasitikėjimas savo jėgomis sprendžiant vietos problemas. VVG, ir toliau taikydamą šį metodą, telks vietos bendruomenę bendriems tikslams iki 2030 m. įgyvendinant VPS.

Iki šiol šis principas buvo sėkmingai įgyvendinamas: skatinamos veiklos ir projektai, išnaudojantys teritorinį, gamtinį, socialinį, kultūrinį konkrečios vietovės išskirtinumą, išnaudojant stiprybes ir galimybes. Subregioninės vietovės principo bus laikomasi ir ateityje.

LEADER metodas prisideda prie geresnio valdymo vietos lygiu vertinant pagal VVG santykių gerėjimą su socialiniais ir ekonominiais partneriais bei vietos valdžia. VPS įgyvendinimo sėkmę lems, kiek aktyviai į šį procesą įsitrauks VVG teritorijos vietos gyventojai, verslo bei valdžios atstovai.

VVG turi ilgametę praktiką įgyvendinant VPS, todėl, pasinaudodama patirtimi, ir tai suprasdama, vykdys VPS įgyvendinimo viešinimo sklaidą. Kiekvieniems metams bus parengiami VPS įgyvendinimo viešinimo planai „VPS įgyvendinimo veiksmų planas“. VVG skatins veikti kaimo gyventojus bei organizacijas ir ragins juos dalyvauti įgyvendinant VPS. VPS viešųjų ryšių specialistas nuolatos bendraus su potencialiais ir esamais vietos projektų paraiškų teikėjais, padės jiems generuoti vietos projektų idėjas, teiks konsultacijas rengiant paraiškas.

VPS įgyvendinimą užtikrins VVG administracijos darbuotojai. Įgyvendinant VPS bus organizuojami informaciniai renginiai, kurių metu bus pristatoma VPS, jos prioritetai, priemonės. Renginiai vyks kaimo gyventojams, vietos valdžios atstovams, vietos verslininkams ir kitiems potencialiems vietos projektų vykdytojams. Tokiu būdu bus užtikrinama ne tik informacijos sklaida, bet ir tinkamas lėšų panaudojimas VVG teritorijoje.

VVG, įvertinusi savo ilgametę patirtį, nustatė, kad LEADER metodu įgyvendinami vietos projektai kuria pridėtinę vertę, jie labiau prisideda prie vietos poreikių tenkinimo ir jų rezultatai yra tvaresni ir geriau dera su kitų VVG teritorijoje vykdomų projektų rezultatais. VVG teritorijoje įgyvendinami projektai labiausiai naudingi kaimo bendruomeninėms organizacijoms, kitoms nevyriausybinėms organizacijoms, verslui ir ne žemės ūkio verslui.

VVG teritorijos išskirtinumo ir specifinių pranašumų panaudojimas kuriant pridėtinę vertę bus vienas iš reikalavimų paramai gauti. VPS bus įgyvendinama atsižvelgiant į teritorijos ypatumus, orientuota į vietos gyventojų poreikius ir tinkamai panaudojant vietos išteklius. VPS įgyvendinimo dokumentuose bus numatyti reikalavimai, kad pareiškėjas privalės projekte aprašyti, kaip išnaudos konkrečios teritorijos (gyvenvietės ar seniūnijos) išskirtinumą ir pranašumus, kokia bus kuriama papildoma pridėtinė vertė. Tuo tikslu VVG numatys projektų vertinimo kriterijus, už kuriuos bus teikiami didesni balai.

13.2. „Iš apačios į viršų“ principas

Principo laikymasis rengiant VPS:

Rengiant VPS buvo laikomasi „iš apačios į viršų“ principo, kuris jau yra įprastas ir visą laiką taikomas VVG veikloje. Glaudžiai bendradarbiaudama su VVG teritorijos gyventojais ir organizacijomis, konsultuodama įvairiais klausimais, išklaudydama jų mintis bei planus VVG administracija nuolat jaučia teritorijos „pulsą“.

Kad rengiant VPS būtų užtikrintas aiškus VVG teritorijos poreikių ir VPS priemonių aktualumas, tinkamumas ir įvairovė, buvo atliekami papildomi VVG teritorijos gyventojų įtraukimo ir aktyvumo skatinimo veiksmai. Atliekant teritorijos situacijos ir SSGG analizę daug informacijos suteikė kiekvienos seniūnijos parengti dokumentai, kuriuose pateiktas trumpas seniūnijos pristatymas, žymesnės lankytinos vietos, gyventojų skaičius bei sudėtis, paminėti socialinės ir administracinės paskirties objektai, veikiančios visuomeninės nevyriausybinės organizacijos, verslai, paminėtos seniūnijos teritorijos problemos, atskirai apžvelgiant išskirtines moterų, jaunimo, socialinę atskirtį patiriančių asmenų problemas. Seniūnijų dokumentuose preliminariai numatytas ir projektų, padėsiančių spręsti problemas, skaičius pagal priemones.

2022 metų lapkričio – gruodžio mėnesiais buvo surengti susitikimai visose dešimtyje rajono seniūnijų. Į juos buvo kviečiamos čia veikiančios bendruomenės, kitos NVO, seniūnai, seniūnaičiai, ūkininkai, verslininkai, asmenys, planuojantys užsiimti verslu ateityje ir visi besidomintys vietos plėtros galimybėmis, tai yra asmenys, atstovaujantys skirtingus interesus (viešuosius ir privačius, socialinius ir ekonominius) bei skirtingus sektorius (pilietinės visuomenės, verslo ir valdžios). Vyko dalykiškos diskusijos, kurių metu gauta vertingos informacijos apie konkrečios teritorijos poreikius ir lūkesčius.

Siekiant sužinoti, įvertinti ir VPS atspindėti kiekvieno sektoriaus išskirtinius lūkesčius ir idėjas buvo rengti susitikimai su verslininkų asociacija, jaunimo organizacijomis. Buvo siūlyta organizuoti susitikimą su Ūkininkų sąjungos Joniškių skyriaus nariais, tačiau pastarieji susitikimo atsisakė, nes tie, kurie turi iniciatyvų, jau sudalyvavo susitikimuose seniūnijose ar išreiškė nuomonę anketose.

Teritorijos gyventojų nuomonė „iš apačios į viršų“ VPS rengėjams buvo perduodama ir viešosios nuomonės tyrimo anketomis, pildomomis internete. Iš viso gauta 117 anketų. Atsakymai apibendrinti, išanalizuoti.

Šie veiksmai leido gauti daug idėjų, iniciatyvų, nuomonių apibrėžiant VPS temą, pasirenkant VVG teritorijai aktualius BŽŪP tikslus ir ES bendruosius rezultato rodiklius, pasirenkant VPS priemones ir planuojant finansinius išteklius VPS įgyvendinti.

Principo laikymasis įgyvendinant VPS:

Dalyvauti VPS įgyvendinimo stebėsenoje, gauti informaciją apie VPS įgyvendinimo eigą ir rezultatus turi galimybę visi besidomintys VVG teritorijos gyventojai bei organizacijos, ne tik VVG nariai – jie kviečiami į susitikimus, konferencijas, informacinius renginius, kur gali pateikti savo poziciją. VVG nariams kasmet pateikiamos metinės VPS įgyvendinimo ataskaitos. Sudaroma galimybė įvertinti, ar VPS suplanuotos priemonės išlieka aktualios keičiantis situacijai VVG teritorijoje ir (arba) už jos ribų, ar VPS priemonės išlieka tinkamos atsižvelgiant į kintančius VVG teritorijos gyventojų, potencialių pareiškėjų ir naudos gavėjų poreikius ir esant būtinybei keisti VPS.

Dar platesnis įsitraukimo ratas pasiekiamas VPS įgyvendinimo rezultatų viešiniame, kuris vykdomas renginiuose, internetinėje svetainėje, socialiniuose tinkluose. Numatyta ir viešai skelbiama galimybė susisiekti su VPS įgyvendinimą administruojančiais asmenimis ir išreikšti savo poziciją.

Kvietimų teikti vietos projektų paraiškas dokumentacijos rengimo procese, vietos projektų atrankoje dalyvauja siauresnis asmenų ratas. VPS administruojančių darbuotojų parengtus kvietimų dokumentus peržiūri, turi kompetenciją keisti, tvirtina VVG valdyba, kuri sudaryta atidžiai laikantis skirtingų interesų bei skirtingų sektorių atstovavimo principo. Tokiu būdu vietos verslas, vietos valdžia ir pilietinė visuomenė įtraukiami į sprendimų priėmimo procesą tiek rengiant kvietimų teikti vietos projektus dokumentaciją, tiek kviečiant teikti vietos projektų paraiškas, tiek tvirtinant vietos projektus.

13.3. Partnerystės principas

Principo laikymasis rengiant VPS:

Partnerystės principas yra skirtas skatinti įvairių sektorių atstovų tarpusavio diskusijas bei nuomonių (interesų) derinimą, tačiau nei viena visuomenės grupė neturi įgyti dominuojančios galios. Partnerystės esmė užkoduota VVG kaip organizacijoje, kurios nariai yra viešųjų ir privačiųjų vietos socialinių ir ekonominių interesų grupių atstovai. Atidus kolegialaus valdymo organo formavimas, atmetant bet kurio iš sektorių dominavimo galimybę užtikrina partnerystės principo laikymąsi tiek priimant bet kokius sprendimus, tiek ir rengiant VPS.

Susitikimuose seniūnijose, kuriuose buvo renkamos teritorijos gyventojų bei organizacijų iniciatyvos bei lūkesčiai, dalyvaudavo visų sektorių atstovai: vietos valdžią atstovaujantys seniūnai, neretai – savivaldybės įstaigų darbuotojai (bibliotekininkai, kultūros darbuotojai ir kt.), kaimo bendruomenių ir kitų NVO atstovai, vietos verslininkai bei ūkininkai. Visų šių susitikimų metu buvo aktyviai diskutuojama, kokiomis proporcijomis rengiamoje VPS turėtų būti numatyta parama pelno ir ne pelno projektams, kiek iniciatyvų, kylančių iš seniūnijų ir kitų vietos valdžios atstovų turėtų kitų sektorių palaikymą, kaip verslo ar vietos valdžios atstovai galėtų prisidėti prie NVO iniciatyvų. Pažymėtina, kad susitikimuose vyko itin konstruktyvios diskusijos, o skirtingų sektorių atstovai nesivaržė dėl didesnės paramos dalies savo sektoriui, bet dalijosi idėjomis, kaip bendradarbiaujant siekti tikslų.

Surengta susitikimų dėl VPS rengimo su sektorių atstovais: 2022 m. gruodžio 19 d. vyko susitikimas su vietos valdžios atstovais, 2023 m. sausio 18 d. susitikimas su Joniškio verslininkų asociacija.

Principo laikymasis įgyvendinant VPS:

Partnerystė tarp pilietinės visuomenės, verslo ir vietos valdžios bus taikoma visuose vietos plėtros procesuose. VVG vertybė – atvirumas naujiems nariams – lemia tai, kad nariai atstovauja visus sektorius, tačiau nebūtinai lygiomis proporcijomis. Dauguma VVG narių atstovauja pilietinę visuomenę. Tačiau VVG kolegialus valdymo organas – valdyba bus formuojama labai atsakingai, atmetant bet kurio iš sektorių dominavimo galimybę ir užtikrinant, kad nei viena interesų grupė nekontroliuotų sprendimo priėmimo, t. y. kolegialaus valdymo organo sudėtyje nei viena interesų grupė negali turėti 50 ir daugiau procentų balsų.

Daugeliu svarbių klausimų sprendimus priiminės kolegialus valdymo organas, susidedantis iš 11 narių, atstovaujančių skirtingiems sektoriams.

5 valdybos nariai (45,45 proc.) – pilietinės visuomenės atstovai: VVG teritorijoje įsteigtų ir veikiančių bendruomeninių organizacijų ar kitų NVO skirti atstovai, kurių dalyvavimo VVG kolegialaus valdymo organo veikloje tikslas – atstovauti socialiniams interesams.

4 valdybos nariai (36,36 proc.) – verslo atstovai: VVG teritorijoje įsteigtų ir veikiančių privačių juridinių asmenų, privačių juridinių asmenų asociacijų arba fizinių asmenų, užsiimančių ekonomine veikla, asociacijų paskirti asmenys, taip pat fiziniai asmenys, besiverčiantys ekonomine veikla, kurių dalyvavimo kolegialaus VVG valdymo organo veikloje tikslas – atstovauti ekonominiams interesams.

2 valdybos nariai (18,18 proc.) – vietos valdžios atstovai, tai yra savivaldybės mero ar tarybos paskirti rinkti į kolegialaus valdymo organą asmenys, taip pat tos savivaldybės valdomos įmonės, administravimo subjekto ar kitos VVG teritorijoje veikiančios valstybės įstaigos, organizacijos, kurios atlieka viešojo administravimo funkciją ir (arba) teikia viešąsias paslaugas ir

yra VVG narės, atstovai, kurių dalyvavimo kolegialaus VVG valdymo organo veikloje tikslas – atstovauti viešąjį interesą.

Bus siekiama, kad sektorių atstovavimo proporcija būtų praktiškai įgyvendinama VVG sprendimų priėmimo lygmeniu, tai yra, kad kiekviename valdybos posėdyje dalyvautų visų sektorių nariai ir kad sprendimų priėmimo metu nei viena interesų grupė neturėtų 50 ir daugiau procentų balsų.

13.4. Bendradarbiavimo principas

Principo laikymasis rengiant VPS:

Rengiant VPS buvo laikomasi bendradarbiavimo principo, kuris skatina įgyvendinti VVG teritorinio ir tarptautinio bendradarbiavimo projektus ir kitus bendradarbiavimo veiksmus už VVG teritorijos ribų. 2020-2023 metais įgyvendinamas teritorinio bendradarbiavimo projektas „Kartos kartu“ (Nr. 44TT-KS-19-2-08615-PR001). Joniškio rajono partnerystės vietos veiklos grupė (koordinatorių), partneriai Telsių rajono vietos veiklos grupė, Prienų rajono vietos veiklos grupė ir Molėtų rajono vietos veiklos grupė „Keisdamiesi keičiamė“. Be džiuginančių tiesioginių projekto rezultatų, pažymėtina, kad galimybė nuolat bendrauti su projekto partneriais, lankytis vieniems pas kitus praturtino tiek projekto administratorius, tiek ir projekto dalyvius bei paskatino jų iniciatyvas, kurios yra vertingos rengiant Joniškio rajono partnerystės vietos veiklos grupės 2023–2029 m. vietos plėtros strategiją.

Bendradarbiavimas su kitomis Lietuvos VVG – tai reguliarūs kaimyninių rajonų vietos veiklos grupių susitikimai aktualijoms aptarti, kuriuose dalyvauja Joniškio rajono partnerystės vietos veiklos grupė, Akmenės rajono vietos veiklos grupė, Kelmės krašto partnerystės vietos veiklos grupė, Raseinių rajono vietos veiklos grupė „Raseinių krašto bendrija“, asociacija „Šiaulių rajono vietos veiklos grupė“, vietos veiklos grupė „Pakruojo rajono partnerystė“, vietos veiklos grupė „Radviliškio lyderis“. Susitikimai vyksta 2-4 kartus per metus, kai bendru sutarimu nutariama, kad atsirado poreikis. Susitikimo vieta ir iniciatorius keičiasi rotacijos principu. Šiuose susitikimuose aptariamos tiek 2014–2020 m. VPS įgyvendinimo, tiek ir 2023–2029 m. vietos plėtros strategijos rengimo aktualijos.

Kas 1-2 savaitės vyksta reguliarūs Šiaulių apskrities VVG susitikimai nuotoliniu būdu, inicijuojami apskrities atstovo VVG tinklo valdyboje (rotuojamas). Susitikimuose aptariamos tiek 2014–2020 m. VPS įgyvendinimo, tiek ir 2023–2027 m. vietos plėtros strategijos rengimo aktualijos.

Bendradarbiaujama su VVG tinklu (dalyvaujant gyvuose ir nuotoliniuose susitikimuose, mokymuose, forumo pobūdžio susirašinėjime), kartu sprendžiant aktualius klausimus, teikiant pasiūlymus teisės aktų projektams, aiškinantis teisės aktų nuostatas, dalijantis gerąja patirtimi.

2019-2021 metais įgyvendintas tarptautinio bendradarbiavimo projektas „Laukiniai stebuklai“ (Nr. 44TT-KS-18-4-04899-PR001). Projekto koordinatoriai Vaara-Karjalan Leader ry (Suomija). Joniškio rajono partnerystės vietos veiklos grupė yra šio projekto koordinatoriai Lietuvoje. Partneriai Cesio VVG (Latvija), Saldus VVG (Latvija), bei Utenos rajono vietos veiklos grupė. Projektas sulaukė itin palankių dalyvių atsiliepimų. Be džiuginančių tiesioginių projekto rezultatų, pažymėtina, kad galimybė nuolat bendrauti su projekto partneriais, lankytis vieniems pas kitus (dėl pandemijos grėsmės neįvyko nei suplanuota kelionė į Suomiją, nei jų atsakomasis vizitas) praturtino tiek projekto administratorius, tiek ir projekto dalyvius bei paskatino jų iniciatyvas, kurios yra vertingos rengiant 2023–2029 m. vietos plėtros strategiją.

Rengiant 2023–2029 m. vietos plėtros strategiją bendradarbiauta su Joniškio rajono savivaldybe: 2022-12-19 surengtas susitikimas su Joniškio rajono savivaldybės meru ir administracijos darbuotojais (iniciatorius VVG) aptariant aktualias priemones, rengiama VPS

derinta su savivaldybės strateginiu planu, gauta būtina informacija apie įvairiais pjūviais išnagrinėtą VVG teritorijos situaciją iš įvairių savivaldybės administracijos skyrių.

Bendradarbiauta su Joniškio verslininkų asociacija: 2023-01-18 įvyko susitikimas dėl rengiamos VPS, siekiant sužinoti verslo atstovų nuomones bei lūkesčius.

Išklaudyta jaunų žmonių nuomonė: 2023-02-28 įvyko nuotolinis susitikimas su jaunimo organizatorių atstovais.

Principo laikymasis įgyvendinant VPS:

Bendradarbiavimo principas bus užtikrintas VPS įgyvendinimo metu.

Bus tęsiamas bendradarbiavimas su kitomis Lietuvos vietos veiklos grupėmis:

- bus inicijuojami teritorinio bendradarbiavimo projektai, atliepiantys VPS temą „Verslumo aktyvinimas ir socialinė įtrauktis 2023-2029 m. Joniškio rajono partnerystės vietos veiklos grupės teritorijoje”.
- numatoma tęsti reguliarius susitikimus su kaimyninėmis VVG, kurių metu bus pristatomi gerosios praktikos pavyzdžiai, išmoktos pamokos, aptariamos bendradarbiavimo galimybės bei ieškoma efektyvesnių bendradarbiavimo formų;
- bus tęsiamas dalyvavimas nacionaliniame VVG tinkle, kuris yra naudingas dėl dalinimosi informacija ir patirtimi, galimybe greitai gauti atsakymus į kylančius klausimus.

Ketinama bendradarbiauti su užsienio VVG, todėl bus inicijuojami tarptautinio bendradarbiavimo projektai, atliepiantys VPS temą „Verslumo aktyvinimas ir socialinė įtrauktis 2023-2029 m. Joniškio rajono partnerystės vietos veiklos grupės teritorijoje”. Tarptautinis bendradarbiavimas vietos plėtrai suteikia papildomos europinės pridėtinės vertės. Dirbant kartu su užsienio partneriais ne tik įgyjama naujų žinių ir naujo supratimo, bet ir atsiranda stipresnės sąsajos tarp vietos poreikių ir tarptautinių iššūkių ar tendencijų.

13.5. Inovacijų principas

Principo laikymasis rengiant VPS:

Inovatyvumas yra esminis požymis, jog veikla yra efektyvi ir kuria didelę pridėtinę vertę, o inovacijos suprantamos plačiaja prasme, tai yra suradimas naujų socialinių, ekonominių, aplinkosauginių ar technologinių sprendimų VVG teritorijos poreikiams patenkinti.

Įgyvendinant Joniškio rajono partnerystės vietos veiklos grupės 2015 – 2023 m. vietos plėtros strategiją, skatinant vietos projektų pareiškėjus rengti inovatyvius projektus, už inovatyvumą buvo skiriami naudos ir kokybės balai šiose priemonėse/veiklos srityse: „Žemės ūkio veiklų ir su žemės ūkiu susijusių verslų kūrimas ir plėtra“ (LEADER-19.2-SAVA-1), „Ūkio ir verslo plėtra“ (LEADER-19.2-6), „Parama investicijoms į visų rūšių mažos apimties infrastruktūrą (reglamentuoja KPP)“ (LEADER-19.2-7.2), „Parama investicijoms į visų rūšių mažos apimties infrastruktūrą, siekiant Sumanaus kaimo strateginių tikslų“ (LEADER-19.2-7.3). Vietos projektų pareiškėjai trylikoje pateiktų vietos projektų įgyvendino inovacijas. Įgyvendinant vietos projektus buvo įrengtos saulės elektrinės, tiekiančios elektrą suplanuotam verslui, įsigyta įranga, skirta technologinio proceso modernizavimui (raštų pjovimo staklės, baldų plokščių pjovimo staklės, optinis sėklų rūšiuotuvai ir kt.), įgyvendinama produkto paslaugos inovacija (liofilizuoti produktai ir liofilizavimo paslauga). Infrastruktūros projektuose bendruomenės įsirengė saulės baterijų apšvietimą prie krepšinio aikštelės, bendruomenės namų, basų kojų tako.

Rengiant VPS susitikimų seniūnijose metu aptartas poreikis ir galimybės ieškoti naujų socialinių sprendimų vaikų vasaros užimtumui organizuoti, inovatyvių projektų įgyvendinimui, „žalių“ sprendimų integravimui į vietos projektus.

Tiek įgyvendinant Joniškio rajono partnerystės vietos veiklos grupės 2015 – 2023 m. vietos plėtros strategiją, tiek ir rengiant VPS taikytos organizacinės inovacijos. Tai įvairių nuotolinių susitikimų platformų (Microsoft Teams, ZOOM) taikymas organizuojant nuotolinius renginius, susirinkimus, darbo susitikimus, valdybos posėdžius, konsultuojant potencialius pareiškėjus. Nuotoliniuose apskrities VVG susitikimuose aptariami kitose VVG įgyvendinti inovatyvūs vietos projektai.

Nuolat taikoma dokumentų valdymo inovacija – dokumentai išsaugomi, redaguojami, jais dalinamasi naudojantis internetinės failų talpyklos ir sinchronizavimo paslauga Google.drive. Ji leidžia talpinti savo failus „debesyje“, redaguoti dokumentus, lenteles ir prezentacijas, dalintis failais kartu su kolegomis – VVG darbuotojais, VVG tinklu ir net su kitais savo įrenginiais, kai darbuotojui tenka dirbti iš kelių kompiuterių dėl iš dalies taikomo nuotolinio darbo.

Kaip organizacinė inovacija patvirtinta ir pagal situaciją naudojama VVG susirinkimo rašytine forma organizavimo tvarka.

Inovacija yra ir tai, kad visi mokėjimo prašymai, tiek vietos projektų, tiek VPS, teikti per ŽŪMIS sistemą. Vietos projektų paraiškos teikiamos elektroniniu paštu, pasirašytos elektroniniu parašu. VPS įgyvendinimo pradžioje tai buvo galimybė, kuria naudojosi kai kurie pareiškėjai, o nuo kvietimo Nr. 33 toks paraiškų teikimas yra privalomas.

Siekiant tirti VVG teritorijos gyventojų viešąją nuomonę naudotasi internetinėmis apklausų formomis.

Principo laikymasis įgyvendinant VPS:

Numatytos novatoriškos veiklos formos įgyvendinant VPS. Bus taikomos jau pasiteisinusios organizacinės inovacijos – įvairių nuotolinių susitikimų platformų taikymas organizuojant nuotolinius renginius, darbo susitikimus, valdybos posėdžius, konsultuojant potencialius pareiškėjus.

Bus taikoma dokumentų valdymo inovacija – dokumentai išsaugomi, redaguojami, jais dalinamasi naudojantis internetinės failų talpyklos ir sinchronizavimo paslauga.

Teikiant dokumentus institucijoms, renkant vietos projektų paraiškas bus aktyviai naudojama elektroniniu paštu bei elektroniniu parašu.

Potencialūs pareiškėjai bus skatinami rengiant projektų paraiškas rinktis inovatyvius sprendimus, vykdomi tokie idėjų generavimo ir sklaidos veiksmai kaip susipažinimas su inovatyviais vietos projektais tiek VVG teritorijoje, tiek ir už jos ribų. Gerosios praktikos pavyzdžiai, susiję su inovacijomis, bus viešinami VVG interneto svetainėje ir socialiniuose tinkluose. VPS visose priemonėse yra numatytas inovacijų principo siekimas.

13.6. Jaunimas

Principo laikymasis rengiant VPS:

Rengiant VPS jauni žmonės buvo įtraukti į VVG teritorijos situacijos ir poreikių analizės procesą, jų balsas buvo išgirstas kaip nuomonė „iš apačios“. Jauni žmonės (iki 40 metų amžiaus) kartu su kitais dalyvavo susitikimuose seniūnijose, susitikime su verslo atstovais. Dalyvių sąrašuose nebuvo prašoma nurodyti amžiaus, tačiau beveik visuose susitikimuose buvo žmonių, išsakančių jaunimo požiūrį, šeimų, auginančių vaikus, poreikius. Iš asmenų, dalyvavusių viešosios nuomonės tyrime, 6,0 proc. nurodė priklausantys iki 29 metų amžiaus grupei. 25,6 proc. dalyvavusių tyrime

yra nuo 30 iki 45 metų amžiaus, taigi, tikėtina, kad sulaukta pakankamai nuomonių iš jaunesnių nei 40 metų asmenų.

Rengiant VPS siekta susitikimų su VVG teritorijoje veikiančiomis jaunimo organizacijose. 2023-02-28 įvyko nuotolinis susitikimas su Lietuvos moksleivių sąjungos Joniškio mokinių savivaldų informavimo centro, Skaistgirio jaunimo klubo, Atviro jaunimo centro atstovais (amžiaus grupė 14-29 metai). Išklaudyti jų lūkesčiai bei nuomonės. Iš susitikimo paaiškėjo, kad jaunimo poreikiai, nors skiriasi savo idėjomis bei turiniu, tačiau „telpa“ tose pačiose priemonėse, kaip ir kiti NVO siūlomi ne pelno projektai.

Įgyvendinant VPS planuojama sukurti 6 darbo vietas, iš jų 2 darbo vietas asmenims iki 40 m. (imtina) (seikiant rodiklio N-R.37.4), 4 darbo vietas asmenims nuo 41 m. Įgyvendinant VPS numatytas priemonės vienas iš atrankos kriterijų bus numatytas jaunimo darbo vietų kūrimui ir jaunimo veiklos skatinimui.

Principo laikymasis įgyvendinant VPS:

Laikantis jaunimo principo, bus užtikrintas jaunų žmonių dalyvavimas VVG kolegialaus valdymo organo veikloje. Numatoma, kad iš 11 VVG valdybos narių, ne mažiau kaip 2 asmenys išrinkimo į valdybą dieną bus iki 29 metų amžiaus. Būdami valdybos nariais, jie bus įtraukti į daugelį VPS įgyvendinimo procesų: išsakys savo požiūrį aptariant vietos projektų atrankos kriterijus, tvirtins kvietimų teikti vietos projektų paraiškas dokumentaciją, vykdys VPS įgyvendinimo stebėseną. Kadangi VVG valdyba veikia kaip projektų atrankos komitetas, jauni valdybos nariai dalyvaus vietos projektų atrankos procese.

Vertinant ankstesnių metų patirtis, nėra jokių abejonių, kad jauni žmonės, nesantys valdybos nariais, dalyvaus tarptautinio bei teritorinio bendradarbiavimo projektų veiklose, svariai prisidės savo iniciatyvomis ir savanoriškais darbais rengiant ir įgyvendinant vietos projektus, dalindamiesi savo išpūdžiais reikšmingai prisidės prie projektų rezultatų viešinimo.

13.7. Lyčių lygybė ir nediskriminavimas

Principo laikymasis rengiant VPS:

Rengiant VPS buvo laikomasi lyčių lygybės, lygių galimybių ir nediskriminavimo principo. Nediskriminavimas dėl lyties, rasės, tautybės, pilietybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, negalios, lytinės orientacijos, etninės priklausomybės, religijos ir kitų diskriminacinių motyvų užkerta kelią susidaryti kliūtims arba galimybių apribojimams, kurie gali sukelti nepageidaujamas pasekmes moterims ar vyrams, taip pat visuomenės grupėms, galinčioms patirti diskriminaciją. Išimtis gali būti tik dėl amžiaus, nes įgyvendinant VPS yra leidžiama jaunų žmonių pozityvioji diskriminacija, kai kuriais atvejais jaunimui sudarant geresnes sąlygas.

Susitikimuose dėl VPS rengimo, kurie vyko seniūnijose, susitikime su verslo, jaunimo atstovais dalyvavo abiejų lyčių asmenys, turėjo galimybę dalyvauti asmenys, priklausantys visuomenės grupėms, galinčioms patirti diskriminaciją. Dalyvių sąrašuose nebuvo prašoma nurodyti priklausymo visuomenėms grupėms. Kur kas aiškesnis nuomonę išsakusių asmenų priklausymas visuomenėms grupėms ryškėja iš atsakusių į viešosios nuomonės tyrimo anketų klausimus. Iš dalyvavusių viešosios nuomonės tyrime: 24,8 proc. vyrų, 75,2 proc. moterų, 13,7 proc. - vyresni nei 65 metų amžiaus (15,4 proc. pensininkų), 3,4 proc. bedarbių, tačiau net 21,4 proc. nurodė, kad jų šeimoje yra bedarbių.

VPS rengimo metu bendraujant su gyventojais ar organizacijų atstovais nebuvo atvejų, kad kuri nors visuomenės grupė išsakytų kokius nors specifinius, skirtingus nei kitos visuomenės grupės poreikius. Kaip išimtį galima būtų vertinti asmenis patiriančius socialinę atskirtį dėl skurdo, priklausomybių, socialinės padėties. Susirūpinimą šios visuomenės grupės problemomis išsakydavo ne jie patys, bet šalia jų esančios ir situaciją matančios bei norinčios keisti bendruomenės. Susitikimuose dėl VPS rengimo buvo nuolat diskutuojama, ar tikslinga numatyti socialinio verslo priemonę kaip problemų sprendimą. Diskusijų metu aiškėjo, kad žmonės paviršutiniškai suvokia socialinio verslo priemonės esmę. Pasigilinus ir išsiaiškinus, kad socialinis verslas – tai verslo modelis, pagal kurį, išnaudojant rinkos mechanizmą, pelno siekimas susiejamas su visuomenei naudingais tikslais ir prioritetais, buvo išsakomos aiškios abejonės priemonės „socialinis verslas“ prasingumu, o tas susirūpinimas bei noras pagelbėti iš esmės yra socialinės veiklos aktyvinimas (be pelno siekimo), kuris vertinamas labai palankiai. Pažymėtina, kad susitikimuose būdavo išsakomas požiūris, kad, vengiant įvairias rizikas patiriančių asmenų stigmatizavimo, nereikėtų priemonėse jų nurodyti kaip tikslinę grupę, o kaip tik siekti integravimo per bendras veiklas.

VPS priemonėse numatyta galimybė abiejų lyčių asmenims dalyvauti projektų teikime bei naudotis projekto rezultatais.

Principo laikymasis įgyvendinant VPS:

Lyčių lygybės ir nediskriminavimo principas bus užtikrintas sudarant VVG kolegialų valdymo organą. Joniškio VVG valdyboje yra 11 narių, bus principingai laikomasi lyčių santykio 5:6. VVG teritorijoje aktualiausios visuomenės grupės, kurioms kyla rizika patirti diskriminaciją, yra asmenys, patiriantys socialinę atskirtį dėl skurdo, priklausomybių, socialinės padėties. Bent vienas VVG kolegialaus valdymo organo narys atstovaus socialinius interesus, t.y. bus VVG teritorijoje veikiančios (-ių) asmenų, turinčių negalią, ar kitos (-ų) organizacijos (-ų), ginančios (-ių) žmogaus teises, veikiančios (-ių) pažeidžiamų ir (ar) atskirtų visuomenės grupių teisių ir gerovės užtikrinimo srityse, atstovu.

Organizuojant VPS administracijos darbą lyčių lygybės ir nediskriminavimo principas bus išlaikomas priimant darbuotojus į atsiradusias laisvas darbo vietas atsižvelgiant tik į dalykines savybes bei kompetencijas, sudarant visiems lygias galimybes įsidarbinti nepriklausomai nuo lyties, rasės, tautybės, pilietybės, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, negalios, lytinės orientacijos, etninės priklausomybės, religijos ir kitų diskriminacinių motyvų.

Kiekviena vietos projekto paraiška, gauta įgyvendinant VPS, bus įvertinta pagal atitiktį moterų ir vyrų lygioms galimybėms, nediskriminavimo skatinimo dėl tautinės kilmės, religijos ar įsitikinimų, negalios, amžiaus, šeimyninės padėties, lytinės orientacijos.

Skirtingų lyčių ir kitų visuomenės grupių interesus atstovaujantys asmenys įsitrauks į VPS įgyvendinimo procesus per atstovavimą kolegialaus valdymo organo sudėtyje: išsakys savo požiūrį aptariant vietos projektų atrankos kriterijus, tvirtins kvietimų teikti vietos projektų paraiškas dokumentaciją, vykdys VPS įgyvendinimo stebėseną. Kadangi VVG valdyba veikia kaip projektų atrankos komitetas, skirtingų lyčių ir kitų visuomenės grupių interesus atstovaujantys valdybos nariai dalyvaus vietos projektų atrankos procese.

14. VPS viešinimo ir VVG teritorijos gyventojų aktyvumo skatinimo veiksmai

14.1. Informacija apie VPS viešinimą ir derinimą su visuomene VPS rengimo metu

VPS rengimo metu gautos pastabų ir veiksnių, kurių buvo imtasi reaguojant į pastabas, suvestinė pateikta **6 priede**.

14.2. VPS viešinimo ir VVG teritorijos gyventojų aktyvumo skatinimo strategija VPS įgyvendinimo metu

Viešinimo priemonės	Reguliarumas
Reguliaros	
<p>Gyventojų aktyvinimo renginiai. Prieš kiekvieną kvietimą bus vykdomi renginiai, kurių metu bus suteikiama informacija apie planuojamu kvietimus, suteikiant bendro pobūdžio konsultacijas projektų rengimo klausimais, reikalavimus pareiškėjams, remiamas veiklas, kitus reikalavimus.</p>	1 renginys per ketvirtį (arba pagal poreikį).
<p>Informaciniai renginiai. Renginiai skirti potencialiems pareiškėjams, projektų vykdytojams, siekiant suteikti svarbią informaciją paraiškų rengimo ir įgyvendinimo klausimais, supažindinti su VPS įgyvendinimo rezultatais.</p>	1 renginys per ketvirtį (arba pagal poreikį).
<p>Nuolatinis VPS įgyvendinimo eigos viešinimas interneto svetainėje: www.joniskiovg.lt VVG turi ilgametę patirtį viešinant VPS įgyvendinimą. VVG svetainėje, kaip ir iki šiol, bus viešinama visą VPS įgyvendinimo eigą: informacija susijusi su kvietimais, projektų vertinimo, tvirtinimo rezultatais. Informacija apie įgyvendinamus ir įgyvendintus projektus, metinės VPS įgyvendinimo ataskaitos ir visa kita svarbi informacija.</p>	Informacija bus atnaujinama nuolat.
<p>Socialinio tinklo „Facebook“ paskyroje teikiama informacija. VVG, turi ilgametę patirtį viešinant VPS įgyvendinimą „Facebook“ paskyroje. Kaip ir iki šiol, bus viešinama visa VPS įgyvendinimo eiga: informacija, susijusi su kvietimais, projektų vertinimo, tvirtinimo rezultatais, informacija apie planuojamus renginius, susitikimus, diskusijas.</p>	Informacija bus atnaujinama nuolat.
<p>VPS įgyvendinimo rezultatų pristatymas įvairiuose renginiuose: VVG visuotiniuose, valdybos susirinkimuose, dalyvaujant įvairiuose NVO, valdžios, verslo atstovų renginiuose, VVG tinklo renginiuose, Žemės ūkio ministerijos renginiuose ir kt.</p>	Pagal kvietimus į renginius.
<p>Viešinimo stendas</p>	Įrengtas VVG būstinėje, vieną kartą per VPS įgyvendinimą.

VVG turi ilgametę patirtį viešinant VPS įgyvendinimo eigą, pasiektus rezultatus. Tiek įgyvendinant Joniškio rajono partnerystės vietos veiklos grupės 2015 – 2023 m. vietos plėtros strategiją, tiek ir įgyvendinant naują VPS taikys viešinimo priemones. Tai įvairių nuotolinių susitikimų platformų (Microsoft Teams, ZOOM) naudojimas organizuojant nuotolinius renginius, susirinkimus, darbo susitikimus, valdybos posėdžius, konsultuojant potencialius pareiškėjus. VVG, įgyvendinusios ankstesnes ir Joniškio rajono partnerystės vietos veiklos grupės 2015 – 2023 m. vietos plėtros strategiją, patirtis rodo, kad užteko viešinimo veiksmų, kurie leido sėkmingai įgyvendinti visas strategijas ir pasiekti visus suplanuotus tikslus ir rezultatus. Todėl ir toliau taikys jau išbandytas ir efektyviausias viešinimo priemones.

15. VPS įgyvendinimo vidaus valdymo, stebėsenos ir vertinimo sistema

15.1. VPS įgyvendinimo vidaus valdymo, stebėsenos ir vertinimo sistemos apibūdinimas

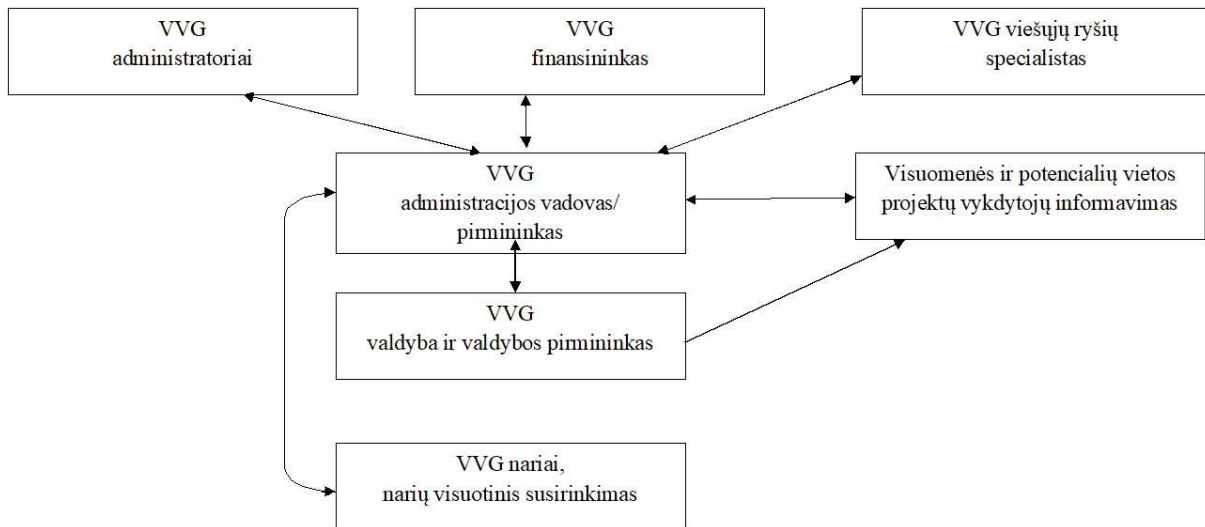
Vidaus valdymas – tai veiksmų visuma, kuriuos atliekant VVG administracinis aparatas organizuos VPS įgyvendinimą, vykdys kontrolę, koordinuos ir sieks užtikrinti skaidrų, efektyvų ir veiksmingą lėšų panaudojimą. VPS stebėsenos vidaus sistema – tai reguliarių ir sistemingų veiksmų visuma, kuriuos atliekant bus vykdomas kokybinių ir kiekybinių duomenų apie VPS įgyvendinimo eigą rinkimas, apibendrinimas ir teikimas. VPS įgyvendinimo valdymą ir stebėseną įgyvendins pagal VPS įgyvendinimo taisyklių nustatytą tvarką.

VPS įgyvendinimo vidinis vertinimas – tai VVG veikla, apimanti VPS įgyvendinimo stebėsenos duomenų ir rodiklių vertinimą, VPS įgyvendinimo problemų identifikavimą, Nacionalinės mokėjimo agentūros prie Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos ir (arba) Žemės ūkio ministerijos informavimą apie jas, siūlymų teikimą Nacionalinei mokėjimo agentūrai prie Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos ir (arba) Žemės ūkio ministerijai dėl VPS įgyvendinimo problemų sprendimo.

VVG už VPS įgyvendinimo rezultatus, įskaitant įgyvendintus VPS įgyvendinimo vidaus valdymo veiksmus, atsiskaitys teikdama metines VPS įgyvendinimo ataskaitas. VVG informuos Nacionalinę mokėjimo agentūrą prie Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos apie VPS įgyvendinimo valdymo, kontrolės ir patikrinimo sistemos trūkumus, nustatytus įgyvendinant VPS. Vykdydama VPS stebėseną, VVG teiks Nacionalinei mokėjimo agentūrai prie Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos metinę VPS įgyvendinimo ataskaitą už praėjusius metus ir ją viešins.

Už VPS įgyvendinimo vidinį vertinimą bus atsakinga VVG administracija, valdyba.

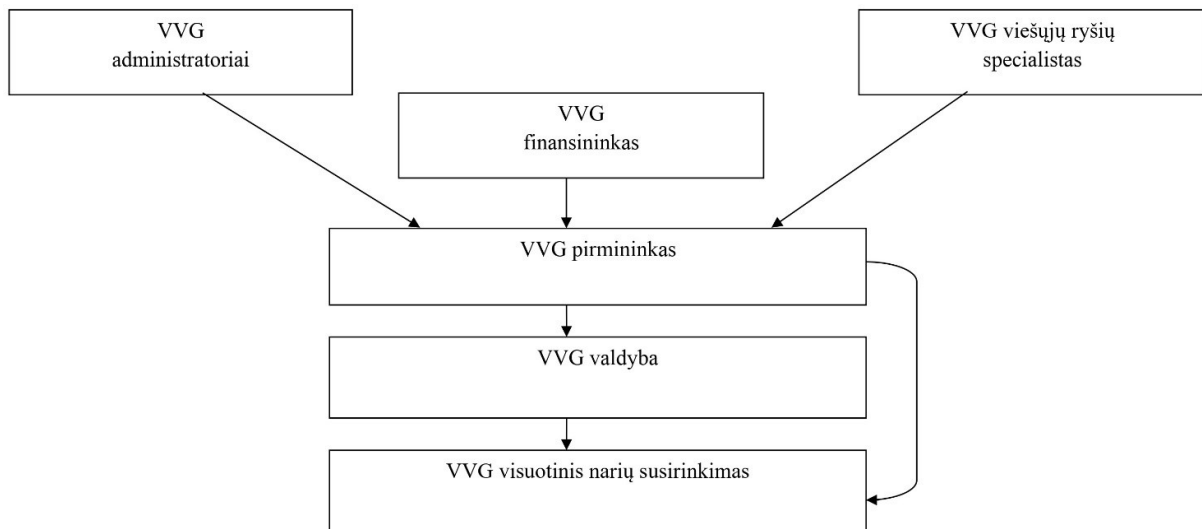
VVG administracijos darbuotojai betarpiškai informuoja vienas kitą apie VPS įgyvendinimo eigą, kylančias problemas, vietos projektų vykdytojų pageidavimus ir pasiūlymus, VVG valdybos įpareigojimus. Informacijos teikimas pateiktas 4 pav.

4 pav. Informacijos teikimas
Šaltinis: VVG duomenys

VVG viešųjų ryšių specialistas ir administracijos vadovas informuoja visuomenę ir potencialius vietos projektų vykdytojus bei VVG narius. VVG pirmininkas informuoja VVG valdybą apie VPS įgyvendinimo eigą, įgyvendinimo pažangą, kylančias problemas, siūlo jų sprendimo būdus. VVG valdyba teikia informaciją VVG administracijai, VVG nariams ir narių visuotiniam susirinkimui. VVG narių visuotinis susirinkimas informuoja, teikia nurodymus VVG valdybai ir VVG pirmininkui.

VVG administracijos darbuotojai atsiskaito VVG pirmininkui. VVG pirmininkas atsiskaito VVG valdybai ir VVG narių visuotiniam susirinkimui už administracijos darbą, įgyvendinant VPS, ir valdybos įpareigojimų vykdymą. VVG valdyba atsiskaito VVG narių visuotiniam susirinkimui už suteiktų įgaliojimų įvykdymą. Pavaldumas ir atskaitomybė pateikiama 5 pav.

5 pav. Atsakomybės paskirstymas
Šaltinis: VVG duomenys

VPS įgyvendinimo stebėseną vykdoma „iš apačios į viršų“:

Administracija:

- įgyvendina VPS ir stebi VPS įgyvendinimo eigą;
- administruoja viešąsias lėšas;
- informuoja VVG valdybą ir valdybos pirmininką apie VPS įgyvendinimo eigą, lėšų naudojimą;
- vykdo vertinimo rezultatų sklaidą (duomenys pateikiami viešai VVG interneto puslapyje);
- vykdo VPS rodiklių įgyvendinimo stebėseną ir apibendrinimą;
- renka kiekybinę informaciją iš vietos veiklos projektų įgyvendinimo ataskaitų ir mokėjimo prašymų, ją apibendrina ir vykdo projektų įgyvendinimo priežiūrą;
- teikia kasmetinę ataskaitą Nacionalinei mokėjimo agentūrai prie Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos apie VPS įgyvendinimą;
- kaupia stebėsenos duomenis.

VVG valdyba:

- stebi ir vertina administracijos darbą, visuotinio narių susirinkimo ir VVG valdybos sprendimų vykdymą numatytu laiku, informacijos sklaidą.

VVG nariai:

- stebi administracijos ir valdybos darbą, VVG įvaizdžio formavimą, įstatų laikymąsi, demokratinių procedūrų laikymąsi renkant VVG valdybą, VVG pirmininką, stebi strategijos įgyvendinimo eigą, VVG įsipareigojimų vykdymą.

Pagal pateiktą VPS įgyvendinimo valdymo ir stebėsenos vidaus sistemą VPS administravimo vadovas, VPS finansininkas, administratorius vykdys jiems priskirtas pagal darbo pobūdį funkcijas, kurios bus apibrėžtos jų pareigybinėse instrukcijose. VPS administravimo vadovas bus atsakingas už visą VVG administracijos darbą ir pasiektus darbo rezultatus įgyvendinant VPS. Jam pavaldūs: VPS finansininkas, VPS administratorius, VPS viešųjų ryšių specialistas. VPS finansininkas tvarkys buhalterinę apskaitą ir administruos viešąsias lėšas, teiks finansines ataskaitas apie VPS įgyvendinimą. VPS administratorius administruos vietos projektus, rengs kvietimų dokumentaciją, paramos sutartis, vertins viešųjų pirkimų dokumentus, mokėjimo prašymus ir kt., teiks tarpines ir metines ataskaitas VPS vadovui apie įgyvendinamus vietos projektus, apie VPS įgyvendinimo eigą ir rezultatus. VPS administravimo vadovas teiks tarpines ir metines VPS įgyvendinimo ataskaitas VVG valdybos pirmininkui ir nariams. Valdyba apsvartys minėtas ataskaitas, teiks siūlymus dėl nustatytų VPS įgyvendinimo valdymo, kontrolės ir patikrinimo sistemos trūkumų bei jų šalinimo tvarkos. Nustačius VPS įgyvendinimo trūkumų, juos šalins VPS administracija – VPS administravimo vadovas ir kiti darbuotojai, kurie yra atsakingi už VPS įgyvendinimą, pasiektus rezultatus.

VVG valdybos pirmininkas VVG valdybai pristatys VPS įgyvendinimo rezultatus, teikdamas metines VPS įgyvendinimo ataskaitas. Valdyba tvirtins minėtas ataskaitas. Patvirtintos metinės VPS ataskaitos apie VPS įgyvendinimo rezultatus bus teikiamos Nacionalinei mokėjimo agentūrai prie Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos nustatyta tvarka pagal minėtų taisyklių reikalavimus. VPS viešųjų ryšių specialistas, kuris bus pavaldus VPS administravimo vadovui, viešins VPS įgyvendinimo ataskaitas.

Už bendrą VPS įgyvenimo eigą ir pasiektus rezultatus atsakingas VPS administravimo vadovas. Už atskirus pažeidimus, kurie nustatyti dėl konkretaus administracijos darbuotojo kaltės, atsakys atsakingas darbuotojas.

15.2. VPS įgyvendinimo vidaus valdymo, stebėsenos ir vertinimo funkcijos pagal subjektus

15.2.1.	VVG nariai	<ul style="list-style-type: none"> - VVG nariai, vadovaudamiesi įstatais ir jų pagrindu, priima sprendimus, susijusius su VPS įgyvendinimu; - vykdo asociacijos visuotinio narių susirinkimo ir valdybos
---------	------------	--

		<p>sprendimus;</p> <ul style="list-style-type: none"> – aktyviai dalyvauja asociacijos veikloje ir VPS įgyvendinime; – tvirtina valdybos pirmininko metinę ataskaitą bei finansinę atskaitomybę.
15.2.2.	VVG kolegialaus valdymo organo nariai	<p>Pagal įstatus valdyba vykdo šias funkcijas įgyvendinant VPS:</p> <ul style="list-style-type: none"> – atleidžia ir priima į darbą VPS įgyvendinančius administracijos darbuotojus, nustato jiems atlyginimus; – tvirtina vietos projektų atrankos darbo reglamentą; – tvirtina vietos projektų kvietimų dokumentaciją; – priima sprendimus dėl vietos projektų finansavimo ir lėšų paskyrimo; – tvirtina VPS įgyvendinimo tarpines ir metines ataskaitas.
15.2.3.	VPS administravimo vadovas	<p>Atsakingas už vadovavimą ir organizuoja VPS įgyvendinimą, vykdo kontrolę, koreguoja VPS įgyvendinimo eigą, parengia ir teikia valdybai tvirtinti VPS įgyvendinimo tarpines ir metines ataskaitas.</p>
15.2.4.	VPS finansininkas ir (arba) buhalteris	<p>Atsakingas už buhalterinės apskaitos vedimą ir viešųjų lėšų administravimą, VPS administravimo vadovui teikia finansines ataskaitas apie VPS įgyvendinimo rezultatus.</p>
15.2.5.	VPS administratorius (-iai)	<p>Rengs kvietimų dokumentaciją, paramos sutartis, administruos vietos projektus, vertins viešųjų pirkimų dokumentus, mokėjimo prašymus ir kt., teiks tarpines ir metines ataskaitas VPS administravimo vadovui apie įgyvendinamus vietos projektus, apie VPS įgyvendinimo eigą ir pasiektus rezultatus. Konsultuos potencialius pareiškėjus paraiškų rengimo, viešųjų pirkimų ir kt. klausimais.</p>
15.2.6.	VPS viešųjų ryšių specialistas (-ai)	<p>VPS viešųjų ryšių specialistas – laiku pateikia išsamią informaciją vietos informavimo šaltiniuose apie VVG vykdomą veiklą, VPS įgyvendinimo eigą ir pasiektus rezultatus. Išskirtinį dėmesį skiria įgyvendintų inovatyvių priemonių sklaidai. Teikia informaciją žiniasklaidai. Skatina ir padeda vietos projektų pareiškėjams viešinti įgyvendinamus vietos projektus, jų naudą vietos gyventojams. Administruoja VVG interneto svetainę, rengia, įkelia ir prižiūri ten esančią informaciją. Užmezga ir palaiko glaudžius ryšius su informaciją teikiančiais subjektais.</p>

IV dalis: VPS priedai

Šioje VPS dalyje pateikiamas VPS priedų sąrašas. Lentelėje nurodyti šeši privalomi priedai (toliau pateiktos šių priedų formos) ir numatyta galimybė įtraukti papildomus priedus. Jei reikalingi papildomi VPS priedai (pavyzdžiui, VVG teritorijos gyventojų apklausų klausimynai, VVG valdymo struktūros schema ir kt.), jų pavadinimus nurodykite lentelėje (pavadinimams skirtuose laukuose) ir nukopijuokite į atitinkamo priedo pavadinimui skirtą antraštę VPS pabaigoje. Priedai numeruojami automatiškai. Jei papildomi priedai nereikalingi, šios lentelės nepildykite, o atitinkamų priedų pavadinimams skirtas antraštes VPS pabaigoje ištrinkite.

Priedas	Priedo pavadinimas
1 priedas	VVG narių sąrašas
2 priedas	VVG kolegialaus valdymo organo narių sąrašas
3 priedas	VVG administracijos darbuotojų pareigybės ir funkcijos
4 priedas	VPS priemonių rezultato rodikliai ir jų reikšmių pagrindimas
5 priedas	VPS sąsaja su VVG teritorijos strateginiais dokumentais ir Europos Sąjungos Baltijos jūros regiono strategija (ESBJRS)
6 priedas	VPS rengimo metu gautų pastabų suvestinė
7 priedas	Norėdami įvesti tekstą, spustelėkite arba bakstelėkite čia.
8 priedas	Norėdami įvesti tekstą, spustelėkite arba bakstelėkite čia.
9 priedas	Norėdami įvesti tekstą, spustelėkite arba bakstelėkite čia.
10 priedas	Norėdami įvesti tekstą, spustelėkite arba bakstelėkite čia.
11 priedas	Norėdami įvesti tekstą, spustelėkite arba bakstelėkite čia.
12 priedas	Norėdami įvesti tekstą, spustelėkite arba bakstelėkite čia.
13 priedas	Norėdami įvesti tekstą, spustelėkite arba bakstelėkite čia.
14 priedas	Norėdami įvesti tekstą, spustelėkite arba bakstelėkite čia.
15 priedas	Norėdami įvesti tekstą, spustelėkite arba bakstelėkite čia.

1 priedas. VVG narių sąrašas

Eil. Nr.	Organizacijos pavadinimas	Atstovo vardas ir pavardė	Atstovaujami interesai	Atstovaujama VVG teritorijos savivaldybė (jei aktualu) ir seniūnija	Papildoma informacija
1	2	3	4	5	6
1.	Fizinis asmuo	Vilija Aleksienė	Viešojo administravimo (valdžios)	Joniškio	
2.	Fizinis asmuo	Mindaugas Balčiūnas	Viešojo administravimo (valdžios)	Joniškio	
3.	Fizinis asmuo	Romas Baltramaitis	Pilietinės visuomenės (socialiniai interesai)	Joniškio	
4.	Fizinis asmuo	Eligijus Dargis	Pilietinės visuomenės (socialiniai interesai)	Kepalių	
5.	Fizinis asmuo	Sigita Ginkuvienė	Viešojo administravimo (valdžios)	Skaistgirio	
6.	Fizinis asmuo	Ilona Gylytė	Pilietinės visuomenės (socialiniai interesai)	Kriukų	
7.	Fizinis asmuo	Antanas Jarmalavičius	Pilietinės visuomenės (socialiniai interesai)	Rudiškių	
8.	Fizinis asmuo	Aušra Jokubaitė	Verslo (privatūs ekonominiai interesai)	Skaistgirio	
9.	Fizinis asmuo	Inga Karbauskienė	Pilietinės visuomenės (socialiniai interesai)	Kepalių	
10.	Fizinis asmuo	Bronislovas Keršis	Verslo (privatūs ekonominiai interesai)	Kepalių	
11.	Fizinis asmuo	Alfrida Kubeckienė	Pilietinės visuomenės (socialiniai interesai)	Satkūnų	
12.	Fizinis asmuo, ūkininkas	Kęstutis Ladukas	Verslo (privatūs ekonominiai interesai)	Kepalių	
13.	Fizinis asmuo	Sigitas Lelionis	Viešojo administravimo (valdžios)	Joniškio	

Eil. Nr.	Organizacijos pavadinimas	Atstovo vardas ir pavardė	Atstovaujami interesai	Atstovaujama VVG teritorijos savivaldybė (jei aktualu) ir seniūnija	Papildoma informacija
14.	Fizinis asmuo	Henrikas Mikalkėnas	Verslo (privatūs ekonominiai interesai)	Joniškio	
15.	Fizinis asmuo	Rimantė Misiūnienė	Verslo (privatūs ekonominiai interesai)	Joniškio	
16.	Fizinis asmuo	Reda Pečkuvienė	Pilietinės visuomenės (socialiniai interesai)	Skaistgirio	
17.	Fizinis asmuo	Laimutė Petkauskienė	Pilietinės visuomenės (socialiniai interesai)	Gaižaičių	
18.	Fizinis asmuo	Nijolė Valuckienė	Pilietinės visuomenės (socialiniai interesai)	Saugėlaukio	
19.	Gaižaičių kaimo bendruomenė	Alvydas Pretkelis	Pilietinės visuomenės (socialiniai interesai)	Gaižaičių	
20.	Joniškio rajono savivaldybė	Vitalijus Gailius	Viešojo administravimo (valdžios)	Joniškio	
21.	Juodeikių kaimo bendruomenė	Eglė Ginkuvienė	Pilietinės visuomenės (socialiniai interesai)	Gaižaičių	
22.	Kalnelio kaimo bendruomenė „Sidabrė“	Marta Stonienė	Pilietinės visuomenės (socialiniai interesai)	Joniškio	
23.	Plikiškių kaimo bendruomenė „Šaltinis“	Vaclovas Martinaitis	Pilietinės visuomenės (socialiniai interesai)	Satkūnų	
24.	Satkūnų kaimo bendruomenė „Gija“	Raimondas Lesutis	Pilietinės visuomenės (socialiniai interesai)	Satkūnų	
25.	Skakų kaimo bendruomenė	Jonas Lingevičius	Pilietinės visuomenės (socialiniai interesai)	Kriukų	
26.	Stupurų kaimo bendruomenė	Lina Vyšniauskaitė	Pilietinės visuomenės (socialiniai interesai)	Gataučių	
27.	Ziniūnų kaimo bendruomenė „Obelėlė“	Irena Vilkonienė	Pilietinės visuomenės (socialiniai interesai)	Joniškio	
28.	Žiurių kaimo bendruomenė	Arūnas Činčys	Pilietinės visuomenės (socialiniai interesai)	Žagarės	
29.	Linkaičių kaimo	Laura Damasickienė	Pilietinės visuomenės	Joniškio	

Eil. Nr.	Organizacijos pavadinimas	Atstovo vardas ir pavardė	Atstovaujami interesai	Atstovaujama VVG teritorijos savivaldybė (jei aktualu) ir seniūnija	Papildoma informacija
	bendruomenė		(socialiniai interesai)		
30.	Maldenių kaimo bendruomenė	Kornelija Taunytė	Pilietinės visuomenės (socialiniai interesai)	Skaistgirio	
31.	Jakiškių-Maironių kaimų bendruomenė	Greta Bajelienė	Pilietinės visuomenės (socialiniai interesai)	Joniškio	
32.	Kirnaičių kaimo bendruomenė	Kęstutis Ladukas	Pilietinės visuomenės (socialiniai interesai)	Kepalių	
33.	Bariūnų kaimo bendruomenė	Rasa Kelpšienė	Pilietinės visuomenės (socialiniai interesai)	Saugėlaukio	
34.	Joniškio kredito unija	Vytautas Radžvilas	Verslo (privatūs ekonominiai interesai)	Joniškio	
35.	Pošupių kaimo bendruomenė	Sigita Samoilova	Pilietinės visuomenės (socialiniai interesai)	Saugėlaukio	
36.	Mikolaičiūnų kaimo bendruomenė	Dalia Žilevičienė	Pilietinės visuomenės (socialiniai interesai)	Joniškio	
37.	Jurdaičių kaimo bendruomenė	Diana Užkuraitienė	Pilietinės visuomenės (socialiniai interesai)	Skaistgirio	
38.	Jauniūnų kaimo bendruomenė	Neringa Jarmoškienė	Pilietinės visuomenės (socialiniai interesai)	Gataučių	
39.	Skaistgirio miestelio bendruomenė	Vida Urbonienė	Pilietinės visuomenės (socialiniai interesai)	Skaistgirio	
40.	Žagarės bendruomenė "Veidė"	Diana Sičiovienė	Pilietinės visuomenės (socialiniai interesai)	Žagarės	

2 priedas. VVG kolegialaus valdymo organo (KVO) narių sąrašas

Eil. Nr.	Organizacijos pavadinimas	Atstovo vardas ir pavardė	Atstovaujami interesai	Atstovaujama VVG teritorijos savivaldybė (jei aktualu) ir seniūnija	KVO narys nuo	Papildoma informacija
1	2	3	4	5	6	7
1.	Asociacija „Jauniūnų kaimo bendruomenė“	Renata Aidukė	Pilietinės visuomenės (socialiniai interesai)	Gataučių	2021-06-08	VVG KVO narys
2.	Jakiškių-Maironių kaimų bendruomenė	Greta Bajelienė	Pilietinės visuomenės (socialiniai interesai)	Joniškio	2021-09-07	VVG KVO narys
3.	Joniškio r. savivaldybė	Rasa Birutytė	Viešojo administravimo (valdžios)	Joniškio	2021-06-08	VVG KVO narys
4.	Stupurų kaimo bendruomenė	Loreta Česnauskienė	Pilietinės visuomenės (socialiniai interesai)	Gataučių	2021-06-08	VVG KVO narys
5.	Linkaičių kaimo bendruomenė	Laura Damasickienė	Pilietinės visuomenės (socialiniai interesai)	Joniškio	2021-06-08	VVG KVO narys, organizacijos, veikiančios pažeidžiamų ir atskirtų visuomenės grupių teisių ir gerovės užtikrinimo srityse, atstovas
6.	Asociacija „Gataučių bendruomenė“	Kęstutis Eisinis	Pilietinės visuomenės (socialiniai interesai)	Gataučių	2021-06-08	VVG KVO narys
7.	Mažoji bendrija „Gedo ūkis“	Gediminas Jančiauskas	Verslo (privatūs ekonominiai interesai)	Gataučių	2021-06-08	VVG KVO pirmininkas
8.	Fizinis asmuo, ūkininkas	Kęstutis Ladukas	Verslo (privatūs ekonominiai interesai)	Kepalių	2021-06-08	VVG KVO narys
9.	Joniškio r. sav. administracija	Artūras Pališkevičius	Viešojo administravimo (valdžios)	Joniškio	2023-04-18	VVG KVO narys
10.	Mažoji bendrija „Tomsa“	Tomas Rimdžius	Verslo (privatūs ekonominiai interesai)	Kepalių	2023-04-18	VVG KVO narys
11.	UAB „Tiesus kelelis“	Dainius Strockis	Verslo (privatūs ekonominiai interesai)	Skaistgirio	2021-06-15	VVG KVO narys

3 priedas. VVG administracijos darbuotojai

Eil. Nr.	Pareigybė	Reikalavimai išsilavinimui ir kvalifikacijai	Funkcijos	Darbuotojo vardas ir pavardė
1	2	3	4	5
1.	VPS administravimo vadovas	turėti aukštąjį išsilavinimą ir ne mažesnę nei 3 m. darbo patirtį projektų valdymo srityje; arba turėti ne mažesnę negu 5 m. darbo patirtį VPS administravimo ir įgyvendinimo srityje	<ul style="list-style-type: none"> - organizuoja Vietos plėtros strategijos (toliau VPS) įgyvendinimą, vykdo kontrolę, stebi ir koreguoja VPS įgyvendinimo eigą; - administruoja viešąsias lėšas; - informuoja VVG valdybą ir valdybos pirmininką apie VPS įgyvendinimo eigą, lėšų naudojimą, parengia ir teikia valdybai tvirtinti VPS įgyvendinimo tarpines ir metines ataskaitas; - vykdo VPS rodiklių įgyvendinimo stebėseną ir apibendrinimą; - renka kiekybinę informaciją iš vietos veiklos projektų įgyvendinimo ataskaitų ir mokėjimo prašymų, ją apibendrina ir vykdo projektų įgyvendinimo priežiūrą; - teikia kasmetinę ataskaitą Nacionalinei mokėjimo agentūrai prie Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos apie VPS įgyvendinimą; - kaupia stebėsenos duomenis, - vykdo kitus valdybos įsakymus ir pavedimus. 	Nijolė Valuckienė
2.	VPS finansininkas ir (arba) buhalteris			
3.	VPS administratorius	turėti aukštąjį išsilavinimą arba ne mažesnę negu 2 m. darbo ir (arba) savanoriško darbo patirtį projektų valdymo arba VPS administravimo ir įgyvendinimo srityje	<ul style="list-style-type: none"> - Rengia kvietimų dokumentaciją; - Rengia paramos sutartis; - Administruoja vietos projektus; - Vertina viešųjų pirkimų dokumentus, mokėjimo prašymus ir kt.; - Teikia tarpines ir metines ataskaitas VPS administravimo vadovui apie įgyvendinamus vietos projektus, apie VPS įgyvendinimo 	Rimantė Misiūnienė

Eil. Nr.	Pareigybė	Reikalavimai išsilavinimui ir kvalifikacijai	Funkcijos	Darbuotojo vardas ir pavardė
1	2	3	4	5
			<p>eigą ir pasiektus rezultatus;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Konsultuoja potencialius pareiškėjus paraiškų rengimo, viešųjų pirkimų ir kt. klausimais; - Vykdo kitus pirmininko, valdybos įsakymus ir pavedimus. 	
4.	VPS viešųjų ryšių specialistas	turėti aukštąjį išsilavinimą arba ne mažesnę negu 2 m. darbo ir (arba) savanoriško darbo patirtį projektų valdymo arba VPS administravimo ir įgyvendinimo srityje	<ul style="list-style-type: none"> - Laiku pateikia išsamią informaciją vietos informavimo šaltiniuose apie VVG vykdomą veiklą, VPS įgyvendinimo eigą ir pasiektus rezultatus. - Teikia informaciją žiniasklaidai; - Skatina ir padeda vietos projektų pareiškėjams viešinti įgyvendinamus vietos projektus, jų naudą vietos gyventojams; - Administruoja VVG interneto svetainę, rengia, įkelia ir prižiūri ten esančią informaciją, užmezga ir palaiko glaudžius ryšius su informaciją teikiančiais subjektais; - Vykdo kitus pirmininko, valdybos įsakymus ir pavedimus. 	Dalia Motik Laima Kurtkuvienė

4 priedas. VPS priemonių rezultato rodikliai ir jų reikšmių pagrindimas

1. VPS priemonių rezultato rodikliai (ES bendrieji):

1	2	3	4	5	6	7	8	9
Rodiklio kodas	Rodiklis	Iš viso	1 priemonė Parama ne žemės ūkio verslo pradžiai	2 priemonė Parama ne žemės ūkio verslo plėtrai	3 priemonė Žemės ūkio verslas	4 priemonė NVO ekonominės veiklos skatinimas	5 priemonė NVO socialinės veiklos aktyvinimas	6 priemonė Parama vietos iniciatyvų įgyvendinimui
R.3	Žemės ūkio sektoriaus skaitmeninimas. Ūkių, pagal BŽŪP gaunančių paramą skaitmeninėms ūkininkavimo technologijoms plėtoti, skaičius	2	0	0	2	0	0	0
R.37	Ekonomikos augimas ir darbo vietų kūrimas kaimo vietovėse. BŽŪP projektais remiamas naujų darbo vietų kūrimas	6	3	3	0	0	0	0
R.39	Kaimo ekonomikos plėtojimas. Kaimo verslo įmonių, įskaitant bioekonomikos įmones, kurių naudojantis pagal BŽŪP skiriama parama, skaičius	6	3	3	0	0	0	0
R.41	Europos kaimo tinklų kūrimas. Kaimo gyventojų, kuriems, naudojantis BŽŪP	450	25	25	0	200	200	0

1	2	3	4	5	6	7	8	9
			1 priemonė	2 priemonė	3 priemonė	4 priemonė	5 priemonė	6 priemonė
Rodiklio kodas	Rodiklis	Iš viso	Parama ne žemės ūkio verslo pradžiai	Parama ne žemės ūkio verslo plėtrai	Žemės ūkio verslas	NVO ekonominės veiklos skatinimas	NVO socialinės veiklos aktyvinimas	Parama vietos iniciatyvų įgyvendinimui
	parama, sudarytos palankesnės sąlygos naudotis paslaugomis ir infrastruktūra, skaičius							
R.42	Socialinės įtraukties skatinimas. Asmenų, kuriems taikomi remiami socialinės įtraukties projektai, skaičius	900	0	0	0	200	200	500

2. VPS rodikliai (produkto, rezultato) VPS priemonių lygiu:

Netaikoma

Taikoma

3. VPS priemonių rezultato rodiklių reikšmių pagrindimas:

1	2	3	4
VPS priemonės numeris	VPS priemonė	Kiekybinis tikslas iki 2029 m.	Kiekybinio tikslo pagrindimas
R.3	Žemės ūkio sektoriaus skaitmeninimas. Ūkių, pagal BŽŪP gaunančių paramą skaitmeninėms ūkininkavimo technologijoms plėtoti, skaičius		
1 priemonė	Parama ne žemės ūkio verslo pradžiai	0	
2 priemonė	Parama ne žemės ūkio verslo plėtrai	0	

1	2	3	4
VPS priemonės numeris	VPS priemonė	Kiekybinis tikslas iki 2029 m.	Kiekybinio tikslo pagrindimas
3 priemonė	Žemės ūkio verslas	1	Pagal priemonę bus įgyvendinami 2 vietos projektai, rodiklis skaičiuojamas pagal galimus pareiškėjus, planuojama, kad 1 pareiškėjas pateiks 1 projektą, todėl 2 ūkiai 2 projektai.
4 priemonė	NVO ekonominės veiklos skatinimas	0	
5 priemonė	NVO socialinės veiklos aktyvinimas	0	
6 priemonė	Parama vietos iniciatyvų įgyvendinimui	0	
7 priemonė	VVG teritorinis bendradarbiavimas	0	
8 priemonė	VVG tarptautinis bendradarbiavimas	0	
R.37	Ekonomikos augimas ir darbo vietų kūrimas kaimo vietovėse. BŽŪP projektais remiamas naujų darbo vietų kūrimas		
1 priemonė	Parama ne žemės ūkio verslo pradžia	1	Pagal priemonę bus įgyvendinami 3 vietos projektai, vienas projektas turės sukurti 1 darbo vietą, todėl 3 projektai sukurs 3 darbo vietas.
2 priemonė	Parama ne žemės ūkio verslo plėtrai	1	Pagal priemonę bus įgyvendinami 3 vietos projektai, vienas projektas turės sukurti 1 darbo vietą, todėl 3 projektai sukurs 3 darbo vietas.
3 priemonė	Žemės ūkio verslas	0	
4 priemonė	NVO ekonominės veiklos skatinimas	0	
5 priemonė	NVO socialinės veiklos aktyvinimas	0	
6 priemonė	Parama vietos iniciatyvų įgyvendinimui	0	
7 priemonė	VVG teritorinis bendradarbiavimas	0	
8 priemonė	VVG tarptautinis bendradarbiavimas	0	
R.39	Kaimo ekonomikos plėtojimas. Kaimo verslo įmonių, įskaitant bioekonomikos įmones, kurių naudojantis pagal BŽŪP skiriama parama, skaičius		
1 priemonė	Parama ne žemės ūkio verslo pradžia	1	Pagal priemonę bus įgyvendinami 3 vietos projektai, rodiklis skaičiuojamas pagal galimus

1	2	3	4
VPS priemonės numeris	VPS priemonė	Kiekybinis tikslas iki 2029 m.	Kiekybinio tikslo pagrindimas
			pareiškėjus, planuojama, kad 1 pareiškėjas pateiks 1 projektą, todėl 3 verslo subjektai 3 projektų.
2 priemonė	Parama ne žemės ūkio verslo plėtrai	1	Pagal priemonę bus įgyvendinami 3 vietos projektai, vienas projektas turės sukurti 1 darbo vietą, todėl 3 projektai sukurs 3 darbo vietas.
3 priemonė	Žemės ūkio verslas	0	
4 priemonė	NVO ekonominės veiklos skatinimas	0	
5 priemonė	NVO socialinės veiklos aktyvinimas	0	
6 priemonė	Parama vietos iniciatyvų įgyvendinimui	0	
7 priemonė	VVG teritorinis bendradarbiavimas	0	
8 priemonė	VVG tarptautinis bendradarbiavimas		
R.41	Europos kaimo tinklų kūrimas. Kaimo gyventojų, kuriems, naudojantis BŽŪP parama, sudarytos palankesnės sąlygos naudotis paslaugomis ir infrastruktūra, skaičius		
1 priemonė	Parama ne žemės ūkio verslo pradžia	25	Įgyvendinus priemonę, planuojama, kad galutinis naudos gavėjų skaičius bus 5. Skaičiuojama, kad 5 projektai po 5, viso 25.
2 priemonė	Parama ne žemės ūkio verslo plėtrai	25	Įgyvendinus priemonę, planuojama, kad galutinis naudos gavėjų skaičius bus 5. Skaičiuojama, kad 5 projektai po 5, viso 25.
4 priemonė	NVO ekonominės veiklos skatinimas	200	Įgyvendinus priemonę, planuojama, kad galutinis naudos gavėjų skaičius bus 40. Skaičiuojama, kad 5 projektai po 40, viso 200.
5 priemonė	NVO socialinės veiklos aktyvinimas	200	Įgyvendinus priemonę, planuojama, kad galutinis naudos gavėjų skaičius bus 40. Skaičiuojama, kad 5 projektai po 40, viso 200.
6 priemonė	Parama vietos iniciatyvų įgyvendinimui	0	
7 priemonė	VVG teritorinis bendradarbiavimas		
8 priemonė	VVG tarptautinis bendradarbiavimas		

1	2	3	4
VPS priemonės numeris	VPS priemonė	Kiekybinis tikslas iki 2029 m.	Kiekybinio tikslo pagrindimas
R.42	Socialinės įtraukties skatinimas. Asmenų, kuriems taikomi remiami socialinės įtraukties projektai, skaičius		
1 priemonė	Parama ne žemės ūkio verslo pradžiai	0	
2 priemonė	Parama ne žemės ūkio verslo plėtrai	0	
3 priemonė	Žemės ūkio verslas	0	
4 priemonė	NVO ekonominės veiklos skatinimas	200	Įgyvendinus priemonę, planuojama, kad galutinis naudos gavėjų skaičius bus 200. Skaičiuojama, kad 5 projektai po 40, viso 200.
5 priemonė	NVO socialinės veiklos aktyvinimas	200	Įgyvendinus priemonę, planuojama, kad galutinis naudos gavėjų skaičius bus 200. Skaičiuojama, kad 5 projektai po 40, viso 200.
6 priemonė	Parama vietos iniciatyvų įgyvendinimui	500	Įgyvendinus priemonę, planuojama, kad galutinis naudos gavėjų skaičius bus 500. Skaičiuojama, kad 10 projektų po 100, viso 500.
7 priemonė	VVG teritorinis bendradarbiavimas		
8 priemonė	VVG tarptautinis bendradarbiavimas		

4. Įgyvendinant VPS planuojamų sukurti darbo vietų paskirstymas pagal amžių ir lytį:

Netaikoma

Taikoma

1	2	3	7
	N.37	1 priemonė	5 priemonė

	Iš viso	Parama ne žemės ūkio verslo pradžiai	Parama ne žemės ūkio verslo plėtrai
Kiekybinis tikslas iki 2029 m. (rodiklis R.37)	2	1	1
Ar aktualus darbo vietų paskirstymas pagal lytį?	X	Ne	Ne
Ar aktualus darbo vietų paskirstymas pagal amžių?		Taip	Taip
<i>Sukurtų DV pasiskirstymas pagal lytį:</i>	6	3	3
Sukurtų darbo vietų skaičius moterims	0	netaikoma	netaikoma
Sukurtų darbo vietų skaičius vyrams	0	netaikoma	netaikoma
Sukurtų darbo vietų skaičius bet kurios lyties asmenims	6	3	3
<i>Sukurtų DV pasiskirstymas pagal amžių:</i>	6	3	3
Sukurtų darbo vietų skaičius asmenims iki 40 m. (imtina)	2	1	1
Sukurtų darbo vietų skaičius asmenims nuo 41 m.	4	2	2
Sukurtų darbo vietų skaičius bet kurio amžiaus asmenims	0	netaikoma	netaikoma

5 priedas. VPS sąsaja su VVG teritorijos strateginiais dokumentais ir Europos Sąjungos Baltijos jūros regiono strategija (ESBJRS)

Eil. Nr.	Strateginis dokumentas	VPS sąsajos pagrindimas					
1.	VVG teritorijos savivaldybės plėtros strateginis planas	<p>Joniškio rajono partnerystės vietos veiklos grupės 2023-2029 m. vietos plėtros strategija turi sąsają su Joniškio rajono savivaldybės 2021–2027 metų strateginiu plėtros planu, jį atitinka bei papildo, kadangi ji skirta VVG teritorijai, t. y. visai Joniškio rajono teritorijai, išskyrus Joniškio miestą. Joniškio rajono savivaldybės 2021–2027 metų strateginiame plėtros plane numatyta vizija: Joniškio kraštas – Šiaurės Lietuvos širdis, atvira kiekvienam žmogui, kokybiškam ir saugiam gyvenimui, verslo ir kūrybos plėtrai. Tai laimingas, verslus, žalias rajonas kuriame:</p> <p><i>Gyvena išsilavinę ir kultūringi, aktyvūs ir socialiai atsakingi žmonės. Skatinamas bendruomeniškumas ir pilietiškumas, užtikrinama tolerancija ir pagarba kiekvienam žmogui.</i></p> <p><i>Kuriama patraukli investicinė aplinka, pažangus žemės ūkis, parama verslui ir iniciatyvoms, glaudus bendradarbiavimas ir aukštas viešų paslaugų kokybės lygis. Saugomas gamtos ir kultūrinis paveldas, plėtojamas turizmas.</i></p> <p><i>Vystoma harmoninga plėtra, tausojama gamta, diegiamos ekologiškumo idėjos, modernizuojami inžineriniai tinklai ir susisiekimo sistema. Kuriama tvari gyvenamoji aplinka siekiant išsaugoti ją ateities kartoms.</i></p> <p>Joniškio rajono partnerystės vietos veiklos grupės 2023-2029 m. vietos plėtros strategijoje numatytos priemonės papildo minėto strateginio plano prioritetus, priemonės bei siekiamus rezultatus. Įgyvendinus Joniškio rajono savivaldybės 2021–2027 metų strateginį plėtros planą ir VPS bus pasiekti bendri siekiami tikslai ir rezultatai: įsikurs nauji ūkio subjektai, plėtojami esami, sukurtos darbo vietos, padidintas jų konkurencingumas, suaktyvės NVO veikla, sukurtos papildomos paslaugos vietos gyventojams ir kt. Detalesnė atitiktis pateikta žemiau lentelėje:</p> <table border="1" data-bbox="499 997 1955 1102"> <thead> <tr> <th colspan="2" data-bbox="499 997 1955 1036">VPS sąsaja su Joniškio rajono savivaldybės 2021–2027 metų strateginiu planu</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="499 1036 1247 1102">Joniškio rajono savivaldybės 2021–2027 metų strateginis plėtros planas</td> <td data-bbox="1247 1036 1955 1102">Joniškio rajono partnerystės vietos veiklos grupės 2023-2029 m. vietos plėtros strategija</td> </tr> </tbody> </table>		VPS sąsaja su Joniškio rajono savivaldybės 2021–2027 metų strateginiu planu		Joniškio rajono savivaldybės 2021–2027 metų strateginis plėtros planas	Joniškio rajono partnerystės vietos veiklos grupės 2023-2029 m. vietos plėtros strategija
VPS sąsaja su Joniškio rajono savivaldybės 2021–2027 metų strateginiu planu							
Joniškio rajono savivaldybės 2021–2027 metų strateginis plėtros planas	Joniškio rajono partnerystės vietos veiklos grupės 2023-2029 m. vietos plėtros strategija						

		<p>I PRIORITETAS. IŠSILAVINUSI, SVEIKA IR SOCIALIAI ATSAKINGA VISUOMENĖ.</p> <p>1.1.1.6. Priemonė. Skatinti ir įgyvendinti mokymosi visą gyvenimą priemones Joniškio rajone.</p> <p>1.2.1. Priemonė. Atnaujinti ir (arba) plėsti Joniškio rajono savivaldybės kultūros įstaigų vidaus ir išorės infrastruktūrą, materialinę ir edukacinę aplinką.</p> <p>1.2.1.2. Priemonė. Skatinti naujų kultūrinių paslaugų kūrimą ir plėtojimą.</p> <p>1.2.1.4. Priemonė. Skatinti ir remti kultūros iniciatyvų, meno mėgėjų kolektyvų, atskirų menininkų veiklą.</p> <p>1.2.2.3. Priemonė. Skatinti Joniškio rajono sporto organizacijas, sporto komandas ir sportininkus, trenerius, sporto veiklos projektus.</p> <p>1.2.2.5. Priemonė. Skatinti sporto renginių organizavimą bei dalyvavimą juose.</p> <p>1.3.1.1. Priemonė. Skatinti ir remti Joniškio rajono nevyriausybinių organizacijų, bendruomeninių organizacijų vykdomus projektus.</p> <p>1.3.2.1. Priemonė. Skatinti ir vystyti jaunimo ir su jaunu dirbančių organizacijų veiklą, iniciatyvas.</p> <p>1.3.2.3. Priemonė. Skatinti ir plėsti jaunimo veiklas ir užimtumą rajone, integraciją į darbo rinką.</p> <p>1.3.2.4. Priemonė. Skatinti jaunimo verslumą ir profesinį orientavimą.</p> <p>1.5.1.2. Priemonė. Plėsti ir tobulinti socialinių paslaugų įstaigose ir organizacijose teikiamas paslaugas.</p> <p>1.6.1.3. Priemonė. Plėsti Joniškio rajono atviro jaunimo centro, jaunimo organizacijų, neformalių jaunimo grupių veiklą, pradedant teikti socialinę atskirtį patiriančių jaunu asmenų integravimosi ar grįžimo į darbo rinką ir (arba) švietimo sistemą, visuomeninį gyvenimą paslaugas.</p> <p>1.6.1.4. Priemonė. Remti ir skatinti bendruomeninius socialinių inovacijų projektus Joniškio rajono</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Priemonė. Parama ne žemės ūkio verslui pradėti. 2. Priemonė. Parama ne žemės ūkio verslui plėtoti. 3. Priemonė. Žemės ūkio verslas. 4. Priemonė. NVO ekonominės veiklos skatinimas. 5. Priemonė. NVO socialinės veiklos aktyvinimas. 6. Priemonė. Parama vietos iniciatyvų įgyvendinimui. 7. Priemonė. VVG teritorinis bendradarbiavimas. 8. Priemonė. VVG tarptautinis bendradarbiavimas.
--	--	---	--

		<p>savivaldybėje, skirtus socialinei integracijai ir socialinės atskirties mažinimui.</p> <p>1.6.1.5. Priemonė. Plėsti ir teikti kompleksines paslaugas rizikos grupės asmenims.</p> <p>1.6.2.3. Priemonė. Pritaikyti Joniškio rajono savivaldybės viešuosius pastatus ir viešąsias erdves neįgaliesiems bei įvairioms socialinėms grupėms, laikantis universalios dizaino principų.</p> <p>1.7.1.1. Priemonė. Plėsti teikiamų kompleksinių paslaugų šeimoms ir vaikams tinklą Joniškio rajone.</p> <p>1.7.1.2. Priemonė. Skatinti vaikų dienos centrų tinklo plėtrą ir kitų užimtumo paslaugų vaikams teikimą bendruomenėse.</p> <p>1.7.1.5. Priemonė. Remti nevyriausybinę organizacijų, dirbančių šeimos gerovės ir vaiko teisių apsaugos srityse, veiklos plėtrą Joniškio rajone.</p> <p>1.7.2.1. Priemonė. Kurti šeimai artimą aplinką vaikams, netekusiems tėvų globos, bendruomeniniuose vaikų globos namuose.</p> <p>1.7.2.2. Priemonė. Didinti Joniškio rajono šeimų, kurių vaikai yra patekę į laikinąją globą, socialinį aktyvumą.</p> <p>1.7.2.3. Priemonė. Plėtoti Joniškio rajono savivaldybėje kompleksinę pagalbą galimai smurtą ir prievartą patyrusiems vaikams bei jų šeimų nariams.</p> <p>1.7.2.4. Priemonė. Teikti pagalbą šeimoms, auginančioms įvairių raidos ir (ar) vystymosi sutrikimų turinčius vaikus.</p> <p>1.8.1.3. Priemonė. Optimizuoti sveikatos priežiūros įstaigų veiklą, teikiant mobilies sveikatos priežiūros paslaugas.</p> <p>1.8.2.1. Priemonė. Gerinti teikiamų sveikatos priežiūros paslaugų prienamumą ir kokybę, diegti naujas sveikatos priežiūros paslaugas Joniškio rajone.</p> <p>II prioritetas. KONKURENCINGA RAJONO EKONOMIKA.</p> <p>2.1.1.2. Priemonė. Skatinti vietinių užimtumo iniciatyvų,</p>	
--	--	--	--

		<p>projektų, remiančių naujų darbo vietų steigimą įgyvendinimą.</p> <p>2.1.1.3. Priemonė. Skatinti ir remti Joniškio rajono kaimo, smulkaus ir vidutinio verslo plėtros programas.</p> <p>2.1.1.4. Priemonė. Teikti metodinę pagalbą Joniškio rajono verslininkams, verslo įmonėms, asmenims, ketinantiems pradėti verslą, investuotojams.</p> <p>2.1.1.5. Priemonė. Viešinti Joniškio rajono verslą, verslo plėtojimo ir investavimo į rajoną galimybes.</p> <p>2.1.2.2. Priemonė. Organizuoti ir populiarinti verslumą skatinančius, gerąją verslo patirtį viešinančius renginius, verslo iniciatyvas Joniškio rajone.</p> <p>2.1.2.3. Priemonė. Organizuoti mokymus Joniškio rajono kaimiškų vietovių gyventojams, skatinančius verslumą ir alternatyvias veiklas kaime.</p> <p>2.1.2.4. Priemonė. Skatinti vystyti „žaliąjį“ ir socialiai atsakingą verslą Joniškio rajone.</p> <p>2.1.2.5. Priemonė. Palaikyti ir skatinti „jauną verslą“, verslo inovacijų diegimą Joniškio rajone.</p> <p>2.1.2.6. Priemonė. Skatinti Joniškio rajono jaunimo verslumą, šviesti ekonominio raštingumo ir karjeros planavimo klausimais.</p>							
2.	VVG teritorijoje patvirtintas regiono plėtros planas	<p>Joniškio rajono partnerystės vietos veiklos grupės 2023-2029 m. vietos plėtros strategija atitinka ir papildo 2022-2030 metų Šiaulių regiono plėtros planą, kuris patvirtintas 2023 m. vasario 8 d. Šiaulių regiono plėtros tarybos sprendimu Nr. ŠR/TS-6 „Dėl 2022-2030 m. Šiaulių regiono plėtros plano patvirtinimo“. Joniškio rajono partnerystės vietos veiklos grupės 2023-2027 m. vietos plėtros strategijoje numatytos priemonės papildo minėto strateginio plano tikslus, priemonės:</p> <table border="1" data-bbox="501 1214 1959 1385"> <thead> <tr> <th colspan="2" data-bbox="501 1214 1959 1252">VPS sąsaja su 2022-2030 m. Šiaulių regiono plėtros planu</th> </tr> <tr> <th data-bbox="501 1252 1234 1320">2022-2030 m. Šiaulių regiono plėtros planas</th> <th data-bbox="1234 1252 1959 1320">Joniškio rajono partnerystės vietos veiklos grupės 2023-2029 m. vietos plėtros strategija</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="501 1320 1234 1385"> Regiono plėtros tikslai: 1. Išnaudoti ekonominį regiono potencialą ir sudaryti sąlygas </td> <td data-bbox="1234 1320 1959 1385"> 1. Priemonė. Parama ne žemės ūkio verslui pradėti. 2. Priemonė. Parama ne žemės ūkio verslui plėtoti. </td> </tr> </tbody> </table>		VPS sąsaja su 2022-2030 m. Šiaulių regiono plėtros planu		2022-2030 m. Šiaulių regiono plėtros planas	Joniškio rajono partnerystės vietos veiklos grupės 2023-2029 m. vietos plėtros strategija	Regiono plėtros tikslai: 1. Išnaudoti ekonominį regiono potencialą ir sudaryti sąlygas	1. Priemonė. Parama ne žemės ūkio verslui pradėti. 2. Priemonė. Parama ne žemės ūkio verslui plėtoti.
VPS sąsaja su 2022-2030 m. Šiaulių regiono plėtros planu									
2022-2030 m. Šiaulių regiono plėtros planas	Joniškio rajono partnerystės vietos veiklos grupės 2023-2029 m. vietos plėtros strategija								
Regiono plėtros tikslai: 1. Išnaudoti ekonominį regiono potencialą ir sudaryti sąlygas	1. Priemonė. Parama ne žemės ūkio verslui pradėti. 2. Priemonė. Parama ne žemės ūkio verslui plėtoti.								

		kurti naujas darbo; 2. Kurti tvarią regiono aplinką; 3. Gerinti viešųjų paslaugų prieinamumą, mažinti socialinę atskirtį. Pažangos priemonės: 1. Investicinės aplinkos ir verslo plėtros sąlygų gerinimas; 8. Socialinių paslaugų ir jų infrastruktūros plėtra.	3. Priemonė. Žemės ūkio verslas. 4. Priemonė. NVO ekonominės veiklos skatinimas. 5. Priemonė. NVO socialinės veiklos aktyvinimas. 6. Priemonė. Parama vietos iniciatyvų įgyvendinimui. 7. Priemonė. VVG teritorinis bendradarbiavimas. 8. Priemonė. VVG tarptautinis bendradarbiavimas.
		VVG, vadovaudamasi taisyklių reikalavimais, pristatys vietos plėtros strategiją Regionų plėtros tarybai tvirtinti.	
3.	Europos Sąjungos Baltijos jūros regiono strategija (ESBJRS)	Vietos plėtros strategija nėra susijusi su ESBJRS tikslais, uždaviniais.	
4.	Viensektorės žuvininkystės VVG VPS (taikoma, kai tokia VPS yra patvirtinta VVG teritorijoje)	VVG teritorijoje patvirtintos žuvininkystės VVG VPS nėra.	
<...>	<...>		

6 priedas. VPS rengimo metu gautų pastabų suvestinė

Eil. Nr.	Pastabos autorius (vardas, pavardė, organizacija), gavimo būdas (žodžiu, raštu, VPS pristatymo, susitikimo metu ar pan.)	Pastabos gavimo data	Pastaba	VVG atsakymas ir veiksmai reaguojant į pastabą
1	2	3	4	5
1.				
2.				
3.				
4.				

Eil. Nr.	Pastabos autorius (vardas, pavardė, organizacija), gavimo būdas (žodžiu, raštu, VPS pristatymo, susitikimo metu ar pan.)	Pastabos gavimo data	Pastaba	VVG atsakymas ir veiksmai reaguojant į pastabą
1	2	3	4	5
5.				
6.				
7.				
8.				
9.				
10.				

7 priedas.

Čia ir toliau: jei atitinkamas priedas reikalingas, antraštėje (melsvame lauke) nurodykite jo pavadinimą (pavadinimas turi sutapti su VPS IV dalyje pateiktoje lentelėje nurodytu pavadinimu) jo ir užpildykite priedą. Jei priedas nereikalingas, antraštę ištrinkite.

8 priedas.

9 priedas.

10 priedas.

11 priedas.

12 priedas.

13 priedas.

14 priedas.

15 priedas.